Kur'an-ı Kerim'deki

BÜTÜN DUA AYETLERİ

FATMA SERAP
KARAMOLLAOĞLU

alBaraka
Yayınları

FATMA SERAP KARAMOLLAOĞLU

1955'de Balıkesir'de doğdu. 1977 yılında Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nden mezun oldu. Çeşitli kuruluşlarda mesleğini icra ettikten sonra emekli oldu. İslâmî ilimlere yönelerek kısa sürede Arapça öğrendi. Aynı zamanda çeşitli eğitim ve seminerlere devam ederek İslâmî temel eğitimini tamamladı. Eş zamanlı olarak hat eğitimi alarak sülüs ve nesih icazeti aldı. Medrese eğitimiyle birlikte Belâgat derslerine devam etti.

Özellikle Kur'an'da geçen ve Türkçede kullandığımız için manasını bildiğimiz kelimeler üzerindeki araştırmaları, bu alanda hazırladığı eğitim kitapları ve *Kur'an Seferberliği* projesi ile isim yapmıştır.

Başlangıçtan Belagata Kur'an Merkezli Arapça Dersleri isimli ders kitabı serisi, Kur'an ve Tefsir alanında telif ve tercümeleri vardır.

Arapça ve Belâgat dersleri vermekte, Kur'an çalışmaları yapmaktadır. İngilizce ve Arapça bilen yazarımız evli, iki çocuk ve altı torun sahibidir.

Eserleri:

Beyani Tefsir Yolu, İşaret Yayınları, 2022
Biçten Belâgata: F. Serap Karamollaoğlu Hatirâtı, Nevin Meriç, İşaret Yayınları, 2021
Hâ-Mim Sûreleri Belâgî Tefsiri 1: Gâfir Sûresi (Tercüme), İşaret Yayınları 2016
Hâ-Mim Sûreleri Belâgî Tefsiri 1: Fussilet Sûresi (Tercüme), İşaret Yayınları 2016
Hâ-Mim Sûreleri Belâgî Tefsiri 3: Şûra Sûresi (Tercüme), İşaret Yayınları, 2017
Hâ-Mim Sûreleri Belâgî Tefsiri 4: Zuhruf Sûresi (Tercüme), İşaret Yayınları, 2017
Hâ-Mim Sûreleri Belâgî Tefsiri 5: Duhan Sûresi (Tercüme), İşaret Yayınları, 2018
Hâ-Mim Sûreleri Belâgî Tefsiri 6: Câsiye Sûresi (Tercüme), İşaret Yayınları, 2020
Hâ-Mim Sûreleri Belâgî Tefsiri 7: Ahkâf Sûresi (Tercüme), İşaret Yayınları, 2020
Hastalıkla Arınma (Tercüme), Özgü Yayınevi, 2010
Kur'ân Işığında Belâgat Dersleri : Bedî İlmi, İşaret Yayınları, 2018
Kur'ân Işığında Belâgat Dersleri : Bey ân İlmi, İşaret Yayınları, 2018
Kur'ân Işığında Belâgat Dersleri : Meânî İlmi, İşaret Yayınları, 2017
Kur'ân'ı Anlayarak Okuma Rehberi 1, İşaret Yayınları, 2021
Kur'ân'ı Anlayarak Okuma Rehberi 2, İşaret Yayınları, 2019
Kur'ân'ın Beyânî Sırları, İşaret Yayınları, 2023
Kur'ân'ın Edebî Dili Lafız-Mânâ Uyumu (Tercüme), İşaret Yayınları, 2016
Kur'ân'ın Hârikulâde Kelimeleri, Cezve Kitap, 2021
Kur'ân'ın Merkezindeki Türkçe Kelimeler, İşaret Yayınları, 2021
Kur'ân'ın Merkezindeki Türkçe Kelimeler, Ensar Neşriyat, 2023
Kur'ân'ı Kerim'deki Duâ Âyetleri, İşaret Yayınları, 2016
Vakafât Düşündüren Âyetler (Tercüme), İşaret Yayınları, 2020

ALBARAKA YAYINLARI – 197
İSLAM DÜŞÜNCESİ DİZİSİ – 5

Kur'an-ı Kerim'deki BÜTÜN DUA AYETLERİ

YAZAR Fatma Serap Karamollaoğlu

GENEL YAYIN YÖNETMENİ Fatma Kandemir
EDİTÖR Deniz Demirdağ Temel
KAPAK TASARIMI Tali Creative / Emir Tali
MİZANPAJ Tali Creative

TÜRKİYE YAYIN HAKLARI © 2024 Albaraka Kültür Sanat ve Yayıncılık A.Ş.
Sertifika No: 41640

ALBARAKA YAYINLARI 1. Baskı, Mart 2024
ISBN 978-605-4137-52-7
BASKI VE CİLT Göksu Matbaa - Ahmet GÖKSU
Sertifika No: 47617
Orta Mah. Topkapı Maltepe Cad.
Nurhan İş Merkezi No:28/30A
BAYRAMPAŞA / İSTANBUL
0 212 674 74 57

Albaraka Yayınları, neşrini gerçekleştirdiği metinleri aslına sadık kalarak çevirir. Açıklamalı görüşlerini gerek gördüğünde önsöz ve dipnot aracılığıyla aktarır. Bu ve benzeri vasıtalarla görüş belirtilmeyen hususlara Albaraka Yayınları'nın katıldığı varsayılamaz.

ALBARAKA KÜLTÜR SANAT VE YAYINCILIK A.Ş.
İnkılap Mahallesi Dr. Adnan Büyükdeniz Caddesi No: 6 34768 Ümraniye / İSTANBUL

www.albarakakultur.com

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım amacıyla, kaynak gösterilerek yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

Kur'an-ı Kerim'deki

BÜTÜN DUA AYETLERİ

FATMA SERAP
KARAMOLLAOĞLU

alBaraka
Yayınları

İçindekiler

Önsöz **9**
el-Esmâu'l-Husnâ **13**
Dua'nın Fazileti **23**

Kur'an-ı Kerim'deki Bütün Dua Ayetleri **28**
Hz. Âdem ile Eşinin Duası 30
Hz. Nûh'un Duaları 31
Hz. Hûd'un Duası 37
Hz. İbrahim'in Duaları 38
Hz. İbrahim ve Hz. İsmail'in Duaları 46
Hz. Lût'un Duaları 51
Hz. Yakub'un Duaları 52
Hz. Yusuf'un Duaları 56
Hz. Eyyûb'un Duası 60
Hz. Şuayb'ın Duası 61
Hz. Musa'nın Duaları 64
Hz. Davud ve Hz. Süleyman'ın Duası 75
Hz. Süleyman'ın Duaları 76
Hz. Yunus'un Duası 79
Hz. Zekeriya'nın Duaları 80
Hz. İsa'nın Duaları 84
Hz. Muhammed'in Duaları 88

Çeşitli Dualar 110
Âlimlerin Duaları 110
A'raf Ehlinin Duası 112
Askerlerin Duası 113
Bağa Girildiğinde Yapılacak Dua 114
Başına Bir Belâ Geldiği Zaman
Sabredenlerin Duası 115
Belkıs'ın Duası 116
Boş Söz İşitince Okunacak Dua 117
Cennetliklerin Duaları 118
Cehennemdekilerin Duası 122
Çocuk Doğurunca Yapılacak Dua 123
Firavun'un Sihirbazlarının Duası 124
Firavun'un Kavminden
Bir Müminin Duası 125
Firavun'un İman Eden Eşinin Duası 126
Hacıların Duası 127
Hamile Kalınca Yapılacak Dua 128
Has Kulların Duası 129
Hristiyan Keşişler ve Rahiplerin Duası 130
Havarilerin Duaları 131
Hz. Musa'nın Kavminin Duası 133
İnsanların Gökten Duman Çıktığı
Günkü Duası 134
Kur'an'ın En Büyük Ayeti 135
Mağaradaki Müminlerin Duası 137
Meleklerin Duaları 138
Münafiklara Tavsiye Edilen Dua 141

Müminlerin Duaları 142
Peygamberlerle Beraber
Savaşanların Duası 156
Sabah ve Akşam Okunması
Tavsiye Edilen Ayetler 157
Yatmadan Önce Okunması
Tavsiye Edilen Ayetler 159
Yıldırımdan Korunmak İçin Dua 161

Genel Dualar 162
Şifa Ayetleri 174
Münciyat (Kurtuluş) Ayetleri 179
Müracaat 185
Ayet Fihristi 187

Önsöz

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين

والصلاة والسلام على رسولنا محمد و على آله و أصحابه أجمعين

[Bismillâhirrahmânirrahîm, Elhamdü lillâhi Rabbi'l âlemin, Ves salâtü ves selâmü alâ rasûlinâ Muhammedin ve alâ âlihi ve ashabihi ecmaîn]

Rahmân, Rahîm Allah'ın adıyla, Hamd âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur, Salât ve selam Peygamberimiz Muhammed'e, ailesine ve ashabınadır.

الدُّعَاءُ مُخُّ الْعِبَادَةِ [*Edduâu muhhul ibâde*]

"Dua ibadetin özüdür/beynidir."[1] hadisi gereğince Rabbimize dua etmek için Kur'an'dan faydalanmak istediğimizde

[1] *Taberî Tefsiri,* c. 7, s. 231; Tirmizî

elimizin altında Kur'an'daki bütün dua ayetlerinin bulunması arzusuyla bu çalışma ortaya çıktı. Her ne kadar birçok "Dua Ayetleri" kitabı bulunsa da burada olduğu gibi bütün ayetleri kapsayan bir benzeri olmadığı için bu çalışmayı yaptık. Bunun için baştan sonra Kur'an-ı Kerim bu gözle okunmuş ve uygun görülen ayetler buraya alınmıştır.

Bu çalışmada Kur'an-ı Kerim'deki tüm dua ayetleri toplanmıştır. Ancak bazı ayetlerin tümü değil, sadece dua ile ilgili bölümleri (hem Arapça, hem Türkçe okunuş, hem de meal olarak) yazılmıştır.

Çalışmada iki bölüm vardır:

Kitapta, Önsöz'den sonra duanın faziletiyle alakalı ayetler için bir bölüm koyduk. Bu bölümde Kur'an-ı Kerim'de dua etmenin faziletini, Allah'ın insanlara ne kadar yakın olduğunu, Allah'ın duaları kabul edeceğini, ne zaman ve nasıl dua edilmesini istediğini ifade eden ayetler yer almıştır.

Bundan sonra Allah'ın güzel isimleriyle dua etmek isteyenler için kısaca manalarıyla birlikte Esmâu'l Husnâ bölümü vardır.

Sonraki bölümde Kur'an-ı Kerim'deki tüm dua ayetleri ve bazı ayetlerin dua bölümleri iki başlıkta yer almıştır.

İlk başlık altında peygamber duaları, ikinci başlıkta çeşitli kişilerin duaları vardır.

Peygamber duaları bölümü teberrüken genel bir dua olan Fatiha Sûresi'yle başlamış, daha sonra Kur'an'da yer

alan peygamber duaları Hz. Âdem'den (a.s.) başlayarak yazılmış, arkasından çeşitli dualar yer almıştır.

Bunlardan sonra günlük okunması tavsiye edilen Şifa Ayetleri ve Münciyat Ayetleri de liste hâlinde ilave edilmiştir.

Çalışmanın sonunda kullandığımız kaynakları gösteren bir Müracaat bölümüyle birlikte ayet fihristi konmuştur.

Bu çalışmada sadece dua ayetlerinin toplanması amaçlandığından, ayetlerle ilgili geniş açıklamalar yapılmamış, mealle birlikte kısa açıklamalar verilmiştir. Bazı ayetlerde ilgili bir hadis, bazılarında nüzûl sebebi, bazılarında kısa bir açıklama verilmiştir. Bunların yanına kaynak bilgisi de eklenmiştir. Geniş bilgi isteyenlerin ilgili ayetleri Meal ve Tefsirlerden incelemesi tavsiye edilir.

Bu çalışmadaki ayet mealleri, Marmara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi öğretim görevlilerinin [Prof. Dr. Ali Özek, Prof. Dr. Hayrettin Karaman, Prof. Dr. İbrahim Kâfi Dönmez, Doç. Dr. Ali Turgut, Doç. Dr. Mustafa Çağrıcı, Doç. Dr. Sadrettin Gümüş'ün] hazırlamış olduğu Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Açıklamalı Meali'nden alınmıştır. Bu Meal, Kral Fahd Mushaf-ı Şerîf Basım Kurumu tarafından basılmıştır (Medine-i Münevvere 1992).

Bu çalışmadaki esmâu'l-husnâ anlamları Türkiye Diyanet Vakfı tarafından yayınlanan "İslâm Ansiklopedisi"nden alınmıştır.

Çalışma içinde kaynağı belirtilmemiş hadisler "islamweb.net" hadis sitesinden alınmış olup mealler tarafımızdan verilmiştir. Diğer kaynaklar, arkadaki Müracaat bölümünde listelenmiştir.

Bütün gayretimize rağmen elbette ki gözümüzden kaçan bazı ayetler ya da hatalar olmuştur.

Bu konuda sizlerin hoş görünüze sığınıyoruz. Kul olarak aczimiz sebebiyle ne kadar çok istesek de mükemmele ulaşmamız zordur. Ve mâ tevfîkî illâ billâh. (Başarımız sadece Allah Teâlâ sayesindedir.)

NOT: Arapça okuma bilmeyenlerin Latin harflerle yazılmış ayet okunuşlarını okuması tavsiye edilmez. Çünkü Arap alfabesinde, Latin harflerle yazılması mümkün olmayan harf sayısı oldukça fazladır. Bu okunuşlar Arapça okumaları ileri düzeyde olmayan kişilerin ayetleri yanlış okumamaları için işaret olmak üzere yazılmıştır.

Fatma Serap Karamollaoğlu
İstanbul, 2024

el-Esmâu'l-Husnâ

A'raf Sûresi 180. ayet-i kerimede;

وَلِلّٰهِ الأَسمَاءُ الْحُسْنَى فَادْعُوهُ بِهَا

[Ve lillâhi'l esmâu'l husnâ fedûhu bihâ]

"En güzel isimler Allah'ındır, O'na o isimlerle dua edin." buyurulmuştur.

Bir hadis-i şerifte de:

إِنَّ لِلّٰهِ تِسْعةً وَ تَسْعِينَ اِسْمًا مَنْ أَحْصَاهَا دَخَلَ الْجَنَّةَ

[İnne lillâhi tisaten ve tesîne ismen, men ahsâhâ dehale'l cennet]

"Doğrusu Allah'ın 99 ismi vardır. Kim bu isimleri sayarsa cennete girer." buyurulmuştur.

اَللّٰهُ	**Allah:** Varlığı zorunlu olan ve bütün övgülere layık bulunan zâtın özel ve en kapsamlı adı.
اَلرَّحْمَنُ	**er-Rahmân:** Bağışlayan, esirgeyen.
اَلرَّحِيمُ	**er-Rahîm:** Bağışlayan, esirgeyen.
اَلْمَلِكُ	**el-Melik:** Görünen ve görünmeyen âlemlerin sahibi.
اَلْقُدُّوسُ	**el-Kuddûs:** Her eksiklikten münezzeh.
اَلسَّلاَمُ	**es-Selâm:** Esenlik veren.
اَلْمُؤْمِنُ	**el-Mü'min:** Güven veren, vaadine güvenilen.
اَلْمُهَيْمِنُ	**el-Müheymin:** Kâinatın bütün işlerini gözetip yöneten.
اَلْعَزِيزُ	**el-Azîz:** Yenilmeyen yegâne galip.
اَلْجَبَّارُ	**el-Cebbâr:** İradesini her durumda yürüten, yaratılmışların her hâlini iyileştiren.
اَلْمُتَكَبِّرُ	**el-Mütekebbir:** Azamet ve iyiliğini izhâr eden.
اَلْخَالِقُ	**el-Hâlık:** Takdirine uygun bir şekilde yaratan.

اَلْبَارِئُ	**el-Bâri:** Bir model olmaksızın canlıları yaratan.
اَلْمُصَوِّرُ	**el-Musavvir:** Şekil ve özellik veren.
اَلْغَفَّارُ	**el-Ğaffâr:** Daima affeden, tekrarlanan günahları bağışlayan.
اَلْقَهَّارُ	**el-Kahhâr:** Yenilmeyen yegâne gâlip.
اَلْوَهَّابُ	**el-Vehhâb:** Karşılık beklemeden bol bol veren.
اَلرَّزَّاقُ	**er-Rezzâk:** Bedenlerin ve ruhların gıdasını yaratıp veren.
الفتَّاحُ	**el-Fettâh:** İyilik kapılarını açan, hakemlik yapan.
اَلْعَلِيمُ	**el-Alîm:** Hakkıyla bilen.
اَلْقَابِضُ	**el-Kâbıd:** Rızkı tutan, canlıların ruhunu alan.
اَلْبَاسِطُ	**el-Bâsit:** Rızkı genişleten, ruhları bedenlerine yayan.
اَلْخَافِضُ	**el-Hâfid:** Alçaltan, zillete düşüren.
اَلرَّافِعُ	**er-Râfi':** Yücelten, izzet ve şeref veren.
اَلْمُعِزُّ	**el-Muizz:** Yücelten, izzet ve şeref veren.

اَلْمُذِلُّ	**el-Müzill:** Alçaltan, zillet veren.
اَلسَّمِيعُ	**es-Semî':** İşiten.
اَلْبَصِيرُ	**el-Basîr:** Gören.
اَلْحَكَمُ	**el-Hakem:** Son hükmü veren
اَلْعَدْلُ	**el-Adl:** Mutlak adalet sahibi, aşırılığa meyletmeyen.
اَللَّطِيفُ	**el-Lâtîf:** Yaratılmışların ihtiyacını en ince noktasına kadar bilip sezilmez yollarla karşılayan.
اَلْخَبِيرُ	**el-Habîr:** Her şeyin iç yüzünden haberdar olan.
اَلْحَلِيمُ	**el-Halîm:** Acele ile ve kızgınlıkla muamele etmeyen.
اَلْعَظِيمُ	**el-Azîm:** Zâtının ve sıfatlarının mahiyeti anlaşılamayacak kadar ulu.
اَلْغَفُورُ	**el-Ğafûr:** Bütün günahları bağışlayan.
اَلشَّكُورُ	**eş-Şekûr:** Az iyiliğe çok mükâfat veren.
اَلْعَلِيُّ	**el-Aliyy:** İzzet, şeref ve hükümranlık bakımından en yüce, aşkın.

اَلْكَبِيرُ	**el-Kebîr:** Zâtının ve sıfatlarının mahiyeti anlaşılamayacak kadar ulu.
اَلْحَفِيظُ	**el-Hafîz:** Koruyup gözeten ve dengede tutan.
اَلْمُقِيتُ	**el-Mukît:** Bedenlerin ve ruhların gıdasını yaratıp veren, bilip gücü yeten ve koruyan.
اَلْحَسِيبُ	**el-Hasîb:** Kullarına yeten, onları hesaba çeken.
اَلْجَلِيلُ	**el-Celîl:** Azamet sahibi.
اَلْكَرِيمُ	**el-Kerîm:** Fazilet türlerinin hepsine sahip.
اَلرَّقِيبُ	**er-Rakîb:** Gözetleyip kontrol eden.
اَلْمُجِيبُ	**el-Mucîb:** Dileklere karşılık veren.
اَلْوَاسِعُ	**el-Vâsi':** İlmi ve merhameti her şeyi kuşatan.
اَلْحَكِيمُ	**el-Hakîm:** Bütün emirleri ve işleri yerli yerinde olan.
اَلْوَدُودُ	**el-Vedûd:** Çok seven, çok sevilen.
اَلْمَجِيدُ	**el-Mecîd:** Şanlı, şerefli.
اَلْبَاعِثُ	**el-Bâis:** Ölümden sonra dirilten.

اَلشَّهِيدُ	**eş-Şehîd:** Her şeyi gözlemiş olarak bilen.
اَلْحَقُّ	**el-Hakk:** Fiilen var olan, mevcudiyeti ve uluhiyyeti gerçek olan.
اَلْوَكِيلُ	**el-Vekîl:** Güvenilip dayanılan.
اَلْقَوِيُّ	**el-Kaviyy:** Her şeye gücü yeten, kudretli.
اَلْمَتِينُ	**el-Metîn:** Her şeye gücü yeten, kudretli.
اَلْوَلِيُّ	**el-Veliyy:** Yardımcı ve dost.
اَلْحَمِيدُ	**el-Hamîd:** Övülmeye layık.
اَلْمُحْصِى	**el-Muhsî:** Her şeyi tek tek bütün ayrıntılarıyla bilen.
اَلْمُبْدِئُ	**el-Mubdi':** İlkin yaratan.
اَلْمُعِيدُ	**el-Muîd:** Tekrar yaratan.
اَلْمُحْيِى	**el-Muhyî:** Can veren.
اَلْمُمِيتُ	**el-Mümît:** Öldüren.
اَلْحَيُّ	**el-Hayy:** Ebedî hayatla diri.

اَلْقَيُّومُ	**el-Kayyûm:** Her şeyin varlığı kendisine bağlı olup kâinatı idare eden.
اَلْوَاجِدُ	**el-Vâcid:** Dilediğini dilediği zaman yapan-bulan bir müstağni.
اَلْمَاجِدُ	**el-Mâcid:** Şanlı-şerefli.
اَلْوَاحِدُ	**el-Vâhid:** Bölünüp parçalara ayrılmaması ve benzerinin bulunmaması anlamında tek.
اَلصَّمَدُ	**es-Samed:** Arzu ve ihtiyaçları sebebiyle herkesin yöneldiği ulular ulusu bir müstağni.
اَلْقَادِرُ	**el-Kâdîr:** Her şeye gücü yeten, kudretli.
اَلْمُقْتَدِرُ	**el-Muktedir:** Her şeye gücü yeten, kudretli.
اَلْمُقَدِّمُ	**el-Mukaddim:** Öne alan.
اَلْمُؤَخِّرُ	**el-Muahhir:** Geriye bırakan.
اَلْاَوَّلُ	**el-Evvel:** Varlığının başlangıcı olmayan.
اَلْآخِرُ	**el-Âhir:** Varlığının sonu olmayan.
اَلظَّاهِرُ	**ez-Zâhir:** Varlığını ve birliğini belgeleyen birçok delilin bulunması açısından aşikâr.

اَلْبَاطِنُ	**el-Bâtın:** Zâtının görülmesi ve mahiyetinin bilinmesi açısından gizli.
اَلْوَالِي	**el-Vâlî:** Kâinata hâkim olup onu yöneten.
اَلْمُتَعَالِي	**el-Müteâlî:** İzzet, şeref ve hükümranlık bakımından en yüce, aşkın.
اَلْبَرُّ	**el-Berr:** İyilik eden, vaadini yerine getiren.
اَلتَّوَّابُ	**et-Tevvâb:** Kullarını tevbeye sevk eden ve tevbelerini kabul eden.
اَلْمُنْتَقِيمُ	**el-Müntakîm:** Suçluları cezalandıran.
اَلْعَفُوُّ	**el-Afüvv:** Hiçbir sorumluluk kalmayacak şekilde günahları affeden.
الرَّؤُوفُ	**er-Raûf:** Şefkatli.
مَالِكُ الْمُلْكِ	**Mâlikü'l-Mülk:** Mülkün sahibi.
ذُوالْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ	**Zü'l-Celâli ve'l-İkrâm:** Azamet ve kerem sahibi.
اَلْمُقْسِطُ	**el-Muksit:** Adaletle hükmeden.

اَلْجَامِعُ	**el-Câmi':** Toplayıp düzenleyen, kıyamet günü hesaba çekmek için mahlûkatı toplayan.
اَلْغَنِيُّ	**el-Ğâniyy:** Her şeyden müstağni, kendi dışındaki her şey O'na muhtaç.
اَلْمُغْنِي	**el-Muğnî:** Zenginlik verip tatmin eden.
اَلْمَانِعُ	**el-Mâni':** Dilemediği şeyin gerçekleşmesine müsaade etmeyen, kötü şeylere engel olan.
اَلضَّارُّ	**ed-Dârr:** Zarar veren.
اَلنَّافِعُ	**en-Nâfi':** Fayda veren.
اَلنُّورُ	**en-Nûr:** Nurlandıran, nur kaynağı.
اَلْهَادِي	**el-Hâdiy:** Yol gösteren, murada erdiren.
اَلْبَدِيعُ	**el-Bedî':** Eşi ve örneği olmayan, sanatkârane yaratan.
اَلْبَاقِي	**el-Bâkî:** Varlığının sonu olmayan.
اَلْوَارِثُ	**el-Vâris:** Varlığının sonu olmayan.
اَلرَّشِيدُ	**er-Reşîd:** Bütün işleri isabetli ve hedefine ulaşıcı, irşad edici.
اَلصَّبُورُ	**es-Sabûr:** Çok sabırlı.

Dua'nın Fazileti

Bakara Sûresi 186. Ayet

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِى عَنِّى فَإِنِّى قَرِيبٌ أُجِيبُ
دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُواْ لِى وَلْيُؤْمِنُواْ
بِى لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾

[Ve izâ seeleke ibâdiy anniy fe-inniy kariyb, üciybu da'veteddâi izâ deâni, fe'l-yesteciybuyliy vel-yü'minübiy, le'allehum yerşudûn]

"Kullarım sana, Beni sorduğunda (söyle onlara): Ben çok yakınım. Bana dua ettiği vakit dua edenin dileğine karşılık veririm. O hâlde (kullarım da) Benim davetime uysunlar ve Bana inansınlar ki doğru yolu bulalar."

Rabbiniz buyurdu ki: "Bana dua edin kabul edeyim." şeklindeki Mümin Sûresi 60. ayet nâzil olunca sahabe, "Ey Allah'ın Resûlü! Hangi saatlerde, ne zamanlar dua edelim?" diye ya da "Hangi saatlerde dua ettiğimizde makbûl olacağını bilsek..." dediler de bu ayet nâzil oldu.[2]

A'raf Sûresi 180. Ayet

وَلِلّٰهِ الأَسْمَاء الْحُسْنَى فَادْعُوهُ بِهَا وَذَرُواْ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَآئِهِ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ ﴿١٨٠﴾

[Ve lillâhi'l-esmâu'l-husnâ, fedûhu bihâ ve zerulleziyne yulhidûne fiy esmâih, se-yüczevne mâ kânû ya'melûn]

"En güzel isimler [el-esmâu'l-hüsnâ] Allah'ındır. O hâlde O'na o güzel isimlerle dua edin. O'nun isimleri hakkında eğri yola gidenleri bırakın. Onlar yapmakta olduklarının cezasına çarptırılacaklardır."

Mukâtil der ki: Bir Müslüman namazında bir keresinde Allah'a, bir keresinde de Rahmân'a ya da "ya Rahmân,

---

2 *Fatiha'dan Nâs'a Esbâb-ı Nüzûl*, c. 1, s. 64

ya Rahîm" diyerek dua etmişti. Bunu duyan Ebû Cehil, "Muhammed ve ashabı bir Rabbe tapındıklarını iddia etmiyorlar mı? Bu adama ne oluyor ki iki Rabbe dua ediyor?" demiş de Allah Teâlâ bu ayeti indirmiştir.[3]

Ta-Ha Sûresi 130. Ayet

فَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا وَمِنْ آنَاء اللَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَى ﴿١٣٠﴾

[Fasbir alâ mâ yekûlûne ve sebbih bi-hamdi rabbike kable tulûi'ş-şemsi ve kable ğurûbihâ ve min ânâilleyli fe-sebbih ve etrâfe'n-nehâri le'alleke terdâ]

"(Resûlüm!) Sen onların söylediklerine sabret. Güneşin doğmasından önce de batmasından önce de Rabbini övgü ile tesbih et; gecenin bir kısım saatleri ile gündüzün etrafında [iki ucunda] da tesbih et ki sen, Allah'tan hoşnut olasın (Allah da senden)."

---

[3] *Fatiha'dan Nâs'a Esbâb-ı Nüzûl,* c. 1, s. 399

Cerîr bin Abdullah diyor ki: Biz Resûlullah (s.a.v.) ile beraberdik. O; ayın dolunay hâlindeki şekline baktı ve "Şüphesiz ki sizler şu ayı gördüğünüz gibi hiçbir sıkıntı çekmeden Rabbinizi göreceksiniz. Acze düşmedikçe [sizi tamamen bağlayıp hareketsiz bırakan bir sebep olmadıkça] güneşin doğmasından ve batmasından önceki namazları mutlaka kılın." buyurdu ve "Güneş doğmadan ve batmadan önce Rabbini hamd ile tesbih et." ayetini okudu.[4]

Mümin Sûresi 60. Ayet

وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴿٦٠﴾

[Ve kâle rabbukum udûniy estecib leküm, innelleziyne yestekbirûne an ibadetiy seyedhulûne cehenneme dâhiriyn]

"Rabbiniz şöyle buyurdu: Bana dua edin, kabul edeyim. Çünkü Bana ibadeti bırakıp da büyüklük taslayanlar aşağılanarak cehenneme gireceklerdir."

---

4 *Taberî Tefsiri,* c. 5, s. 501

Burada zikredilen duadan maksat, Allah'a samimi bir şekilde kulluk etmektir. Kişi yalnız Allah'a kulluk ettiği takdirde Allah onun duasını karşılıksız bırakmaz. Ona merhametli davranır ve affeder. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) bir hadislerinde "Şüphesiz ki dua ibadettir." buyurmuş ve bu ayeti okumuştur.[5]

Kaf Sûresi 16. Ayet

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِ نَفْسُهُ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ ﴿١٦﴾

[Ve lekad halakne'l-insâne ve na'lemu mâ tuvesvisu bihi nefsühü ve nahnu akrabu ileyhi min habli'l-veriyd]

"Andolsun, insanı Biz yarattık ve nefsinin kendisine fısıldadıklarını biliriz ve Biz ona şah damarından daha yakınız."

Allah Teâlâ'nın ilminin mükemmelliğini anlatan bir ayettir.

---

5 *Taberî Tefsiri,* c. 7, s. 231

Kur'an-ı Kerim'deki
BÜTÜN DUA AYETLERİ

Fatiha Sûresi

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾ الْحَمْدُ للهِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ ﴿٣﴾ مَالِكِ يَوْمِ
الدِّينِ ﴿٤﴾ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿٥﴾ اهدِنَا
الصِّرَاطَ المُستَقِيمَ ﴿٦﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنعَمتَ
عَلَيهِمْ غَيرِ المَغضوبِ عَلَيهِمْ وَلاَ الضَّالِّينَ ﴿٧﴾

[Bismillahirrahmanirrahim. el-Hamdü lillahi rabbi'l-âlemiyn. er-Rahmâni'r-rahiym. Mâliki yevmi'd-diyn. İyyâke na'budu ve iyyâke nestaiyn. İhdina's-sırâte'l-mustakiym, sırâte'lleziyne en'amte aleyhim, ğayri'l-mağdûbi aleyhim ve le'd-dâlliyn. Âmin]

Bismillâhirrahmânirrahîm,

Rahmân, Rahîm Allah'ın adıyla. Hamd [övme ve övülme] âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. O,

Rahmân ve Rahîm'dir. Ceza gününün mâlikidir. (Rabbimiz!) Ancak Sana kulluk ederiz ve yalnız Senden medet umarız. Bize doğru yolu göster. Kendilerine lütuf ve ikramda bulunduğun kimselerin yolunu; gazaba uğramışların ve sapmışların yolunu değil!

Ebû Hureyre (r.a.), Resûlullah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini işittim demiştir: Allah Teâlâ buyurdu ki: "Namazı (yani Fatiha Sûresi'ni) Kendimle kulum arasında bölüştürdüm, kuluma istediği verilecektir. Kul 'el-Hamdu lillâh' dediğinde Allah 'Kulum Bana hamd etti' buyurur. Kul 'er-Rahmâni'r-Rahîm' dediğinde Allah 'Kulum Beni senâ etti' buyurur. Kul 'Mâliki yevmi'd-dîn' dediğinde, Allah 'Kulum Beni ta'zîm etti' buyurur. O 'İyyâke na'budu ve iyyâke nestaiyn' dediğinde Allah 'İşte bu, Benimle kulum arasında müşterektir ve kuluma istediği verilecektir' buyurur. Kul 'İhdina's-sırâta'l-müstakiym sırâta'lleziyne en'amte aleyhim, ğayril mağdûbi aleyhim vela'd-dâlliyn' dediğinde, Allah 'Bu ise kuluma aittir ve kuluma da istediği verilecektir' buyurur. "[6]

---

[6] *Peygamberimizin Kur'an'ı Tefsiri,* c. 1, s. 238

Hz. Âdem ile Eşinin Duası

A'raf Sûresi, Ayet 23

قَالاَ رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنفُسَنَا وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا
وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٢٣﴾

[Kâle rabbenâ zalemnâ enfusenâ ve illem tağfirlenâ ve terhamnâ le-nekûnenne mine'l-hâsiriyn]

"Dediler ki: Ey Rabbimiz! Biz kendimize zulmettik. Eğer bizi bağışlamaz ve bize acımazsan mutlaka ziyan edenlerden oluruz."

Âdem (a.s.) ve eşi şeytana uyup Allah'a âsî olduklarında Rablerine dönüp bu sözlerle dua etmişlerdir.

Hûd Sûresi, Ayet 47

قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ
لِي بِهِ عِلْمٌ وَإِلاَّ تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي أَكُن مِّنَ
الْخَاسِرِينَ ﴿٤٧﴾

[Kâle rabbi inniy euzûbike en eseleke mâ leyse liy bihi ilm ve illâ tağfirliy ve terhamniy ekummine'l-hâsiriyn]

"Dedi ki: Ey Rabbim! Hakkında bilgim olmayan şeyi istemekten Sana sığınırım. Eğer beni bağışlamaz ve esirgemezsen, ben ziyana uğrayanlardan olurum!"

Nûh (a.s.) oğlunun kurtarılmamasının sebebini sormakla hata ettiğini anlayınca Rabbine yalvararak böyle dua etmiştir.[7]

---

7 *Taberî Tefsiri,* c. 4, s. 494

Müminûn Sûresi, Ayet 28-29

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِى نَجَّانَا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢٨﴾ وَقُل رَّبِّ أَنزِلْنِى مُنزَلًا مُّبَارَكًا وَأَنتَ خَيْرُ الْمُنزِلِينَ ﴿٢٩﴾

[Elhamdu lillâhilleziy neccânâ mine'l-kavmi'z-zalimiyn. Ve kul rabbi enzilniy münzelen mübâreken ve ente hayru'l-münziliyn]

"Bizi zalimler topluluğundan kurtaran Allah'a hamd olsun. Rabbim! Beni bereketli bir yere indir. Sen iskân edenlerin en hayırlısısın."

Nûh (a.s.) ve beraberindekiler gemiye yerleşince bu duayı okumaları emredilmiştir.

Kamer Sûresi, Ayet 10

أَنِّى مَغْلُوبٌ فَانتَصِرْ ﴿١٠﴾

[Enniy mağlûbun fe'ntasır]

"Ben yenik düştüm, bana yardım et!"

Nûh (a.s.) kendisini yalanlayan kavmi karşısında Allah'tan bu şekilde yardım istemiştir.

وَقَالَ نُوحٌ رَّبِّ لَا تَذَرْ عَلَى الْأَرْضِ مِنَ
الْكَافِرِينَ دَيَّارًا ﴿٢٦﴾ إِنَّكَ إِن تَذَرْهُمْ يُضِلُّوا
عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا إِلَّا فَاجِرًا كَفَّارًا ﴿٢٧﴾

[Ve kâle nûhun rabbi lâ tezer ale'l-ardı mine'l-kâfiriyne deyyârâ. İnneke in tezerhum yudillu ibâdeke ve lâ yelidû illâ fâciran keffâra]

"Nûh: 'Rabbim!' dedi, 'Yeryüzünde kâfirlerden hiç kimseyi bırakma! Çünkü Sen onları bırakırsan kullarını saptırırlar; yalnız ahlâksız, nankör (insanlar) doğururlar [yetiştirirler].'"

Nûh (a.s.) bu duasını kendisine şu vahiy geldikten sonra yapmıştır: "Daha önce iman etmişlerden başka artık kavminden hiç kimse iman etmeyecektir. Yaptıklarından dolayı sakın üzülme."[8]

[8] *Taberî Tefsiri*, c. 8, s. 441

Nûh Sûresi, Ayet 28

Eve Misafir Gelince Yapılacak Dua

رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَن دَخَلَ بَيْتِيَ مُؤْمِنًا
وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا
تَبَارًا ﴿٢٨﴾

[Rabbiğfir liy ve li vâlideyye ve limen dehale beytiye mü'minen ve li'l-mü'miniyne ve'l-mü'minât. Vê lâ tezidiz zalimiyne illâ tebârâ]

"Rabbim! Beni, ana-babamı, iman etmiş olarak evime girenleri, iman eden erkekleri ve iman eden kadınları bağışla, zalimlerin de ancak helakini arttır."

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Müminden başkasını dost edinme, yemeğini de müttakîlerden başkası yemesin."[9]

---

[9] *Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'an-ı Kerim Meali,* c. 2, s. 1964

Müminûn Sûresi, Ayet 26 ve 39

قَالَ رَبِّ انصُرْنِى بِمَا كَذَّبُونِ

[Kâle rabbin surniy bi-mâ kezzebûn]

"Rabbim! dedi, 'Beni yalanlamalarına karşı bana yardım et.'"

Nûh'tan (a.s.) sonra gelen ve adı verilmeyen bu peygamberin Hûd veya Salih peygamber olduğu söylenmiştir.

Şuara Sûresi, Ayet 117-118

قَالَ رَبِّ إِنَّ قَوْمِى كَذَّبُونِ ﴿١١٧﴾ فَافْتَحْ بَيْنِى وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنِى وَمَنْ مَعِىَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾

[Kâle rabbi inne kavmî kezzebûn. Fettah beynî ve beynehüm fethav ve neccinî ve mem meiye minel mü'minîn]

"Nuh: Rabbim! dedi, kavmim beni yalancılıkla suçladı. Artık benimle onların arasında Sen hükmünü ver. Beni ve beraberimdeki müminleri kurtar."

"Onlar, Nûh'u, taşlayarak öldürmekle korkutmuşlardır." Bunun üzerine Nûh (a.s.) da onların felaha ulaşamayacaklarına dair bir ümitsizlik ve yeis hasıl olmuş, "Rabbim, kavmim beni yalanladı. Artık benimle onların arasındaki hükmü

Sen ver." demiştir. Bundan gaye, onların yalanladığını Allah Teâlâ'ya bildirmek değildir, çünkü o, Âlimu'l-Gayb ve Şehadet olan Allah'ın en iyi bilen olduğunu bilmektedir. Fakat o bununla, "Bana eziyet ettikleri için onlara bedduada bulunmuyorum... Ben ancak ve ancak Senin ve Senin dinin için Sana yakarıyorum... Vahyin ve risaletin hususunda beni yalanladıkları için benimle onların arasındaki hükmü Sen ver Allah'ım..." manasını murat etmiştir.[10]

Hûd Sûresi, Ayet 45

وَنَادٰى نُوحٌ رَّبَّهُ فَقَالَ رَبِّ اِنَّ ابْنِى مِنْ اَهْلِى
وَاِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَاَنْتَ اَحْكَمُ الْحَاكِمِينَ﴿٤٥﴾

[Ve nâdâ nûhur rabbehu fekâle rabbi innebnî min ehlî ve inne va'dekel hakku ve ente ahkemül hâkimîn]

"Nuh Rabbine dua edip dedi ki: Ey Rabbim! Şüphesiz oğlum da ailemdendir. Senin vaadin ise elbette haktır. Sen hakimler hakimisin."

Hz. Nûh'un bu isteğinin; gemi karaya oturduktan sonra ve oğlunun dünyada kurtulmasından ümidini kesmiş olduğu bir anda gerçekleştiği dikkate alınmış ve Nûh'un bu talebinin oğlunun ahirette bağışlanmasına yönelik olduğu söylenmiştir.[11]

---

10 www.kuranseferberligi.com

11 *Kur'an Yolu Tefsiri*

Hz. Hûd'un Duası

Hûd Sûresi, Ayet 56

إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللهِ رَبِّي وَرَبِّكُم مَّا مِن دَآبَّةٍ
إِلاَّ هُوَ آخِذ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ
مُّسْتَقِيمٍ ﴿٥٦﴾

[İnniy tevekkeltü alallahi rabbiy ve rabbikum, mâ min dâbbetin illâ hüve âhizu bi-nâsiyetihâ, inne rabbiy alâ sırâti'm-mustekiym]

"Ben, benim de sizin de Rabbiniz olan Allah'a dayandım. Çünkü yürüyen hiçbir varlık yoktur ki O; onun perçeminden tutmuş olmasın. Şüphesiz Rabbim dosdoğru yoldadır."

Hûd'un (a.s.) sözlerine inanmayan kavmi onu ilâhlarının çarptığını söyleyince Hûd (a.s.) bu sözleri söylemiştir.

Hz. İbrahim'in Duaları

Bakara Sûresi, Ayet 126

رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا آمِنًا وَارْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ
الثَّمَرَاتِ مَنْ آمَنَ مِنْهُم بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ ﴿١٢٦﴾

[Rabbical hâzâ beleden âminen verzuk ehlehu mine's-semerâti men âmene minhum billâhi ve'l-yevmil âhir]

"Ey Rabbim! Burayı emin bir şehir yap, halkından Allah'a ve ahiret gününe inananları çeşitli meyvelerle besle."

İbrahim'in (a.s.) bu duası kabul edilmiştir. "Her çeşit ürünün tarafımızdan bir rızık olarak gelip toplandığı güvenli ve mukaddes bir beldeye onları Biz yerleştirmedik mi?" şeklindeki Kasas Sûresi 57. ayet bunun delilidir. Câbir (r.a.) der ki: Resûlullah'ın (s.a.v.) şöyle dediğini işittim: "Mekke'de kimsenin silah taşıması mübah değildir". Orası âfetlerden emîndir. Allah ashab-ı file yaptığı gibi oraya kötü niyetle giren zorbaların belini kırar.[12]

---

[12] *Peygamberimizin Kur'an'ı Tefsiri*, c. 1, s. 258

Bakara Sûresi, Ayet 131

إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿١٣١﴾

[İz kâle lehu rabbehu eslim kâle eslemtu li-rabbi'l-âlemiyn]

"Çünkü Rabbi ona: 'Müslüman ol!' demiş, o da: 'Âlemlerin Rabbi'ne boyun eğdim.' demişti."

İbrahim (a.s.) güneş, ay ve yıldızların Rab olamayacağını akıl yürüterek anlayınca ağzından ayetteki bu sözler dökülmüştür.

İbrahim Sûresi, Ayet 35

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ آمِنًا
وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَن نَّعْبُدَ الأَصْنَامَ ﴿٣٥﴾

[Ve iz kâle rabbical hâzâ'l-belede âminen vecnubniy ve beniyye enna'bude'l-asnâm]

"Hatırla ki İbrahim şöyle demişti: Rabbim! Bu şehri [Mekke'yi] emniyetli kıl, beni ve oğullarımı putlara tapmaktan uzak tut!"

Allah Teâlâ burada Resûlullah'a (s.a.v.) iman etmeyen müşriklere; içinde yaşadıkları Mekke'nin meskûn bir bölge olmasına sebep olan Hz. İbrahim'in de burada putlara tapılmasını istemediğini hatırlatmasını istemiştir.[13]

İbrahim Sûresi, Ayet 37-41

رَّبَّنَا إِنِّى أَسْكَنتُ مِن ذُرِّيَّتِى بِوَادٍ غَيْرِ ذِى زَرْعٍ
عِندَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُواْ الصَّلاَةَ فَاجْعَلْ
أَفْئِدَةً مِّنَ النَّاسِ تَهْوِى إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُم مِّنَ
الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ ﴿٣٧﴾ رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا
نُخْفِى وَمَا نُعْلِنُ وَمَا يَخْفَى عَلَى اللهِ مِن شَيْءٍ
فَى الأَرْضِ وَلاَ فِي السَّمَاءِ ﴿٣٨﴾ الْحَمْدُ لِلهِ الَّذِى
وَهَبَ لِى عَلَى الْكِبَرِ إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَقَ إِنَّ رَبِّى
لَسَمِيعُ الدُّعَاءِ ﴿٣٩﴾ رَبِّ اجْعَلْنِى مُقِيمَ الصَّلاَةِ

[13] *Taberî Tefsiri*, c. 5, s. 118

وَمِن ذُرِّيَّتِى رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاء ﴿٤٠﴾ رَبَّنَا اغْفِرْ لِى
وَلِوَالِدَىَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ﴿٤١﴾

[Rabbenâ inniy eskentü min zürriyyetiy bi-vâdin ğayri ziy zerın ınde beytike'l-muharremi rabbenâ li-yukiymu's-salâte fec'al ef'ideten mine'n-nâsi tehviy ileyhim verzukhum mine's-semerâti le'allehum yeşkürûn. Rabbenâ inneke ta'lemu mâ nuhfiy ve mâ nu'lin ve mâ yahfâ alallahi min şey'in fi'l-ardı ve lâ fi's-semâ. el-Hamdu lillâhilleziy vehebeliy ale'l-kiberi İsmâiyle ve İshâk, inne rabbiy le-semiyu'd-dua'. Rabbicalniy mukiyme's-salâti ve min zürriyyetiy, rabbenâ ve tekabbe'l-dua'. Rabbenağfirliy ve li valideyye ve li'l-mü'miniyne yevme yekûmu'l-hisâb]

"Ey Rabbimiz! Ey sahibimiz! Namazı dosdoğru kılmaları için ben, neslimden bir kısmını Senin Beyt-i Harem'inin [Kâbe'nin] yanında, ziraat yapılmayan bir vâdiye yerleştirdim. Artık Sen de insanlardan bir kısmının gönüllerini onlara meyledici kıl ve meyvelerden bunlara rızık ver! Umulur ki bu nimetlere şükrederler.

Ey Rabbimiz! Şüphesiz ki Sen bizim gizleyeceğimizi de açıklayacağımızı da bilirsin. Çünkü ne yerde ne de gökte hiçbir şey Allah'a gizli kalmaz. İhtiyar hâlimde bana İsmail'i ve İshak'ı lütfeden Allah'a hamd olsun! Şüphesiz Rabbim duayı işitendir.

Ey Rabbimiz! Beni ve soyumdan gelecekleri namazı devamlı kılanlardan eyle; ey Rabbimiz! Duamı kabul et! Ey Rabbimiz! (Amellerin) hesap olunacağı gün beni, ana-babamı ve müminleri bağışla!"

İbrahim (a.s.) bu duayı, babasının inkârından dönmeyeceğini öğrenmeden önce yapmıştır.[14]

Şuara Sûresi, Ayet 78-87

الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ ﴿٧٨﴾ وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي
وَيَسْقِينِ ﴿٧٩﴾ وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ﴿٨٠﴾ وَالَّذِي
يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِ ﴿٨١﴾ وَالَّذِي أَطْمَعُ أَن يَغْفِرَ
لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ ﴿٨٢﴾ رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا
وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ ﴿٨٣﴾ وَاجْعَل لِّي لِسَانَ صِدْقٍ
فِي الْآخِرِينَ ﴿٨٤﴾ وَاجْعَلْنِي مِن وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ
﴿٨٥﴾ وَاغْفِرْ لِأَبِي إِنَّهُ كَانَ مِنَ الضَّالِّينَ ﴿٨٦﴾ وَلَا
تُخْزِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ ﴿٨٧﴾

---

14 *Taberî Tefsiri*, c. 5, s. 14

[Elleziy halakaniy fe hüve yehdiyn. Velleziy hüve yutîmuniy ve yeskıyn. Ve izâ meridtu fe-huve yeşfiyn. Velleziy yumiytuniy sümme yuhyiyn. Velleziy atmeu en yağfireliy hatiyeti'y-yevme'd-diyn. Rabbi hebliy hukmen ve elhıkniy bi's-salihiyn. Veca'lliy lisâne sıdkın fi'l-âhiriyn. Veca'lniy min vereseti cennetin naiym. Vağfir li ebiy innehu kâne mine'd-dâlliyn. Velâ tuhziniy yevme yub'asûn]

"Beni yaratan ve bana doğru yolu gösteren O'dur. Beni yediren, içiren O'dur. Hastalandığım zaman bana şifa veren O'dur. Benim canımı alacak, sonra beni diriltecek O'dur. Ve hesap günü hatalarımı bağışlayacağını umduğum O'dur. Rabbim! Bana hikmet ver ve beni iyiler arasına kat. Bana sonra gelecekler içinde, iyilikle anılmak nasip eyle! Beni, naîm cennetinin vârislerinden kıl. Babamı da bağışla [ona tevbe ve iman nasip et]. Çünkü o sapkınlardandı. (İnsanların) diriltilecekleri gün, beni mahcup etme."

Resûlullah (s.a.v.) bir hastanın ziyaretine gittiği ya da kendisine bir hasta getirildiği zaman şöyle dua ederdi:

أَذْهِبْ الْبَاسَ رَبَّ النَّاسِ اشْفِ وَأَنْتَ الشَّافِي لَا شِفَاءَ إِلَّا شِفَاؤُكَ شِفَاءً لَا يُغَادِرُ سَقَمًا

[Ezhibil be'se rabben nâsi, eşfi ve enteş şâfi lâ şifâe illâ şifâuke şifâen lâ yuğâdiru sekamen]

"Ey insanların Rabbi, sıkıntıyı gider, iz bırakmayacak şekilde şifa ver. Zaten şifa verici olarak Senden ve Senin şifandan başka şifa yoktur."

Ankebut Sûresi, Ayet 26

إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَى رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٦﴾

[İnnî muhâcirun ilâ rabbiy, innehu huve'l-aziyzu'l-hakiym]

"Doğrusu ben Rabbim'e [emrettiği yere] hicret ediyorum. Şüphesiz O, mutlak güç ve hikmet sahibidir."

Lût (a.s.), İbrahim'e (a.s.) iman ettiğini bildirdikten sonra İbrahim (a.s.) yukandaki sözleri söylemiştir. İbrahim'in (a.s.) önce Harran'a, sonra Şam'a ve Filistin'e, Lût'un (a.s.) ise Sodom denen yere gittiği rivayet olunmuştur.

Saffat Sûresi, Ayet 99

وَقَالَ إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَى رَبِّي سَيَهْدِينِ ﴿٩٩﴾

[Ve kâle inniy zâhibun ilâ rabbi se-yehdiyn]

"Ben Rabbime gidiyorum. O bana doğru yolu gösterecek, dedi."

Bu ayet-i kerime İbrahim'in ateşten kurtulduktan sonraki duasıdır.

Zuhruf Sûresi, Ayet 26-27

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاءٌ مِمَّا تَعْبُدُونَ﴿٢٦﴾ إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ﴿٢٧﴾

[Ve iz kâle İbrahimu li-ebîhi ve kavmihi inneniy berâun mimmâ ta'budûn. İllelleziy fetaraniy feinnehu se-yehdiyn]

"Bir zaman İbrahim babasına ve kavmine demişti ki: Ben sizin taptıklarınızdan uzağım. Ben yalnız beni yaratana taparım. Çünkü O, beni doğru yola iletecektir."

Bu duasında İbrahim (a.s.) sadece yaratana kulluk edileceğini ve sadece O'nun doğru yola ileteceğini dile getirmiştir. Ve bu sözü takip eden ayette belirtildiği gibi arkasından geleceklere miras olarak bırakmıştır.

Saffat Sûresi, Ayet 100

Çocuk İsterken Yapılacak Dua

رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٠٠﴾

[Rabbi heb liy mine's-salihiyn]

"Rabbim! Bana salihlerden olacak bir evlat ver."

İbrahim (a.s.) yaşadığı küfür diyarından hicret ederken bu duayı okumuştur.

Hz. İbrahim ve Hz. İsmail'in Duaları

Bakara Sûresi, Ayet 127

رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٢٧﴾

[Rabbenâ tekabbel minnâ. İnneke ente's-semiyu'l-aliym]

"Ey Rabbimiz! Bizden bunu kabul buyur, şüphesiz Sen işitensin, bilensin."

İbrahim ve İsmail (a.s.) Kâbe'nin temellerini yükseltirken böyle dua ediyorlardı.

Bakara Sûresi, Ayet 128

رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِن ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَآ إِنَّكَ أَنتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٨﴾

[Rabbenâ vecalnâ müslimeyni leke ve min zürriyyetinâ ümmeten müslimeten leke ve erinâ menâsikenâ ve tub aleynâ inneke ente't-tevvâbu'r-rahiym]

"Ey Rabbimiz! Bizi Sana boyun eğenlerden kıl, neslimizden de Sana itaat eden bir ümmet çıkar, bize ibadet usullerimizi göster, tevbemizi kabul et, zira tevbeleri çokça kabul eden, çok merhametli olan ancak Sensin."

Tevbe'nin manası, "sevilmeyen bir şeyi bırakıp sevilen bir şeye yönelmek"tir. Buna göre kulun Rabbine tevbe etmesi; Allah'ın sevmediği şeyleri yapmayı bırakıp bir daha dönmemeye kesin olarak karar vermesidir. Allah Teâlâ'nın kulun tevbesini kabul etmesi ise cezalandırmaktan vazgeçip bir lütuf olarak affetmesidir.[15]

Bakara Sûresi, Ayet 129

رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولاً مِّنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنتَ العَزِيزُ الحَكِيمُ ﴿١٢٩﴾

[Rabbenâ vebas fiyhim rasûlen minhum yetlû aleyhim âyâtike ve yuallimuhumu'l-kitâbe ve'l-hikmete ve yüzekkiyhim inneke entel aziyzü'l-hakiym]

[15] *Taberî Tefsiri*, c. 1, s. 345

"Ey Rabbimiz! Onlara, içlerinden Senin ayetlerini kendilerine okuyacak, onlara kitap ve hikmeti öğretecek, onları temizleyecek bir peygamber gönder. Çünkü üstün gelen, her şeyi yerli yerince yapan yalnız Sensin."

Onların bu duasının kabulü olarak Peygamber Efendimiz (s.a.v.) teşrif etmiştir. Ayette geçen *hikmet*'ten maksat, "Allah'ın hükümlerini bilmek"tir. Bu hükümler ancak Peygamberin bildirmesiyle öğrenilir. Bu kelimenin "sünnet" manasında olduğu görüşü de vardır.[16]

Şuara Sûresi, Ayet 88-89

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿٨٨﴾ إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٩﴾

[Yevme lâ yenfeu mâlüv ve lâ benûn. İllâ men etellâhe bi kalbin selîm]

"O gün ne mal fayda verir ne de evlat. Ancak Allah'a kalb-i selîm (temiz bir kalp) ile gelenler (o günde fayda bulur)."

---

16 *Taberî Tefsiri*, c. 1 s. 346

Allah'a selîm kalp ile gelmiş olanlara kalplerinin selameti dolayısıyla evlatlarının faydası olacaktır. Özellikle kalbin söz konusu edilmesine gelince, buna sebep kalbin selîm olmasıyla diğer azaların da selamet bulmasıdır. Kalp bozulursa diğer azalar da bozulur.[17]

Enam Sûresi, Ayet 79

إِنِّى وَجَّهْتُ وَجْهِىَ لِلَّذِى فَطَرَ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضَ حَنِيفًا وَمَآ اَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٧٩﴾

[İnnî veccehtü vechiye lillezî fetaras semâvati vel erda hanîfev ve mâ ene minel müşrikîn]

"Ben hanîf olarak, yüzümü gökleri ve yeri yoktan yaratan Allah'a çevirdim ve ben müşriklerden değilim."

Cenab-ı Hakk'ın herkesi Allah'ın varlığını ve birliğini sezip kavramaya imkân veren bir yetenekle yarattığını ortaya koymaktadır. Yine bir kudsî hadiste belirtildiğine göre Allah Teâlâ," Ben kullarımı hanîf (tek Allah'a inanan kimseler) olarak yarattım. Ama şeytanlar onların yanına giderek kendilerini dinlerinden çevirdiler." buyurmuştur.[18]

---

17 www.kuranseferberligi.com

18 www.kuranseferberligi.com

رَبِّ إِنَّهُنَّ أَضْلَلْنَ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ فَمَنْ تَبِعَنِي فَإِنَّهُ
مِنِّي وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٦﴾

[Rabbi innehünne adlelne kesîram minen nâs, femen tebianî feinnehu minnî ve men asânî feinneke ğafûrur rahîm.]

"Çünkü, onlar (putlar), insanlardan birçoğunun sapmasına sebep oldular, Rabbim. Şimdi kim bana uyarsa o bendendir. Kim de bana karşı gelirse, artık Sen gerçekten çok bağışlayan, pek esirgeyensin."

Müfessirlere göre İbrahim (a.s.) bu ayetlerde bildirilen duasını Mekke yerleşim merkezi hâline geldikten ve İsmail ile birlikte Kâbe'yi inşa ettikten sonra yapmıştır. Allah, Hz. İbrahim'in duasını kabul ederek Mekke'yi güvenli bir şehir hâline getirmiş ve dünyanın muhtelif yerlerinde yetiştirilen ürünlerin gerek hac ve umre gibi ibadetler, gerekse panayır vb. ticarî vesilelerle buraya getirilmesini sağlamıştır. [19]

[19] *Kur'an Yolu Tefsiri*

Hz. Lût'un Duaları

Şuara Sûresi, Ayet 169

رَبِّ نَجِّنِى وَأَهْلِى مِمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٩﴾

[Rabbi necciniy ve ehliy mimmâ ya'melûn]

"Rabbim! Beni ve ailemi, onların yapageldiklerinden [vebalinden] kurtar."

Lût (a.s.), kavminin kötü amellerine engel olamayınca onlardan kurtulmak istedi.

Ankebut Sûresi, Ayet 30

قَالَ رَبِّ انصُرْنِى عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِينَ ﴿٣٠﴾

[Kâle rabbinsurni ale'l-kavmi'l-mufsidiyn]

"(Lût,) 'Şu fesatçılar gürûhuna karşı bana yardım eyle Rabbim!' dedi."

Bundan sonra Allah Teâlâ bölgeye bir âfet indirmiş ve bu kavim Lût Gölü'ne gömülüp helak olmuştur.

Hz. Yakub'un Duaları

Yusuf Sûresi, Ayet 64

فَاللّٰهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٦٤﴾

[Fallahu hayrun hâfizavve hüve erhamu'r-râhimiyn]

"Allah en hayırlı koruyucudur. O, acıyanların en merhametlisidir."

Yakub (a.s.) daha önce Yusuf'u götürüp getirmeyen oğullarına Bünyamin'i teslim etmek zorunda kalınca Allah'ın himayesine dayanıp güvenmiştir.

Yusuf Sûresi, Ayet 67

وَقَالَ يَا بَنِيَّ لَا تَدْخُلُوا مِنْ بَابٍ وَاحِدٍ وَادْخُلُوا مِنْ اَبْوَابٍ مُتَفَرِّقَةٍ وَمَآ اُغْنى عَنْكُمْ مِنَ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ اِنِ الْحُكْمُ اِلَّا لِلّٰهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٦٧﴾

[Ve kâle yâ beniyye! Lâ tedhulû mim babiv vâhidiv, vedhulû min ebvâbim müteferrikah. Ve mâ uğnî anküm

minellâhi min şey. İnil hükmü illâ lillâh. Aleyhi tevekkeltü ve aleyhi felyetevekkelil mütevekkilûn]

"Sonra şöyle dedi: Oğullarım! (Şehre) hepiniz bir kapıdan girmeyin, ayrı ayrı kapılardan girin. Ama Allah'tan (gelecek) hiçbir şeyi sizden savamam. Hüküm Allah'tan başkasının değildir. (Onun için) ben yalnız O'na dayandım. Tevekkül edenler yalnız O'na dayansınlar."

Hz. Yakub'un oğullarına şehre ayrı ayrı kapılardan girmelerini emretmesi iki şekilde yorumlanmıştır:

1) Oğulları gösterişliydiler ve güzel giyinirlerdi. Hep birlikte aynı kapıdan girdikleri takdirde onlara göz değeceğinden korkmuş, dolayısıyla ayrı kapılardan girmelerini emretmiştir.

2) Hz.Yakub'un endişesi siyasîdir. Böyle görkemli, güçlü, kuvvetli insanların şehre toplu hâlde girmeleri gerek halkın gerekse kralın dikkatini çeker, neticede başlarına bir hâl gelebilirdi.[20]

---

[20] *Kur'an Yolu Tefsiri*

Yusuf Sûresi, Ayet 86

قَالَ اِنَّمَا اَشْكُوا بَثّى وَحُزْنى اِلَى اللّٰهِ وَاَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٦﴾

[Kâle innemâ eşkû bessî ve huznî ilellâhi ve a'lemü minellâhi mâ lâ ta'lemûn]

"(Yakub:) Ben gam ve kederimi sadece Allah'a arz ediyorum. Ve ben sizin bilemeyeceğiniz şeyleri Allah tarafından (vahiy ile) biliyorum, dedi."

Hz. Yakub'un bildiği, Allah'ın imtihanı, sabrın sonunun selamet olduğudur; ayrıca Yusuf'un rüyasına dayanarak edindiği, olayların geleceğine dair ümit verici bilgidir.[21]

21 *Kur'an Yolu Tefsiri*

Yusuf Sûresi, Ayet 98

قَالَ سَوْفَ اَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّىٓ اِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٩٨﴾

[Kâle sevfe estağfiru leküm rabbî innehu hüvel ğafûrur rahîm]

"(Yakub:) Sizin için Rabbimden af dileyeceğim. Çünkü O çok bağışlayan, pek esirgeyendir, dedi."

Hz. Yakub'un oğulları, babalarına karşı suçlarını itiraf ettiler ve ondan günahlarının bağışlanması için Allah'tan af dilemesini istediler. Fakat Yakub'un (a.s.), oğullarına karşı kalbi kırıktı, kendisinin affettiğine işaret etmekle birlikte Allah'ın affi için hemen dua etmedi; ya seher vaktini veya aralarında helalleşmelerini beklemek ya da kırgınlığını hissettirmek için onu bir süre erteledi.[22]

---

22 *Kur'an Yolu Tefsiri*

Hz. Yusuf'un Duaları

Yusuf Sûresi, Ayet 33

قَالَ رَبِّ السِّجْنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا
يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ وَإِلاَّ تَصْرِفْ عَنِّي كَيْدَهُنَّ
أَصْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُن مِّنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٣﴾

[Kâle rabbi's-sicnu ehabbu ileyye mimmâ yedûneniy ileyhi ve illâ tasrif anniy keydehunne asbu ileyhinne ve ekummine'l-cahiliyn]

"Dedi ki: Rabbim! Bana zindan, bunların benden istediklerinden daha iyidir! Eğer onların hilelerini benden çevirmezsen, onlara meyleder ve cahillerden olurum!"

Yusuf (a.s.) hür olarak hayâsızca yaşamaktansa, zindanda yaşamayı tercih ederek güzelliğine vurulan kadınların kendisini baştan çıkarmaya çalışması yüzünden iyice bunaldığını dile getirmiştir. Bir hadis-i şerifte, "Yedi kimse vardır ki hiçbir gölgenin bulunmadığı, sadece Allah'ın gölgesinin olduğu bir günde Allah onları Kendi gölgesinde gölgelendirecektir. Bunlar; adil hükümdar, Rabbine ibadet ederek yetişen genç, kalbi mescitlere bağlı olan kişi, Allah için birbirini seven ve Allah için biraraya gelip Allah için birbirinden ayrılan iki kişi, asalet ve güzellik sahibi bir kadın

kendisini davet ettiği hâlde 'Ben Allah'tan korkarım' diyerek onu reddeden kişi, sadaka verirken sağ elinin verdiğini sol eline hissettirmeyecek şekilde gizlice davranan kişi ve kimsenin olmadığı yerde Allah'ı anarak gözlerinden yaş döken kişidir." buyurulmuştur. Dolayısıyla Yusuf (a.s.) bu yedi sınıftan birine örnek teşkil etmiştir.

Yusuf Sûresi, Ayet 100-101

وَرَفَعَ اَبَوَيْهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوا لَهُ سُجَّدًا
وَقَالَ يٰٓاَبَتِ هٰذَا تَأْوِيلُ رُءْيَايَ مِنْ قَبْلُ قَدْ
جَعَلَهَا رَبّى حَقًّا وَقَدْ اَحْسَنَ بى اِذْ اَخْرَجَنى
مِنَ السِّجْنِ وَجَٓاءَ بِكُمْ مِنَ الْبَدْوِ مِنْ بَعْدِ
اَنْ نَزَغَ الشَّيْطَانُ بَيْنى وَبَيْنَ اِخْوَتى اِنَّ رَبّى
لَطِيفٌ لِمَا يَشَٓاءُ اِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿١٠٠﴾
رَبِّ قَدْ اٰتَيْتَنى مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنى مِنْ تَأْوِيلِ

الْاَحَادِيثِ فَاطِرَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ اَنْتَ وَلِيّ
فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ تَوَفَّنى مُسْلِمًا وَاَلْحِقْنى
بِالصَّالِحِينَ ﴿١٠١﴾

[Ve rafea ebeveyhi alel arşi ve harrû lehu süccedâ ve kâle yâa ebetî hâzâ te'vîlü rü'yâye min kablü kad cealehâ rabbî hakka ve kad ahsene bî iz ahracenî mines sicni ve cae biküm minel bedvi mim ba'di en nezeğaş şeytânü beynî ve beyne ıhvetî inne rabbî latıyfül limâ yeşâ'u, innehu hüvel alîmül hakîm. Rabbi kad âteytenî minel mülki ve allemtenî min te'vîlil ehâdıs, fâtıras semâvati vel erdi ente veliyyı fid dünyâ vel âhirah, teveffenî müslimev ve elhıknî bis salihîn]

"Ana ve babasını tahtının üstüne çıkartıp oturttu ve hepsi onun için (ona kavuştukları için) secdeye kapandılar. (Yusuf) dedi ki: 'Ey babacığım! İşte bu, daha önce (gördüğüm) rüyanın yorumudur. Rabbim onu gerçekleştirdi. Doğrusu Rabbim bana (çok şey) lütfetti. Çünkü beni zindandan çıkardı ve şeytan benimle kardeşlerimin arasını bozduktan sonra sizi çölden getirdi. Şüphesiz ki Rabbim dilediğine lütfedicidir. Kuşkusuz O çok iyi bilendir, hikmet sahibidir.' Ey Rabbim! Mülkten bana (nasibimi) verdin ve bana (rüyada görülen) olayların yorumunu da öğrettin. Ey gökleri ve yeri yaratan! Sen

dünyada da ahirette de benim sahibimsin. Beni Müslüman olarak öldür ve beni salihler arasına kat!"

Hz. Yusuf, bir nezaket ve tevazu örneği daha göstermiş, sahip olduğu bu debdebe ve ihtişamın kendisine Allah tarafından lutfedildiğini söyleyerek Allah'a senâda bulunmuştur. Kardeşlerinin kendisine muhtaç oldukları bir dönemde onlardan intikam almayı düşünmediği gibi, onların yaptıklarını hatırlatacak tek kelime dahi söylememiş, kardeşleriyle arasını şeytanın açtığını ifade etmiştir. Bununla birlikte bu olayların ilâhî takdir ve hikmet neticesinde meydana geldiğine de işaret etmiştir.

Ölümle alakalı olarak Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Başa gelen bir sıkıntı sebebiyle hiçbiriniz ölümü istemesin. Eğer ölümü istemek zorunda kalırsa şöyle desin:

اللّٰهُمَّ أَحْيِنِى مَا كَانَتِ الْحَيَاةُ خَيْرًا لِى،
وَتَوَفَّنِى إِذَا كَانَتِ الْوَفَاةُ خَيْرًا لِى

[Allahumme ahyinî, mâ kânetil hayâtu hayran lî, ve teveffenî izâ kânetil vefâtü hayran lî]

"Allah'ım! Yaşamak benim için hayırlı olduğu sürece hayat ver. Ölmek benim için hayırlı olduğunda benim canımı al."

Hz. Eyyûb'un Duası

Enbiya Sûresi, Ayet 83

Başına Bir Dert Geldiği Zaman Yapılacak Dua

وَأَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٨٣﴾

[Ve iz nâdâ rabbehu enniy messeniye'd-durru ve ente erhamu'r-râhimiyn]

"Eyyûb'u da (an). Hani Rabbine: 'Başıma bu dert geldi. Sen, merhametlilerin en merhametlisisin.' diye dua etmişti."

Eyyûb (a.s.) hastalığı şiddetlendiğinde Rabbine böyle dua etmişti.

Hz. Şuayb'ın Duası

A'raf Sûresi, Ayet 89

وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا عَلَى اللهِ تَوَكَّلْنَا
رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَأَنتَ خَيْرُ
الْفَاتِحِينَ ﴿٨٩﴾

[Vesia rabbünâ kulle şey'in ilma, alâllahi tevekkelnâ, rabbenaftah beynenâ ve beyne kavminâ bi'l-hakk ve ente hayru'l-fâtihiyn]

"Rabbimizin ilmi her şeyi kuşatmıştır. Biz sadece Allah'a dayanırız. Rabbimiz! Bizimle kavmimiz arasında adaletle hükmet! Sen hükmedenlerin en hayırlısısın."

Şuayb (a.s.) kavminin kendisini onların dinine çağırması karşısında bu sözleri söylemiştir. Hidayeti bulduktan sonra yeniden küfre dönmenin ne büyük bahtsızlık olduğunu, Efendimiz (s.a.v.) şu sözlerle dile getirmiştir: "Üç özellik vardır. Bunlar kimde bulunursa o, imanın tadını tadar. Allah ve Resûlü'nü herkesten fazla sevmek, sevdiğini Allah için sevmek, Allah kendisini küfür bataklığından kurtardıktan sonra tekrar küfre dönmeyi ateşe atılmak gibi çirkin ve tehlikeli görmek."[23]

---

[23] *Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'an-ı Kerim Meali,* c. 1, s. 553

قَالَ يَا قَوْمِ اَرَاَيْتُمْ اِنْ كُنْتُ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّى
وَرَزَقَنِى مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا وَمَا اُرِيدُ اَنْ اُخَالِفَكُمْ
اِلٰى مَا اَنْهٰيكُمْ عَنْهُ اِنْ اُرِيدُ اِلَّا الْاِصْلَاحَ مَا
اسْتَطَعْتُ وَمَا تَوْفِيقِى اِلَّا بِاللّٰهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ
وَاِلَيْهِ اُنِيبُ ﴿٨٨﴾

[Kâle ya kavmi eraeytüm in küntü alâ beyyinetim mir rabbî ve razekanî minhü rizkan hasenâ. Ve mâ ürîdü en ühalifeküm ilâ mâ enhâküm anh. in ürîdü illel ıslâha mesteta'tü ve mâ tevfîkî illâ billâh aleyhi tevekkeltü ve ileyhi ünîb]

"Dedi ki: Ey kavmim! Eğer benim, Rabbim tarafından (verilmiş) apaçık bir delilim varsa ve O, bana tarafından güzel bir rızık vermişse buna ne dersiniz? Size yasak ettiğim şeylerin aksini yaparak size aykırı davranmak istemiyorum. Ben sadece gücümün yettiği kadar ıslah etmek istiyorum. Fakat başarımam ancak Allah'ın yardımı iledir. Yalnız O'na dayandım ve yalnız O'na döneceğim."

Şuayb (a.s.) bu ifadeleriyle -aynı zamanda- mürşid-i kâmilde bulunması gereken vasıfları da özetlemiştir. Bunlar:

a) Mürşidin her şeyden önce bir delile yani Allah'tan gönderilmiş bir kitaba dayanması,

b) İnsanlara söylediklerini öncelikle kendi nefsinde yaşaması,

c) Kendisinin başkalarına ettiği nasihatlere aykırı davranmaması,

d) Sözü ile özünün, kalbi ile amelinin birbirine uyması,

e) Islahatçı, yapıcı ve düzeltici olması; iyiliğin hâkim olması için elinden geldiğince çaba göstermesi,

f) Başarının yalnız Allah'tan geldiğine inanması, sadece O'na güvenmesidir.[24]

[24] *Kur'an Yolu Tefsiri*

Hz. Musa'nın Duaları

Bakara Sûresi, Ayet 67

أَعُوذُ بِاللهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٦٧﴾

[Eûzu billâhi en ekûne mine'l-cahiliyn]

"Cahillerden olmaktan Allah'a sığınırım."

İsrailoğulları'dan bir ölünün kâtilini ortaya çıkarmak için bir inek kesmeleri istendiğinde, İsrailoğulları bin dereden su getirip bu işi yapmamak için bahaneler türettiğinde, Musa (a.s.) bu duayı okuyup onların safından uzaklaşmak istemişti.

A'raf Sûresi, Ayet 143

سُبْحَانَكَ تُبْتُ إِلَيْكَ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٤٣﴾

[Subhâneke tubtu ileyke ve ene evvelu'l-mü'miniyn]

"Seni noksan sıfatlardan tenzih ederim, Sana tevbe ettim. Ben inananların ilkiyim."

Musa (a.s.) Tûr Dağı'nda Rabbi ile buluşunca Rabbini görmek istemiş, Rabbi dağa tecelli edince düşüp bayılmıştır. Kendine geldiğinde bu sözleri söylemiştir.

A'raf Sûresi, Ayet 151

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلأَخِي وَأَدْخِلْنَا فِي
رَحْمَتِكَ وَأَنتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٥١﴾

[Kâle rabbiğfirliy ve li ehiy vedhilnâ fiy rahmetike ve ente erhamu'r-râhimiyn]

"Ey Rabbim! Beni ve kardeşimi bağışla, bizi rahmetine kabul et. Zira Sen merhametlilerin en merhametlisisin! dedi."

Musa (a.s.) yerine vekil olarak bıraktığı kardeşinin suçsuz olduğunu anlayınca Rabbine böyle dua etmiştir.

A'raf Sûresi, Ayet 155-156

رَبِّ لَوْ شِئْتَ أَهْلَكْتَهُم مِّن قَبْلُ وَإِيَّايَ أَتُهْلِكُنَا
بِمَا فَعَلَ السُّفَهَاء مِنَّا إِنْ هِيَ إِلاَّ فِتْنَتُكَ تُضِلُّ بِهَا
مَن تَشَاء وَتَهْدِي مَن تَشَاء أَنتَ وَلِيُّنَا فَاغْفِرْ لَنَا
وَارْحَمْنَا وَأَنتَ خَيْرُ الْغَافِرِينَ ﴿١٥٥﴾ وَاكْتُبْ لَنَا فِي
هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الآخِرَةِ إِنَّا هُدْنَا إِلَيْكَ ﴿١٥٦﴾

[Rabbi lev şi'te ehlektehum min kablu ve iyyâye, etuhlikuna bimâ fe-ale's-sufehâu minnâ, in hiye illâ fitnetuke tudillu bihâ men teşâu ve tehdiy men teşâ, ente veliyyunâ fağfir lenâ verhamnâ ve ente hayru'l-ğâfiriyn. Vektub lenâ fiy hâzihi'd-dünyâ haseneten ve fi'l-ahireti innâ hudnâ ileyk]

"Ey Rabbim! Dileseydin onları da beni de daha önce helak ederdin. İçimizden bir takım beyinsizlerin işlediği (günah) yüzünden hepimizi helak edecek misin? Bu iş, Senin imtihanından başka bir şey değildir. Onunla dilediğini saptırırsın, dilediğini de doğru yola iletirsin. Sen bizim sahibimizsin, bizi bağışla ve bize acı! Sen bağışlayanların en iyisisin! Bize bu dünyada da iyilik yaz ahirette de. Şüphesiz biz Sana döndük."

Bir bedevî, Mescid-i Nebevî'de namazdan sonra, "Allah'ım! Bana ve Muhammed'e rahmetini bol bol ver, bu rahmetimize kimseyi ortak kılma!" diye dua etti. Onu işiten Resûlullah (s.a.v.) şöyle dedi: "Ne dersiniz? Bu şahıs mı yoksa devesi mi daha şaşkındır? Ne dediğini işittiniz değil mi?" Yanındakiler "İşittik ya Resûlullah!" dediler. Sonra o bedevîye hitaben şöyle buyurdu: "Sen çok geniş rahmeti daralttın. Allah yüz kısım rahmet yaratıp birini dünyaya indirdi. Cinleri, insanları ve bütün hayvanları ile bütün mahlûkat, bu rahmet ile birbirlerine şefkât duyar. Doksan dokuz kısım rahmeti ise nezdinde bırakmıştır. Sen ne zannediyorsun?" Sonra yanındakilere tekrar, "Ne dersiniz? Bu şahıs mı yoksa devesi mi daha şaşkındır?" dedi. [25]

---

[25] *Peygamberimizin Kur'an'ı Tefsiri*, c. 1, s. 438

وَاجْعَل لِّى وَزِيرًا مِّنْ أَهْلِى ﴿٢٩﴾ هَارُونَ
أَخِى ﴿٣٠﴾ اشْدُدْ بِهِ أَزْرِى ﴿٣١﴾ وَأَشْرِكْهُ فِى
أَمْرِى ﴿٣٢﴾ كَى نُسَبِّحَكَ كَثِيرًا ﴿٣٣﴾ وَنَذْكُرَكَ
كَثِيرًا ﴿٣٤﴾ إِنَّكَ كُنتَ بِنَا بَصِيرًا ﴿٣٥﴾

[Vecalliy veziyram min ehliy. Harûne ehiy. Uşdud bihi ezriy. Veşrikhü fiy emriy. Key nusebbihake kesiyra. Ve nezkü-reke kesiyra. İnneke künte binâ basiyra]

"Bana ailemden bir de vezir ver, kardeşim Harun'u. Onun sayesinde arkamı kuvvetlendir. Ve onu işime ortak kıl. Böylece Seni bol bol tesbih edelim. Ve çok çok analım Seni. Şüphesiz Sen bizi görmektesin."

Tesbih etmek; "Cenab-ı Hakk'ın kutsallığını, her kusurdan uzak olduğunu dile getirmek"tir.[26]

[26] *Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'an-ı Kerim Meali,* c. 2, s. 1095

قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَ لَهُ
إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿١٦﴾ قَالَ رَبِّ بِمَا أَنْعَمْتَ
عَلَيَّ فَلَنْ أَكُونَ ظَهِيرًا لِّلْمُجْرِمِينَ ﴿١٧﴾

[Kâle rabbi inniy zalemtü nefsiy fağfirliy feğafere leh, innehu huve'l-ğafûrur-rahiym. Kâle rabbi bi-mâ en'amte aleyye felen ekûne zahiyran li'l-mucrimiyn]

"Musa, 'Rabbim! Doğrusu kendime zulmettim [başıma iş açtım]. Beni bağışla!' dedi. Allah da onu bağışladı. Çünkü çok bağışlayıcı, çok esirgeyici olan ancak O'dur. 'Rabbim! Bana lütfettiğin nimetlere andolsun ki artık suçlulara asla arka çıkmayacağım.' dedi."

Musa (a.s.) Mısır'da bir Kıbtî'yi öldürdükten sonra pişman olmuş ve bu şekilde Rabbine yönelmiştir.

Kasas Sûresi, Ayet 21

فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ قَالَ رَبِّ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢١﴾

[Fe-harace minhâ hâifen yeterakkebu kâle rabbi necciniy mine'l-kavmi'z-zalimiyn]

"Musa korka korka etrafı gözetleyerek oradan çıktı ve 'Rabbim! Beni zalimler gürûhundan kurtar.' dedi."

Musa (a.s.) Mısır'dan kaçarken yine Rabbinden yardım istemiştir.

Kasas Sûresi, Ayet 22

عَسَى رَبِّي أَن يَهْدِيَنِي سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿٢٢﴾

[Asâ rabbiy eyyehdiyeniy sevâe's-sebiyl]

"Umarım, Rabbim beni doğru yola iletir."

Musa (a.s.) gittiği yol boyunca Rabbine dua etmeye devam etmiştir.

Kasas Sûresi, Ayet 24

رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ ﴿٢٤﴾

[Rabbi inniy limâ enzelte ileyye min hayrin fakiyr]

"Rabbim! Doğrusu bana indireceğin her hayra muhtacım."

Musa'nın (a.s.) bu duasıyla yiyecek istediği ve hayvanlarını suladığı kadınlara hâlini duyurmayı amaçladığı rivayet edilmiştir.[27]

Mümin Sûresi, Ayet 27

وَقَالَ مُوسَى إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُم مِّن كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَّا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٢٧﴾

[Ve kâle Musa inniy uztu bi-rabbiy ve rabbikum min kulli mutekebbiril lâ yu'minu bi-yevmi'l-hisâb]

"Musa da 'Ben, hesap gününe inanmayan her kibirliden, benim de Rabbim, sizin de Rabbinize sığındım.' dedi."

---

27 *Taberî Tefsiri*, c. 6, s. 318

Musa (a.s.) burada Firavun'un şerrinden Allah'a sığınırken adını değil ahirete inanmama sıfatını zikretmiştir. Böylece onun gibi ahirete inanmayan insanın her türlü kötü ameli rahatlıkla işleyebileceği ifade edilmiştir.

Ta-Ha Sûresi, Ayet 25-28

İlim Sohbeti Öncesi Yapılacak Dua

قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ﴿٢٥﴾ وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ﴿٢٦﴾ وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِّن لِّسَانِي ﴿٢٧﴾ يَفْقَهُوا قَوْلِي ﴿٢٨﴾

[Rabbiş rahliy sadriy. Ve yessirliy emriy. Vahlul'-ukdeten min lisâniy. Yefkahû kavliy]

"(Musa) dedi ki: Rabbim! Yüreğime genişlik ver. İşimi bana kolaylaştır. Dilimden (şu) bağı çöz ki sözümü anlasınlar."

Bu ayetler söz ile kalp arasındaki bağlantıyı ifade eder mahiyette gelmiştir.

وَقَالَ مُوسٰى رَبَّنَآ اِنَّكَ اٰتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَاَهٗ
زِينَةً وَّاَمْوَالًا فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّوا
عَنْ سَبِيلِكَ رَبَّنَا اطْمِسْ عَلٰٓى اَمْوَالِهِمْ وَاشْدُدْ
عَلٰى قُلُوبِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوا حَتّٰى يَرَوُا الْعَذَابَ
الْاَلِيمَ ﴿٨٨﴾

[Ve kâle Musa rabbenâ inneke âteyte fir'avne ve meleehu zînetev ve emvâlen fil hayâtid dünyâ, rabbenâ li yüdıllû an sebîlik, rabbenatmis alâ emvalihim veşdüd alâ kulûbihim felâ yü'minû hattâ yeravül âzabel elîm]

"Musa dedi ki: Ey Rabbimiz! Gerçekten Sen, Firavun ve kavmine dünya hayatında ziynet ve nice mallar verdin.

Ey Rabbimiz! (Onlara bu nimetleri), insanları Senin yolundan saptırsınlar ve elem verici cezayı görünceye kadar iman etmesinler, diye mi (verdin)?

Ey Rabbimiz! Onların mallarını yok et, kalplerine sıkıntı ver (ki iman etsinler)."

Bir peygamber Allah'ın izni olmadan kavmine bedduada bulunmaz; Allah da onlar arasında iman edecek hiç kimsenin bulunmadığını bildiği için buna müsaade eder. Hz.

Musa hidayetlerine vesile olabilir düşüncesiyle, onları azdıran servetin ellerinden alınmasını, maddî mahrumiyetlerin ardından birtakım manevî sıkıntıları derinden hissederek nefis muhasebesine imkân verecek bir hâlet-i rûhiye içine girmelerini dilemiştir.[28]

Maide Sûresi, Ayet 25

قَالَ رَبِّ اِنِّی لَآ اَمْلِكُ اِلَّا نَفْسی وَاَخی فَافْرُقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ الْفَاسِقينَ ﴿٢٥﴾

[Kâle rabbi innî lâ emlikü illâ nefsî ve ehî, fefruk beynenâ ve beynel kavmil fasikîn]

"Musa: Rabbim! Ben kendimden ve kardeşimden başkasına hâkim olamıyorum; bizimle, bu yoldan çıkmış toplumun arasını ayır, dedi."

Elem dolu, sığınma ve teslimiyet dolu bir dua. Bunların yanısıra Yahudilerle ilişki kesme, azim ve kararlılık içeren bir dua! O, kendisi ve kardeşi dışında kimseye söz geçiremediğini Allah'ın da biliyor olduğunu bilmektedir. Fakat Musa da bir insandır ve çaresiz bir insanın zaafi içerisindedir. Allah ile konuşabilen bir peygamberin imanı ve dosdoğru bir

28 *Kur'an Yolu Tefsiri*

müminin azmine sahipken Allah'tan başka yönelecek bir mercii bulamamaktadır. Fısıltı ve yakarışla Allah'a şikâyette bulunuyor, kendisiyle yoldan çıkmış kavmin arasının tamamen ayrılmasını istiyor. Artık Allah'ın sağlam anlaşmasını bozduktan sonra onlarla hiçbir ilişkisi kalmamıştır. İşte bu peygamber ahlâkıdır. Bu, mümin çizgisidir.[29]

[29] *Kur'an Yolu Tefsiri*

Hz. Davud ve Hz. Süleyman'ın Duası

Neml Sûresi, Ayet 15

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِى فَضَّلَنَا عَلَى كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥﴾

[Elhamdulillahilleziy feddalenâ alâ kesiyrimmin ibâdihi'l-mü'miniyn)]

"Bizi, mümin kullarının birçoğundan üstün kılan Allah'a hamdolsun."

Allah Teâlâ bu iki peygambere birçok nimet ve meziyetler vermiş, onlar da bunların hamdini edâ etmiştir.

Hz. Süleyman'ın Duaları

Neml Sûresi, Ayet 19

رَبِّ أَوْزِعْنِى أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِى أَنْعَمْتَ
عَلَى وَعَلَى وَالِدَىَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ
وَأَدْخِلْنِى بِرَحْمَتِكَ فِى عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ﴿١٩﴾

[Rabbi evzi'niy en eşküre ni'metekelletiy en'amte aleyye ve alâ vâlideyye ve en a'mele sâlihan terdâhu ve edhilniy bi-rahmetike fiy ibâdike's-salihiyn]

"Ey Rabbim! Beni, gerek bana gerekse ana-babama verdiğin nimete şükretmeye ve hoşnut olacağın iyi işler yapmaya muvaffak kıl. Rahmetinle, beni iyi kulların arasına kat."

Süleyman (a.s.) salih kulların arasına katılmanın yapılan amellerle değil ancak Allah'ın rahmetiyle olacağını ifade etmiş, böylece kulun yaptığı amellerle şımarmaması gerektiğini dile getirmiştir.[30]

---

30 *Taberî Tefsiri*, c. 6, s. 267

Neml Sûresi, Ayet 40

هَٰذَا مِن فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوَنِي ءَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ
وَمَن شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ
رَبِّي غَنِيٌّ كَرِيمٌ ﴿٤٠﴾

[Hâzâ min fadli rabbiy li-yebluveniy e-eşkürü em ekfur ve men şekere fe-innemâ yeşkürü li-nefsihi ve men kefere fe-inne rabbiy ğaniyyun keriym]

"Bu, şükür mü edeceğim, yoksa nankörlük mü edeceğim diye beni sınamak üzere Rabbimin lütfundandır. Şükreden ancak kendisi için şükretmiş olur, nankörlük edene gelince, o bilsin ki Rabbimin hiçbir şeye ihtiyacı yoktur, çok kerem sahibidir."

İbrahim Sûresi 7. ayette de şöyle buyurulmuştur: "Hatırlayın ki Rabbiniz size 'Eğer şükrederseniz elbette size (nimetimi) arttıracağım ve eğer nankörlük ederseniz bilin ki hiç şüphesiz azabım çok şiddetlidir' diye bildirmişti."

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَّا يَنبَغِي
لِأَحَدٍ مِّنْ بَعْدِي إِنَّكَ أَنتَ الْوَهَّابُ ﴿٣٥﴾

[Rabbiğfirliy ve hebliy mülkellâ yenbeğiy li-ehadin min ba'di, inneke ente'l-vehhâb]

"(Süleyman:) Rabbim! Beni bağışla; bana, benden sonra kimsenin ulaşamayacağı bir hükümranlık ver. Şüphesiz Sen, daima bağışta bulunansın, dedi."

Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur: "Cinlerden bir ifrit dün gece namazımı bozdurmak için bana ansızın saldırdı. Fakat Allah Teâlâ bana onu yenme gücü verdi. Sabahleyin hepinizin görmesi için onu Mescid'in duvarlarından birine bağlamak istedim. Fakat kardeşim Süleyman'ın 'Rabbim beni bağışla ve bana öyle bir saltanat ver ki benden başka kimseye nasip olmasın.' dediği aklıma gelince onu köpek gibi kovdum."[31]

---

[31] *Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'an-ı Kerim Meali*, c.2, s. 1572

Hz. Yunus'un Duası

Enbiya Sûresi, Ayet 87

Allah'a Âsilik Yapınca Yapılacak Dua

لَّا إِلَٰهَ إِلَّا أَنتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٨٧﴾

[Lâ ilâhe illâ ente subhâneke inniy küntü mine'z-zalimiyn]

"Senden başka hiçbir ilah yoktur. Seni tenzih ederim. Gerçekten ben zalimlerden oldum."

Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Yunus'un balığın karnındayken yaptığı dua ne güzeldir! O; bu ayeti okumuştu. Bir Müslüman bu dua ile Rabbine yalvarırsa Allah onun duasını mutlaka kabul eder."[32]

---

[32] *Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'an-ı Kerim Meali,* c. 2, s. 1147

Hz. Zekeriya'nın Duaları

Meryem Sûresi, Ayet 4

قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي وَاشْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا
وَلَمْ أَكُن بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا ﴿٤﴾

[Kâle rabbi inniy vehenel azmü minni veştealer ra'su şeyben ve lem ekun bi-duaike rabbi şekiyya]

"Rabbim! dedi: Benden [vücudumdan], kemiklerim zayıfladı, saçım başım ağardı. Ve ben, Rabbim, Sana (ettiğim) dua sayesinde hiç bedbaht olmadım."

Zekeriya (a.s.), Yakub'un (a.s.) soyundandır. Takip eden ayetlerde kendisine ve Yakub (a.s.) soyuna ilimde vâris olacak bir velî isteyecektir. Bu nedenle Rabbinin rahmetini celb etmek maksadıyla zayıflığını izhar etmektedir.

Enbiya Sûresi, Ayet 89

وَزَكَرِيَّا إِذْ نَادَى رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنتَ
خَيْرُ الْوَارِثِينَ ﴿٨٩﴾

[Ve zekeriyyâ iz nâdâ rabbehu rabbi lâ tezerniy ferden ve ente hayru'l-vârisiyn]

"Zekeriya'yı da (an). Hani o Rabbine şöyle dua etmişti: Rabbim! Beni yalnız bırakma! Sen, vârislerin en hayırlısısın."

Allah Teâlâ, Zekeriya'nın (a.s.) duasını kabul etmiş, yaşlı hanımını doğurabilecek hâle getirmiş ve ona bir oğul bağışlamıştı.

Âl-i İmran Sûresi, Ayet 38

Çocuk Sahibi Olmak İsterken Yapılacak Dua

هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُ قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِن
لَّدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ ﴿٣٨﴾

[Hunâlike deâ zekeriyya rabbehu kâle Rabbi hebliy mil-ledünke zürriyyeten tayyibeten inneke semiyu'd-dua]

"Orada Zekeriya Rabbine dua etti: 'Rabbim! Bana tarafından hayırlı bir nesil bağışla. Şüphesiz Sen duayı hakkıyla işitensin.' dedi."

Zekeriya (a.s.), Meryem'in Allah tarafından rızıklandırıldığını gördüğü zaman kendine bir nesil bağışlaması için Rabbine böyle dua etmiştir.

Meryem Sûresi, Ayet 5-6

وَإِنِّى خِفْتُ الْمَوَالِىَ مِنْ وَرَآءِى وَكَانَتِ امْرَاَتِى
عَاقِرًا فَهَبْ لِى مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا ﴿٥﴾ يَرِثُنِى وَيَرِثُ
مِنْ اٰلِ يَعْقُوبَ وَاجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا ﴿٦﴾

[Ve innî hıftül mevâliye miv verâî ve kânetimraeti âkıran feheb lî mil ledünke veliyyâ. Yerisünî, ve yerisü min âli Yakube vec'alhü rabbî radıyyâ]

"Doğrusu ben, arkamdan iş başına geçecek olan yakınlarımdan endişe ediyorum. Karım da kısırdır. Tarafından bana bir veli (oğul) ver. Ki o bana vâris olsun;

Yakub hanedanına da vâris olsun. Rabbim, onu rızana layık kıl!"

Zekeriya (a.s.), bu istekte bulunmadan önce şu üç şeyi ifade etmiştir:

1) Kendisinin zayıf, güçsüz, kuvvetsiz oluşunu,

2) Allah Teâlâ'nın duasını kesinlikle reddetmeyeceğini,

3) Dua ile istenen şeyin, dinî bir menfaate sebep olacağını.

Bu üç şeyi ifade ettikten sonra açıkça isteğini bildirmiştir.

Hz. İsa'nın Dualarından

Maide Sûresi, Ayet 114-118

قَالَ عيسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللّٰهُمَّ رَبَّنَآ اَنْزِلْ عَلَيْنَا مَآئِدَةً
مِنَ السَّمَآءِ تَكُونُ لَنَا عيدًا لِاَوَّلِنَا وَاٰخِرِنَا وَاٰيَةً
مِنْكَ وَارْزُقْنَا وَاَنْتَ خَيْرُ الرَّازِقينَ ﴿١١٤﴾ قَالَ اللّٰهُ
اِنّى مُنَزِّلُهَا عَلَيْكُمْ فَمَنْ يَكْفُرْ بَعْدُ مِنْكُمْ فَاِنّى
اُعَذِّبُهُ عَذَابًا لَآ اُعَذِّبُهُ اَحَدًا مِنَ الْعَالَمينَ ﴿١١٥﴾
وَاِذْ قَالَ اللّٰهُ يَا عيسَى ابْنَ مَرْيَمَ ءَاَنْتَ قُلْتَ
لِلنَّاسِ اتَّخِذُونى وَاُمِّىَ اِلٰهَيْنِ مِنْ دُونِ اللّٰهِ قَالَ
سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لّى اَنْ اَقُولَ مَا لَيْسَ لى بِحَقٍّ
اِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ تَعْلَمُ مَا فى نَفْسى وَلَآ
اَعْلَمُ مَا فى نَفْسِكَ اِنَّكَ اَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿١١٦﴾
مَا قُلْتُ لَهُمْ اِلَّا مَآ اَمَرْتَنى بِهٖٓ اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ رَبّى

وَرَبِّكُمْ وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَا دُمْتُ فِيهِمْ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي كُنْتَ اَنْتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ وَاَنْتَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿١١٧﴾ اِنْ تُعَذِّبْهُمْ فَاِنَّهُمْ عِبَادُكَ وَاِنْ تَغْفِرْ لَهُمْ فَاِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١١٨﴾

[Kâle îsebnü meryemellâhümme rabbenâ enzil aleynâ mâidetem mines semâi, tekûnü lenâ îdel li evvelinâ ve âhirinâ ve ayetem mink, verzuknâ ve ente hayrur râzikîn. Kâlellâhü innî münezzilühâ aleyküm fe mey yekfür ba'dü minküm fe innî üazzibühu azâbel lâ üazzibühu ehadem minel âlemin. Ve iz kâlellâhü yâ îsebne meryeme e ente kulte lin nasittehizûnî ve ümmiye ilâheyni min dûnillâh, kâle sübhaneke mâ yekûnü lî en ekûle mâ leyse lî bi hakk, in küntü kultühu fekad alimteh, ta'lemü mâ fî nefsî ve lâ a'lemü mâ fî nefsik, inneke ente allâmül ğuyûb.Mâ kultü lehüm illâ mâ emarteni bihi eni'büdüllâhe rabbî ve rabbeküm ve küntü aleyhim şehîdem mâ dümtü fîhim, felemmâ teveffeytenî künte enter rakîbe aleyhim ve ente alâ külli şey'in şehîd. İn tüazzibhüm feinnehüm ibâdük ve in tağfir lehüm feinneke entel azîzül hakîm]

"Meryem oğlu İsa şöyle dedi: 'Ey Rabbimiz! Bize gökten bir sofra indir ki bizim için, geçmiş ve geleceklerimiz için bayram ve Senden bir ayet (mucize) olsun. Bizi rızıklandır; zaten Sen, rızık verenlerin en hayırlısısın.' Allah da

şöyle buyurdu: 'Ben onu size şüphesiz indireceğim; ama bundan sonra içinizden kim inkâr ederse, kâinatta hiçbir kimseye etmediğim azabı ona edeceğim!' Allah: Ey Meryem oğlu İsa! İnsanlara, 'Beni ve anamı, Allah'tan başka iki tanrı bilin.' diye sen mi dedin, buyurduğu zaman o, 'Hâşâ! Seni tenzih ederim; hakkım olmayan şeyi söylemek bana yakışmaz. Hem ben söyleseydim Sen onu şüphesiz bilirdin. Sen benim içimdekini bilirsin, halbuki ben Senin zâtında olanı bilmem. Gizlilikleri eksiksiz bilen yalnızca Sensin. Ben onlara, ancak bana emrettiğini söyledim: Benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olan Allah'a kulluk edin, dedim. İçlerinde bulunduğum müddetçe onlar üzerine kontrolcü idim. Beni vefat ettirince artık onlar üzerine gözetleyici yalnız Sen oldun. Sen her şeyi hakkıyla görensin. Eğer kendilerine azap edersen şüphesiz onlar Senin kullarındır (dilediğini yaparsın). Eğer onları bağışlarsan şüphesiz Sen izzet ve hikmet sahibisin.' dedi."

Ne kadar dikkate şayandır ki havariler sofrayı isteyip maksatlarını anlatırken önce yemeği zikretmişler ve diğer dinî ve ruhanî maksatlarını geriye bırakmışlardı. Halbuki Hz. İsa tam tersine dinî maksatları öne almış ve yeme maksadını hem geriye bırakmış hem de rızık olmakla ifade etmiştir. Sonra rızıkla da yetinmemiş rızkı veren Allah'a geçmiş, O'nu ululamış ve O'nu yüceltmekle şükrünü de arz etmiştir. Bunlar düşünüldüğünde ruhların derecelerindeki mertebeler büyük bir fark ile ortaya çıkmıştır.

Zuhruf Sûresi, Ayet 82

سُبْحَانَ رَبِّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٨٢﴾

[Subhâne rabbi's semâvati vel erdi rabbil arşi ammâ yesifûn]

"Göklerin ve yerin Rabbi, Arş'ın da Rabbi olan Allah onların vasıflandırmalarından yücedir, münezzehtir."

Ayetin metninde Rab isminin, en büyük, en muhteşem cisimlere izafe edilmesi, şu hakikate dikkat çekmek içindir: Bütün gökler ve onlarda bulunan mahlûklar, Allah'ın hükümranlığı ve ilâhlığı altında bulunduklarına göre, bunlarda bulunan bir şeyin, Rabbin -hâşâ- bir parçası olması nasıl düşünülebilir?!

Âl-i İmran Sûresi, Ayet 26-27

قُلِ اللّٰهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِى الْمُلْكَ مَن تَشَاء
وَتَنزِعُ الْمُلْكَ مِمَّن تَشَاء وَتُعِزُّ مَن تَشَاء وَتُذِلُّ
مَن تَشَاء بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
﴿٢٦﴾ تُولِجُ اللَّيْلَ فِى النَّهَارِ وَتُولِجُ النَّهَارَ فِى اللَّيْلِ
وَتُخْرِجُ الْحَىَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ
الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَن تَشَاء بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٧﴾

[Kulillâllahumme mâlike'l-mülki tu'ti'l-mülke men teşâü ve tenziu'l-mülke mimmen teşâü ve tuizzü men teşâü ve tuzillu men teşâü bi-yedike'l-hayr, inneke alâ külli şey'in kadiyr. Tuliculleyle fi'n-nehâri ve tulicu'n-nehâra fi'l-leyli ve tuhricu'l-hayye mine'l-meyyiti ve tuhricu'l-meyyite mine'l-hayyi ve terzuku men teşâu bi-ğayri hisâb]

"(Resûlüm) de ki: Mülkün gerçek sahibi olan Allah'ım! Sen mülkü dilediğine verirsin ve mülkü dilediğinden geri alırsın. Dilediğini yüceltir, dilediğini de alçaltırsın. Her türlü iyilik Senin elindedir. Gerçekten Sen

her şeye kadirsin. Geceyi gündüze katar, gündüzü de geceye katarsın. Ölüden diriyi çıkarır, diriyi de ölüden çıkarırsın. Dilediğine de sayısız rızık verirsin."

Bu ayetlerin nüzûl sebebiyle alakalı olarak şu hâdise anlatılır: Allah Teâlâ, Resûlü'ne (s.a.v.) Mekke'nin fethini nasip edip de Peygamberimiz (s.a.v.) ümmetine Rum ve Fars hükümranlıklarını vaad edince münafik ve Yahudiler, "Heyhat, heyhat! İran ve Rumların hükümranlığı nerede, Muhammed nerede? Onlar Muhammed'in hükümranlığı altına girmeyecek kadar güçlü ve sağlamdır. Mekke ve Medine Muhammed'e yetmemiş mi ki Rum ve İran mülküne tamah ediyor?" dediler ve bu ayet nâzil oldu.[33]

Enbiya Sûresi, Ayet 112

قَالَ رَبِّ احْكُم بِالْحَقِّ وَرَبُّنَا الرَّحْمَنُ
الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ ﴿١١٢﴾

[Kâle rabbih küm bi'l-hakki ve rabbünâ'r-rahmânü'l-müsteânü alâ mâ tesifûn]

---

[33] *Fatiha'dan Nâs'a Esbâb-ı Nüzûl*, c. 1, s. 132

"Rabbim! (Onlar hakkında) adaletinle hükmünü ver. Bizim Rabbimiz Rahmân'dır. Sizin anlattıklarınıza karşı yardımı umulandır, dedi."

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) Allah'a ortak koşanlar ve yalanlayanlarla kendi arasında hüküm vermesini istemiştir.

Enam Sûresi, Ayet 161-163

قُلْ إِنَّنِي هَدَانِي رَبِّي إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ دِينًا قِيَمًا مِّلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٦١﴾ قُلْ إِنَّ صَلاَتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٢﴾ لاَ شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَاْ أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٦٣﴾

[Kul inneniy hedâniy rabbiy ilâ sırâtın müstekiymin dinen kıyemen millete İbrâhiyme haniyfen ve mâ kâne mine'l-müşrikiyn. Kul inne salâtiy ve nusukiy ve mahyâye ve memâtiy lillâhi rabbi'l-alemiyn. Lâ şeriyke leh ve bi-zâlike ümirtu ve ene evvelü'l-müslimiyn]

"De ki: 'Şüphesiz Rabbim beni doğru yola, dosdoğru dine, Allah'ı birleyen İbrahim'in dinine iletti. O, ortak

koşanlardan değildi.' De ki: 'Şüphesiz benim namazım, kurbanım, hayatım ve ölümüm hepsi âlemlerin Rabbi Allah içindir. O'nun ortağı yoktur. Bana sadece bu emrolundu ve ben Müslümanların ilkiyim.'"

Resûl-i Ekrem (s.a.v.) namaza durmak üzere tekbir aldığı sırada önce, "Doğrusu ben tek Allah'a inanan bir kimse olarak yüzümü gökleri ve yeri yoktan var edene çevirdim. Ben müşriklerden değilim." şeklindeki Enam Sûresi 79. ayeti, sonra da 162 ve 163. ayetleri okur ve devamında uzunca bir dua yapardı.[34]

İsra Sûresi, Ayet 80

Bir Yere Girerken ve Teheccüd Namazı Sonrasında Yapılacak Dua

وَقُل رَّبِّ أَدْخِلْنِى مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِى
مُخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَل لِّى مِن لَّدُنكَ سُلْطَانًا
نَّصِيرًا ﴿٨٠﴾

[34] *Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'an-ı Kerim Meali,* c. 1, s. 507

[Ve kul rabbi edhilniy mudhale sıdkın ve ahricniy muhrace sıdkın vec'alliy milledunke sultânen nasiyra]

"Ve şöyle niyaz et: Rabbim! Gireceğim yere dürüstlükle girmemi sağla; çıkacağım yerden de dürüstlükle çıkmamı sağla. Bana tarafından, hakkıyla yardım edici bir kuvvet ver."

İbn Abbas şöyle demiştir: "Resûl-i Ekrem'e (s.a.v.) Mekke'den Medine'ye hicret etmesine izin verildi ve o zaman bu ayet nâzil oldu."[35]

Bu ayet İsra Sûresi'nde Peygamber Efendimize (s.a.v.) nafile olarak geceleri kalkıp teheccüd namazı kılmasını emreden ayetten sonra yer almıştır. Teheccüd namazından sonra okunabilir.

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) teheccüd namazından sonra şu duayı okurdu:

اللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ قَيِّمُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ، وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ مَلِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ، وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ، وَلَكَ

---

35 *Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'an-ı Kerim Meali,* c. 1, s. 1000

الْحَمْدُ أَنْتَ الْحَقُّ، وَوَعْدُكَ الْحَقّ، وَلِقَاؤُكَ حَقٌّ، وَقَوْلُكَ حَقّ، وَالْجَنَّةُ حَقٌّ، وَالنَّارُ حَقٌّ، وَالنَّبِيُّونَ حَقٌّ، وَمُحَمَّدٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَقٌّ، وَالسَّاعَةُ حَقٌّ، اللّٰهُمَّ لَكَ أَسْلَمْتُ وَبِكَ آمَنْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْكَ أَنَبْتُ وَبِكَ خَاصَمْتُ وَإِلَيْكَ حَاكَمْتُ، فَاغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ، أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَوْ لَا إِلَهَ غَيْرُكَ

[Allahümme leke'l-hamdü ente kayyimü's-semâvâti ve'l-ardi ve men fihinne. Ve leke'l-hamdü ente melikü's-semâvâti ve'l-ardi ve men fihinne. Ve leke'l-hamdü ente nûru's-semâvâti ve'l-ardi ve men fihinne. Ve leke'l-hamdü, ente'l-hakku ve vâdükel-hakku ve likâ'üke hakkun ve kavlüke hakkun ve'l-cennetü hakkun ve'n-nârü hakkun ve'n-nebiyyûne hakkun ve uhammedün sallallahu aleyhi ve selleme hakkun, ve's-sâatü hakkun.

Allahümme leke eslemtü ve bike âmentü ve 'aleyke tevekkeltü ve ileyke enebtü ve bike hâsamtü ve ileyke hâkemtü, fağfir lî mâ kaddemtü ve mâ ahhartü ve mâ esrartü ve mâ a'lentü, ente'l-mukaddimü ve ente'l-muahhiru lâ ilâhe illâ ente ev lâ ilâhe ğayruk]

"Allah'ım! Hamd Senindir, Sen göklerin, yerin ve bunların arasında olanların kayyumusun (yöneticisisin). Hamd Senindir, göklerin, yerin ve bunların arasında olanların mülkü Sana aittir. Hamd Senindir, Sen göklerin, yerin ve bunların arasında olanların Nûr'usun. Hamd Senindir. Sen haksın, vaadin haktır, Sana kavuşmak haktır, Senin sözün haktır, Cennet haktır, Nâr haktır, Peygamberler haktır, Muhammed (s.a.v.) haktır, kıyamet haktır. Allah'ım! Sana teslim oldum, Sana iman ettim, Sana tevekkül ettim, Sana yöneldim, Seninle mücadele ettim, Sana karşı geldim. Daha önce yaptıklarımı ve bundan sonra yapacaklarımı, gizlediklerimi ve alenî yaptıklarımı mağfiret et. Sen ilk ve son olansın. Senden başka ilâh yoktur."

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِى لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَم يَكُن
لَّهُ شَرِيكٌ فِى الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُن لَّهُ وَلِىٌّ مِّنَ
الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا ﴿١١١﴾

[Ve kulil hamdulillâhilleziy lem yettehiz veleden ve lem yekûllehu şeriykun fi'l-mülki ve lem yekullehu veliyyun mine'z-zulli ve kebbirhu tekbiyra]

"Çocuk edinmeyen, hâkimiyette ortağı bulunmayan, âcizlikten ötürü bir dosta da ihtiyacı olmayan Allah'a hamd ederim, de ve tekbir getirerek O'nun şanını yücelt!"

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) bu ayet-i kerimeyi okuyarak, "Bu ayet, izzet [Allah Teâlâ'nın şerefini zikreden] ayetidir." buyurmuştur.[36]

[36] *Taberî Tefsiri*, c. 5, s. 329

Müminûn Sûresi, Ayet 93-94

قُل رَّبِّ إِمَّا تُرِيَنِّى مَا يُوعَدُونَ ﴿٩٣﴾ رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِى فِى الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٩٤﴾

[Kul rabbi immâ turiyenni mâ yûadûn. Rabbi felâ tec'alni fi'l-kavmi'z-zalimiyn]

"De ki: Rabbim! Eğer onlara yöneltilen tehdidi [dünyevî sıkıntıyı ve uhrevî azabı] mutlaka bana göstereceksen; bu durumda beni zalimler topluluğunun içinde bulundurma Rabbim!"

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle dua etmiştir:

"اللّٰهُمَّ إِذَا أَرَدْتَ فِتْنَةً فِي قَوْمٍ فَتَوَفَّنِي غَيْرَ مَفْتُونٍ / Allah'ım! Bir kavmi fitneye düşürmek istediğinde, bu belâya uğramadan benim canımı al".[37]

Müminûn Sûresi, Ayet 118

وَقُل رَّبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ﴿١١٨﴾

[Ve kul rabbiğfir verham ve ente hayru'r-râhimiyn]

---

[37] *Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'an-ı Kerim Meali,* c. 2, s. 1209

"De ki: Bağışla ve merhamet et Rabbim! Sen merhametlilerin en iyisisin."

Allah Teâlâ bu ayet-i kerimeyle Resûlullah'a (s.a.v.) ve onun şahsında bizlere nasıl dua edeceğimizi öğretiyor.[38]

Ra'd Sûresi, Ayet 30

قُلْ هُوَ رَبِّي لا إِلَهَ إِلاَّ هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابِ ﴿٣٠﴾

[Kul hüve rabbiy lâ ilâhe illâ hüve aleyhi tevekkeltü ve ileyhi metâb]

"De ki: O benim Rabbimdir. O'ndan başka ilah yoktur. Sadece O'na tevekkül ettim ve dönüş sadece O'nadır."

Resûlullah'ın (s.a.v.), "Ya Allah! Ya Rahmân!" dediğini duyan Ebû Cehil'in, "Muhammed hem bize ilâhlara ibadet etmeyi yasaklıyor hem de kendisi iki ilâha dua ediyor." demesi üzerine nâzil olduğu söylenmiştir.[39]

---

[38] *Taberî Tefsiri,* c. 6, s. 98
Fatiha'dan Nâs'a Esbâb-ı Nüzûl, c. 2, s. 525

Ta-Ha Sûresi, Ayet 114

رَّبِّ زِدْنِى عِلْمًا ﴿١١٤﴾

[Rabbiy zidniy ilma]

"Rabbim ilmimi artır."

Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "İlim tahsili için yola çıkan kimse geri dönünceye kadar Allah yolundadır."[40]

Tevbe Sûresi, Ayet 129

حَسْبِىَ اللهُ لا إِلَهَ إِلاَّ هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿١٢٩﴾

[HasbiyAllahu lâ ilâhe illâ hu. Aleyhi tevekkeltü ve hüve rabbü'l-arşı'l-aziym]

"Allah bana yeter. O'ndan başka ilâh yoktur. Ben sadece O'na güvenip dayanırım. O, yüce arşın sahibidir."

Bu ayetin öncesiyle birlikte Kur'an'dan nâzil olan son ayetler olduğu söylenmiştir.

---

[40] *Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'an-ı Kerim Meali,* c. 2, s. 1115

Sad Sûresi, Ayet 65-66

قُلْ إِنَّمَا أَنَا مُنذِرٌ وَمَا مِنْ إِلَٰهٍ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ
الْقَهَّارُ ﴿٦٥﴾ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا
بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ ﴿٦٦﴾

[Kul innemâ ene münzirun ve mâ min-ilâhin illallahu'l-vâhidu'l-kahhâr. Rabbüs-semâvâti vel-ardı ve mâ beynehuma'l-aziyzu'l-ğaffâr]

"(Resûlüm) de ki: Tek ve kahhar olan Allah'tan başka ilah yoktur. Göklerin, yerin ve ikisi arasında bulunanların Rabbi (olan Allah) üstündür, çok bağışlayıcıdır."

Ğaffâr isminde, "günahları örtmek, yüze vurmamak" manası vardır. Bunun için Rabbimizden mağfiret niyazında bulunuruz.

Yusuf Sûresi, Ayet 108

قُلْ هَٰذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ
أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَمَا أَنَا مِنَ
الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٨﴾

[Kul hâzihi sebiyliy edû ilallahi, alâ basiyretin ene ve menittebeaniy ve subhânallahi ve mâ ene mine'l-müşrikiyn]

"De ki: İşte bu, benim yolumdur. Ben Allah'a çağırıyorum, ben ve bana uyanlar aydınlık bir yol üzerindeyiz. Allah'ı (ortaklardan) tenzih ederim! Ve ben ortak koşanlardan değilim."

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) ve O'na tâbi olanlar tevhid inancına davet ederken ne yaptıklarını bilerek davet ederler.[41]

Zümer Sûresi, Ayet 46

قُلِ اللّٰهُمَّ فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِي مَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٤٦﴾

[Kulillâhumme fâtıra's-semâvâti ve'l-ardı âlime'l-ğaybi ve'ş-şehâdeti ente tahkumu beyne ibâdike fiy mâ kânu fiyhi yahtelifûn]

---

41 *Taberî Tefsiri*, c. 5, s. 60

"De ki: Ey gökleri ve yeri yaratan, gizliyi de aşikârı da bilen Allah! Kullarının arasında, ayrılığa düştükleri şeyin hükmünü ancak Sen vereceksin."

Hz. Ebû Bekir, Peygamber Efendimiz'den sabah-akşam okuyacağı bir dua öğretmesini istediğinde Allah'ın Elçisi ona sabahleyin, akşamleyin ve yatağa yattığı zaman şöyle dua etmesini söyledi:

اللّٰهُمَّ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالأَرْضِ، عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، أَنْتَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ، وَالْمَلائِكَةُ يَشْهَدُونَ أَنَّكَ لا إِلَهَ إِلا أَنْتَ، فَإِنَّا نَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ أَنْفُسِنَا، وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ وَشِرْكِهِ، وَأَنْ نَقْتَرِفَ عَلَى أَنْفُسِنَا سُوءًا أَوْ نَجُرَّهُ إِلَى مُسْلِمٍ

[Allahumme fâtiras semâvâti vel ardı, âlimel ğaybi veş şehâdeti, ente rabbu külli şey, vel melâiketu yeşhedûne enneke lâ ilâhe illâ ente, feinnâ neûzu bike min şerri enfüsinâ, ve min şerriş şeytanir racîmi ve şirkihi, ve en nakterife alâ enfüsinâ sûen ev necurrahu ilâ müslim]

"Ey gökleri ve yeri yoktan yaratan, görünür ve görünmez her şeyi bilen Allah'ım! Ey her şeyin Rabbi! Melekler Senden başka ilâh bulunmadığına şahitlik eder. Nefislerimizin

şerrinden, taşlanmış şeytanın şerrinden, onun Allah'a şirk koşmaya davet etmesinden, nefsimizin aleyhine günah işlemekten veya şeytanı Müslümana doğru çekmekten Sana sığınırım."[42]

İhlas Sûresi

قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ﴿١﴾ اَللّٰهُ الصَّمَدُ ﴿٢﴾ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ﴿٣﴾ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُواً اَحَدٌ ﴿٤﴾

[Kul huvallahu ehad. Allahü's-samed. Lem yelid ve lem yûled. Ve lem yeküllehü küfüven ehad]

"De ki: O, Allah birdir. Allah sameddir. O, doğurmamış ve doğmamıştır. Onun hiçbir dengi yoktur."

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) bu sûreyi Kur'an'ın üçte-birine denk göstermiştir. Hatta bir defasında, "Sizden biri bir gecede Kur'an'ın üçte-birini okumaktan âciz midir?" buyurunca bu; ashaba zor geldi ve "Buna hangimizin gücü yeter ya Resûlullah?" dediler. Bunun üzerine Efendimiz, "*Kul huvallahu ehad Allahü's-samed* Kur'an'ın üçte biridir." buyurdu.[43]

---

[42] www.kuranseferberligi.com

[43] *Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'an-ı Kerim Meali,* c. 2, s. 2103

Muavvizeteyn Sûreleri

Felak Sûresi

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ﴿١﴾ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ﴿٢﴾
وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ﴿٣﴾ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ
فِي الْعُقَدِ ﴿٤﴾ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ﴿٥﴾

[Kul eûzu bi rabbi'l-felak. Min şerri mâ halak. Ve min şerri gâsikin iza vekab. Ve min şerrin neffâsâti fi'l-ukad. Ve min şerri hâsidin izâ hâsed]

"De ki: Yarattığı şeylerin şerrinden, karanlığı çöktüğü zaman gecenin şerrinden, düğümlere üfürüp büyü yapan üfürükçülerin şerrinden ve kıskandığı vakit kıskanç kişinin şerrinden sabahın Rabbine sığınırım."

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿١﴾ مَلِكِ النَّاسِ ﴿٢﴾ إِلَهِ النَّاسِ ﴿٣﴾ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ﴿٤﴾ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ﴿٥﴾ مِنَ الْجِنَّةِ وَ النَّاسِ ﴿٦﴾

[Kul eûzü bi rabbi'n-nâs. Meliki'n-nâs. İlâhi'n-nâs. Min şerri'l-vesvâsi'l-hannâs. Elleziy yüvesvisü fiy sudûri'n-nâs. Mine'l-cinneti ve'n-nâs]

"De ki: İnsanların kalplerine vesvese sokan, (insan Allah'ı andığında) pusuya çekilen cin ve insan şeytanının şerrinden; insanların Rabbi'ne, Meliki'ne [mutlak sahip ve hakîmine] ve İlâh'ına sığınırım!"

Bu iki sûreye "Muavvizeteyn" [iki koruyucu/kalkan] denir. Kendisi her gece yatağına yatmadan önce iki elini birleştirir, İhlas ve Muavvizeteyn'i üçer kere okuyup eline üflerdi. Sonra başından, yüzünden ve vücudunun ön kısmından başlayarak ellerinin yetişebildiği yere kadar sürer, vücudunu böylece üç kere meshederdi.[44]

---

[44] *Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'an-ı Kerim Meali,* c. 2, s. 2104

Şeytanların Şerrinden Korunmak İçin Yapılacak Dua

وَقُل رَّبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ ﴿٩٧﴾
وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَن يَحْضُرُونِ ﴿٩٨﴾

[Ve kul rabbi eûzubike min hemezâti'ş-şeyâtiyn. Ve eûzu bike rabbi eyyahdurun]

"Ve de ki: Rabbim! Şeytanların kışkırtmalarından Sana sığınırım! Onların yanımda bulunmalarından da Sana sığınırım, Rabbim!"

Resûl-i Ekrem Efendimiz (s.a.v.) bazı kötülüklerden Allah'a sığınır ve:

اللّٰهُمَّ إِنِّى أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَدْمِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ التَّرَدِّى، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْغَرَقِ، وَالْحَرَقِ وَالْهَرَمِ، وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ يَتَخَبَّطَنِى الشَّيْطَانُ عِنْدَ الْمَوْتِ، وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أَمُوتَ فِى سَبِيلِكَ مُدْبِرًا، وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أَمُوتَ لَدِيغًا

[Allahumme innî eûzu bike minel hedmi, ve eûzu bike minnet tereddî, ve eûzu bike minel garaki, vel haraki, vel heremi, ve eûzu bike en yetehabbetaniş şeytânu indel mevti, ve eûzu bike en emûte fi sebîlike müdbiran, ve eûzu bike en emûte ledîğâ]

"Allah'ım! Yıkıntı altında kalmaktan, düşmekten, boğulmaktan, yanmaktan, yaşlanarak zayıf düşmekten, ölüm ânında şeytanın beni çarpmasından/aldatmasından, Senin yolundan ayrılmış olarak ölmekten, yılan veya akrep sokmasıyla ölmekten Sana sığınırım ey Rabbim!" derdi.

Zuhruf Sûresi, Ayet 13-14

Bir Bineğe Binince Yapılacak Dua

سُبْحانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ﴿١٣﴾ وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنقَلِبُونَ ﴿١٤﴾

[Subhânelleziy sehhera lenâ hâzâ ve mâ künnâ lehu mukriniyn. Ve innâ ilâ rabbinâ le-munkalibûn]

"Bunu bizim hizmetimize vereni tesbih ve takdis ederiz, yoksa biz bunlara güç yetiremezdik. Biz şüphesiz Rabbimize döneceğiz."

Abdullah İbn Ömer'den (r.a.) rivayet edildiğine göre Resûlullah (s.a.v.) yolculuğa çıkarken hayvanı üzerine binip iyice yerleştikten sonra bu ayetleri okur, sonra duasına şöyle devam ederdi:

اللّٰهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ فِي سَفَرِنَا هَذَا الْبِرَّ وَ التَّقْوَى وَ مِنَ الْعَمَلِ مَا تَرْضَى، اللَّهُمَّ هَوِّنْ عَلَيْنَا سَفَرَنَا هَذَا وَاطْوِ عَنَّا بَعْدَهُ، اللَّهُمَّ أَنْتَ الصَّاحِبُ فِي السَّفَرِ وَالْخَلِيفَةُ فِي الْأَهْلِ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ وَعْثَاءِ السَّفَرِ، وَكَآبَةِ الْمَنْظَرِ، وِ سُوءِ الْمُنْقَلَبِ فِي الْمَالِ وَالْأَهْلِ وَالْوَلَدِ

[Allahümme innâ nes'elüke fî seferinâ hâzel birra ve't takvâ ve mine'l ameli mâ terdâ. Allahümme hevvin aleynâ seferinâ hâzâ, vat'vi annâ ba'deh, Allahümme ente's sâhibu fi's sefer ve'l halîfetü fi'l ehl. Allahümme innî eûzu bike min va'sâi's sefer ve keâbetil manzar ve sûi'l münkalebi fi'l mâli ve'l ehli ve'l veled]

"Ey Allah'ım! Biz bu yolculuğumuzda Senden iyilik ve takvâ, bir de hoşnut olacağın ameller işlemeyi nasip etmeni dileriz. Ey Allah'ım! Bu yolculuğumuzu kolay kıl ve uzağını yakın et! Ey Allah'ım! Seferde yardımcı, geride çoluk-çocuğu

koruyucu Sensin. Ey Allah'ım! Yolculuğun zorluklarından, üzücü şeylerle karşılaşmaktan ve dönüşte malımızda, çoluk-çocuğumuzda kötü hâller görmekten Sana sığınırım."

Râvi diyor ki: Peygamber Efendimiz (s.a.v.) yolculuktan döndüğünde de aynı sözleri söyler ve şu cümleleri de eklerdi:

آيِبُونَ، تَائِبُونَ، عَابِدُونَ لِرَبِّنَا حَامِدُونَ

[Âyibûne, tâibûne, âbidûne lirabbinâ, hâmidûn]

"Biz yolculuktan dönen, tevbe eden, kulluk yapan ve Rabbimize hamd eden kişileriz."[45]

Neml Sûresi, Ayet 59

قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ وَسَلَامٌ عَلٰى عِبَادِهِ الَّذِينَ
اصْطَفٰى آللّٰهُ خَيْرٌ اَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾

[Kulil hamdü lillâhi ve selâmün alâ ibâdihillezistafâ Allahü hayrun emmâ yüşrikûn]

---

[45] *Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'an-ı Kerim Meali,* c. 2, s. 1687

"(Resûlüm!) De ki: Hamd olsun Allah'a, selam olsun seçkin kıldığı kullarına. Allah mı daha hayırlı, yoksa O'na koştukları ortaklar mı?"

Bahsedilen kıssalardan kudretinin yüceliği anlaşılan ve bu sebepten her türlü hamd, övgü ve yücelik kendisine ait olan Allah mı hayırlı, yoksa müşriklerin O'na ortak koşarak taptıkları şeyler mi? Nasıl, kime ibadet etmeli? Bütün hayır kudreti elinde olan Allah ile hiçbir şey denk ve benzer tutulamayacağından bu karşılaştırmanın sadece müşriklere başa kakma için olduğu apaçıktır. Bahsi geçen tarihî kıssalar Allah'ın hayırlı olduğu hususuna naklî birer delil olmuşlardır.

Âlimlerin Duaları

Âl-i İmran Sûresi, Ayet 8-9

رَبَّنَا لاَ تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنتَ الْوَهَّابُ ﴿٨﴾ رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لاَّ رَيْبَ فِيهِ إِنَّ اللهَ لاَ يُخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴿٩﴾

[Rabbenâ lâ tuziğ kulûbenâ ba'de iz hedeytenâ ve heb lenâ milledunke rahmeten, inneke ente'l-vehhâb. Rabbenâ inneke câmiu'n-nâsi li-yevmil lâ raybe fiyh, innallahe lâ yuhlifu'l-miyâd]

"Rabbimiz! Bizi doğru yola iletttikten sonra kalplerimizi eğriltme. Bize tarafından rahmet bağışla. Lütfu en bol olan Sensin. Rabbimiz! Gelmesinde şüphe edilmeyen bir günde, insanları mutlaka toplayacak olan Sensin. Allah asla sözünden dönmez."

Peygamber Efendimiz'in (s.a.v.) şöyle dua ettiği de rivayet edilmiştir:

يا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ ثَبِّتْ قَلْبِي عَلَى دِينِكَ

[Yâ mukallibe'l kulûb, sebbit kulûbenâ alâ dînik]

"Ey kalpleri hâlden hâle çeviren! Kalbimi, dinin üzere sabit kıl."

İsra Sûresi, Ayet 108

وَيَقُولُونَ سُبْحَانَ رَبِّنَا إِن كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولاً ﴿١٠٨﴾

[Ve yekûlûne subhâne rabbinâ in kâne va'du rabbinâ lemefûla]

"Ve derlerdi ki: Rabbimizi tesbih ederiz. Rabbimizin vaadi mutlaka yerine getirilir."

Ehl-i Kitap âlimlerinin bu ayetteki "Rabbimizin vaadi kesin olarak gerçekleşti." sözünü söylerken Kitab-ı Mukaddes'teki Resûl-i Ekrem'in (s.a.v.) geleceğine dair tebşîr ayetlerini kasdettikleri anlaşılmaktadır.[46]

---

[46] *Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'an-ı Kerim Meali,* c. 1, s. 1009

A'raf Ehlinin Duası

A'raf Sûresi, Ayet 47

رَبَّنَا لاَ تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾

[Rabbenâ lâ tec'alnâ mea'l-kavmi'z-zalimiyn]

"Ey Rabbimiz! Bizi zalimler topluluğu ile beraber bulundurma!"

A'raf'ta bulunup hem cennetliklerle hem de cehennemliklerle konuşan bu kişiler hakkında yeterli bilgi yoktur.

Askerlerin Duası

Bakara Sûresi, Ayet 250

رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا
عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٥٠﴾

[Rabbenâ efriğ aleynâ sabran ve sebbit akdâmenâ vensurnâ ale'l-kavmi'l-kâfiriyn]

"Ey Rabbimiz! Üzerimize sabır yağdır. Bize cesaret ver ki tutunalım. Kâfir kavme karşı bize yardım et."

Musa'ya (a.s.) iman ettikleri için Firavun'un cezalandırmaya kalktığı sihirbazlar da buna benzer şekilde dua ederek sabır istemişlerdir.

Bağa Girildiğinde Yapılacak Dua

Kehf Sûresi, Ayet 39

﴿٣٩﴾ مَا شَاءَ اللّٰهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ

[Mâşâ Allahü lâ kuvvete illâ billâh]

"Maşaallah! Kuvvet yalnız Allah'ındır."

Resûl-i Ekrem Efendimiz (s.a.v.) ashab-ı kiramdan Ebû Musa el-Eş'arî'ye şöyle buyurdu: "Sana cennet hazinelerinden bir hazineyi göstereyim mi? O; *Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh* [Günahtan kaçacak güç, ibadet edecek kuvvet ancak Allah'ın yardımıyla kazanılabilir] sözüdür." [47]

[47] *Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'an-ı Kerim Meali,* c. 1, s. 1029

Başına Bir Belâ Geldiği Zaman Sabredenlerin Duası

Bakara Sûresi, Ayet 156

الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُم مُّصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعونَ ﴿١٥٦﴾

[Ellezîne izâ esâbethum musîbetun kâlû innâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn]

"O sabredenler kendilerine bir belâ zaman 'Biz Allah içiniz ve biz O'na döneceğiz.' derler."

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Bir kul sıkıntıya düşüp de 'Bizim bütün varlığımız Allah'ındır ve sonunda yine O'na döneceğiz. Allah'ım! Başıma gelen sıkıntının ecrini ver ve bana bundan daha hayırlısını lütfet.' diye dua ederse, Allah Teâlâ ona uğradığı sıkıntıdan dolayı hak ettiği karşılığı ve kaybettiğinden daha hayırlısını verir."[48]

---

[48] *Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'an-ı Kerim Meali,* c. 1, s. 85

Belkıs'ın Duası

Neml Sûresi, Ayet 44

قِيلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ فَلَمَّا رَأَتْهُ حَسِبَتْهُ لُجَّةً وَكَشَفَتْ عَنْ سَاقَيْهَا قَالَ إِنَّهُ صَرْحٌ مُمَرَّدٌ مِنْ قَوَارِيرَ قَالَتْ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي وَأَسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمَانَ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٤﴾

[Kîle lehedhulis sarh, felemmâ raethü hasibethü lüccetev ve keşefet an sâkayhâ kâle innehu sarhum mümerradüm min kavârîr, kâlet rabbi innî zalemtü nefsî ve eslemtü mea süleymâne lillâhi rabbil âlemîn]

"Ona: 'Köşke gir!' dendi. Melike onu görünce derin bir su sandı ve eteğini yukarı çekti. Süleyman: 'Bu, billûrdan yapılmış, şeffaf bir zemindir.' dedi. Melike dedi ki: 'Rabbim! Ben gerçekten kendime yazık etmişim. Süleyman'la beraber âlemlerin Rabbi olan Allah'a teslim oldum.'"

Ayette ulûhiyet ve rubûbiyet ifade eden isimler, bir arada zikredilmiştir. Allah ve Rab isimlerinin arka arkaya gelmesiyle Rabbin Allah olduğu, Allah'tan başka Rab olmadığı vurgulanır.

Boş Söz İşitince Okunacak Dua

Kasas Sûresi, Ayet 55

وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا
أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَا نَبْتَغِي
الْجَاهِلِينَ ﴿٥٥﴾

[Ve izâ semiûl lağve a'radû anhu fe-kâlû lenâ a'mâlunâ ve leküm a'mâlüküm selâmun aleyküm lâ nebteği'l-cahiliyn]

"Onlar boş söz işittikleri zaman ondan yüz çevirirler ve: Bizim işlerimiz bize, sizin işleriniz size. Size selam olsun. Biz kendini bilmezleri (arkadaş edinmek) istemeyiz."

Ehl-i Kitap'tan olup iman edenlerden bahseden ayetlerin devamında bu kişilerin boş söz duyduklarındaki davranışı dile getirilmiştir.

Cennetliklerin Duaları

Yunus Sûresi, Ayet 10

دَعْوَاهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ فِيهَا
سَلَامٌ وَآخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿١٠﴾

[Dâvâhum fihâ subhanekellâhumme ve tahiyyetuhum fiyhâ selâm ve âhiru dâvâhum enilhamdu lillâhi rabbu'l-âlemiyn]

"Onların oradaki duası: 'Allah'ım! Seni noksan sıfatlardan tenzih ederiz!' (sözleridir). Orada birbirleriyle karşılaştıkça söyledikleri ise 'selam'dır. Dualarının sonu da şudur: Hamd âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur."

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "İnsanın kendiliğinden nefes alması gibi cennetlikler de kendiliklerinden 'Subhânallah, el-hamdu lillah, Allahu ekber' derler."[49]

---

[49] *Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'an-ı Kerim Meali,* c. 1, s. 705

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِى هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِىَ
لَوْلا أَنْ هَدَانَا اللّٰهُ لَقَدْ جَاءتْ رُسُلُ رَبِّنَا
بِالْحَقِّ ﴿٤٣﴾

[Elhamdü lillahilleziy hedânâ li-hâzâ ve mâ künnâ li-nehtediye levlâ en hedânallah, le-kad câet rusulu rabbinâ bi'l-hakk]

"Hidayetiyle bizi (bu nimete) kavuşturan Allah'a hamd olsun! Allah bizi doğru yola iletmeseydi kendiliğimizden doğru yolu bulacak değildik. Hakikaten Rabbimizin elçileri gerçeği getirmişler."

Ayet-i kerimenin başında cennete girenlerin kalplerinden kinin çıkarılacağı bildirilmiştir. Burada bize öğretilen edeb; bir başarı karşısında "Ben başardım" şeklinde gururlanmayıp Allah'ın yardımını hatırlamamız gerektiğidir. Osmanlı âlimleri bu manada "هذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي" [Bu, Rabbimin fazlındandır] sözünü vird edinmişlerdi.

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزَنَ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٣٤﴾ الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ الْمُقَامَةِ مِن فَضْلِهِ لَا يَمَسُّنَا فِيهَا نَصَبٌ وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٌ ﴿٣٥﴾

[Ve kâlûlhamdu lillâhilleziy ezhebe annal hazen, inne rabbenâ le-ğafurun şekûr. Elleziyehallenâ dârel mukâmeti min fadlihi lâ yemessuna fiyhâ nasabun ve lâ yemessüna fiyhâ luğûb]

"(Cennette şöyle) derler: Bizden tasayı gideren Allah'a hamd olsun. Doğrusu Rabbimiz çok bağışlayan, çok nimet verendir. O ki lütfuyla bizi asıl oturulacak yurda [cennete] yerleştirdi. Artık orada bize ne bir yorgunluk dokunacak ne de orada bize bir usanç gelecektir."

Peygamber Efendimiz (s.a.v.), "Hiç kimseyi ameli cennete götüremez." buyurunca sahabe "Seni de mi ya Resûlullah?" diye sordular. Bunun üzerine Resûl-i Ekrem (s.a.v.), "Rabbim merhamet ve bağışıyla beni kuşatmasa amelim beni de cennete götüremez." buyurdu.[50]

---

[50] *Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'an-ı Kerim Meali,* c. 2, s. 1505

Bu ayetin, اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِى اَذْهَبَ عَنَّا الْحَزَنَ [Bizden tasayı gideren Allah'a hamd olsun] kısmı tuvaletten çıkarken de okunması tavsiye edilen duadır.

Âl-i İmran Sûresi, Ayet 16

الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٦﴾

[Ellezîne yekûlûne Rabbenâ innenâ âmennâ fağfirlenâ zünûbenâ ve kınâ azâbe'n-nâr]

"Ey Rabbimiz! İman ettik; bizim günahlarımızı bağışla, bizi ateş azabından koru! diyenler..."

Takvâ sahiplerinin böyle dua ettikleri bildirilmiştir.

Cehennemdekilerin Duası

Müminûn Sûresi, Ayet 106-107

قَالُوا رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَالِّينَ ﴿١٠٦﴾

رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنْ عُدْنَا فَإِنَّا ظَالِمُونَ ﴿١٠٧﴾

[Kâlû rabbena ğalebet aleynâ şıkvetünâ ve künnâ kavmen dâlliyn. Rabbenâ ahricnâ minhâ fe-in udnâ fe-innâ zalimûn]

"Derler ki: Rabbimiz! Azgınlığımız bizi altetti; biz, bir sapıklar topluluğu idik. Rabbimiz! Bizi buradan çıkar. Eğer bir daha (emirlerimize) dönersek, artık belli ki biz zalim insanlarız."

Dünyadayken kötülüklere dalan kişilerin cehennemdeki sözleri ve yeniden dönme arzuları dile getirilmiştir.

Çocuk Doğurunca Yapılacak Dua

Âl-i İmran Sûresi, Ayet 36

فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُهَا أُنثَى
وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالأُنثَى
وَإِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَإِنِّي أُعِيذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا
مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿٣٦﴾

[Felemmâ vadaethâ kâlet Rabbi inniy veda'tühâ ünsâ ve leyse'z-zekeru ke'l-ünsâ ve inniy semmeytuhâ meryeme ve inniy uiyzühâ bike ve zürriyyetehâ mine'ş-şeytani'r-raciym]

"Onu doğurunca, Allah onun ne doğurduğunu bilip duruken: Rabbim! Ben onu kız doğurdum. Oysa erkek, kız gibi değildir. Ona Meryem adını verdim. Kovulmuş şeytana karşı onu ve soyunu korumanı diliyorum."

Meryem'in annesi karnındaki çocuğu Beyt-i Makdîs'e hizmet etmesi için adamıştı. Doğurduğu çocuğun kız olduğunu görünce, kızın erkek gibi hizmet edemeyeceğini bu şekilde ifade etti.[51]

---

[51] *Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'an-ı Kerim Meali,* c. 1, s. 180

Firavun'un Sihirbazlarının Duası

A'raf Sûresi, Ayet 125-126

قَالُوٓاْ إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا مُنقَلِبُونَ ﴿١٢٥﴾ وَمَا تَنقِمُ مِنَّآ إِلَّآ أَنْ ءَامَنَّا بِـَٔايَٰتِ رَبِّنَا لَمَّا جَآءَتْنَا رَبَّنَآ أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَوَفَّنَا مُسْلِمِينَ ﴿١٢٦﴾

[Kâlû innâ ilâ rabbinâ munkalibûn. Ve mâ tunkimu minnâ illâ en amennâ bi-âyâti rabbinâ lemmâ câetnâ, rabbena efriğ aleynâ sabran ve teveffenâ müslimiyn]

"Onlar: 'Biz zaten Rabbimize döneceğiz. Sen sadece Rabbimizin ayetleri bize geldiğinde onlara inandığımız için bizden intikam alıyorsun. Ey Rabbimiz! Bize bol bol sabır ver, Müslüman olarak canımızı al.' dediler."

Firavun'un el ve ayaklarını çaprazlama kesip sonra da astığı bu insanlar günün başında kâfir iken sonunda şehit olmuştur.

Firavun'un Kavminden Bir Müminin Duası

Mümin Sûresi, Ayet 44

فَسَتَذْكُرُونَ مَا اَقُولُ لَكُمْ وَاُفَوِّضُ اَمْرِى اِلَى اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿٤٤﴾

[Fesetezkürûne mâ ekûlü leküm ve üfevvidu emrî ilellâh innellâhe basîrum bil ıbâd]

"Size söylediklerimi yakında hatırlayacaksınız. Ben işimi Allah'a havale ediyorum. Şüphesiz Allah, kullarını çok iyi görendir."

Ayet-i kerimede zikredilen "görmek"ten maksat teşvik ve tehdittir. Yani ahirette verilecek mükâfat veya ceza kastedilmiştir.

Firavun'un İman Eden Eşinin Duası

Tahrim Sûresi, Ayet 11

وَضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ اٰمَنُوا امْرَاَتَ فِرْعَوْنَ اِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِى عِنْدَكَ بَيْتًا فِى الْجَنَّةِ وَنَجِّنِى مِنْ فِرْعَوْنَ وَعَمَلِه وَنَجِّنِى مِنَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِينَ ﴿١١﴾

[Ve darebAllahu meselen lillezîne âmenumreete fir'avne. İz kâlet rabbibnî lî 'indeke beyten filcenneti ve neccinî min fir'avne ve 'amelihi ve neccinî minel kavmiz zalimîn]

"Allah, inananlara da Firavun'un karısını misal gösterdi. O: Rabbim! Bana katında, cennette bir ev yap; beni Firavun'dan ve onun (kötü) işinden koru ve beni zalimler topluluğundan kurtar! demişti."

Bu ifadede; ağır imtihan ve belalar esnasında Allah'a sığınma, O'na can atma ve O'ndan kurtuluş dilemenin, salihlerin adetleri ve nebi ve resûllerin düsturları cümlesinden olduğuna dair bir delil vardır.[52]

---

[52] *Keşşâf*

Hacıların Duası

Bakara Sûresi, Ayet 201

وَمِنْهُم مَّن يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿٢٠١﴾

[Ve minhum men yekûlu Rabbenâ âtinâ fi'd-dünyâ haseneten ve fi'l-ahireti haseneten ve kınâ azâbe'n-nâr]

"Onlardan bir kısmı da: 'Ey Rabbimiz! Bize dünyada da iyilik ver, ahirette de iyilik ver. Bizi cehennem azabından koru!' derler."

Resûl-i Ekrem bu duayı çok okur ve okunmasını tavsiye ederdi.[53]

---

[53] *Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'an-ı Kerim Meali,* c. 1, s. 111

Hamile Kalınca Yapılacak Dua

Âl-i İmran Sûresi, Ayet 35

إِذْ قَالَتِ امْرَأَةُ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّي إِنَّكَ أَنتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٥﴾

[İz kâletimraetü İmrâne Rabbi inniy nezertü leke mâ fiy batniy muharreren fe-tekabbel minniy inneke ente's-semiyu'l-aliym]

"İmrân'ın karısı şöyle demişti: Rabbim! Karnımdakini azatlı bir kul olarak sırf Sana adadım. Adağımı kabul buyur. Şüphesiz (niyazımı) hakkıyla işiten ve niyetimi bilen Sensin."

Meryem'in annesi hamile olduğunu anlayınca böyle dua etmiştir.

Has Kulların Duası

Furkan Sûresi, Ayet 65-66

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ
إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا ﴿٦٥﴾ إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا
وَمُقَامًا ﴿٦٦﴾

[Vellezîne yekûlûne rabbenasrif annâ azâbe cehennem, inne azâbehâ kâne ğarâma. İnnehâ sâet müstekarran ve mukâmâ]

"Ve şöyle derler: Rabbimiz! Cehennem azabını üzerimizden sav. Doğrusu onun azabı gelip geçici değil, devamlıdır. Orası cidden ne kötü bir yerleşme ve ikâmet yeridir"

Geceyi secde ve kıyamla geçiren kulların duasıdır.

Hristiyan Keşişler ve Rahiplerin Duası

Maide Sûresi, Ayet 83

رَبَّنَا آمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ﴿٨٣﴾

[Rabbenâ âmennâ fektubnâ mea'ş-şâhidiyn]

"Rabbimiz! İman ettik, bizi (hakka) şahit olanlarla beraber yaz."

Bu ayette İslâmiyet gelince iman eden samimi Hristiyanlar övülmüştür.

Havarilerin Duaları

Âl-i İmran Sûresi, Ayet 53

رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا
مَعَ الشَّاهِدِينَ ﴿٥٣﴾

[Rabbenâ âmennâ bimâ enzelte vetteba'nar rasûle fektubnâ mea'ş-şâhidiyn]

"Rabbimiz! İndirdiğine inandık ve peygambere uyduk. Şimdi bizi (birliğini ve peygamberlerini tasdik eden) şahitlerden yaz."

İsa (a.s.), İsrailoğulları'nın inkâr edeceğini hissedince, "Allah yolunda bana kim yardım edecek?" diye sordu ve Havariler bu sözü söylediler.

آمَنَّا وَاشْهَدْ بِأَنَّنَا مُسْلِمُونَ ﴿١١١﴾

[Amennâ veşhed bi-ennenâ muslimûn]

"İman ettik, bizim Allah'a teslim olmuş kimseler [Müslümanlar] olduğumuza sen de şahit ol."

Allah Teâlâ, İsâ (a.s.) ile konuştuktan sonra havarilere, ayetteki sözlerini ilham etmiştir. Bu da hikâye yoluyla bize doğru yolu göstermektedir.

Hz. Musa'nın Kavminin Duası

Yunus Sûresi, Ayet 85-86

فَقَالُواْ عَلَى اللهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لاَ تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٨٥﴾ وَنَجِّنَا بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٨٦﴾

[Fe-kâlû alallahi tevekkelnâ rabbenâ lâ tec'alnâ fitnetel-lil kavmi'z-zalimiyn. Ve neccinâ bi-rahmetike mine'l-kavmi'l-kâfiriyn]

"Onlar da dediler ki: Allah'a dayandık. Ey Rabbimiz! Bizi o zalimler topluluğu için deneme konusu kılma! Ve bizi rahmetinle o kâfirler topluluğundan kurtar!"

Allah'a tevekkül etmek, "O'na güvenip dayanmak"tır.

İnsanların Gökten Duman Çıktığı Günkü Duası

Duhan Sûresi, Ayet 12

رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ ﴿١٢﴾

[Rabbenakşif anna'l-azâbe innâ mü'minûn]

"Rabbimiz! Bizden azabı kaldır. Doğrusu biz artık inanıyoruz."

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) kıyamet kopmadan önce on büyük alamet görüleceğini söylemiş ve bu alametlerden birinin duman olduğunu haber vermiştir.[54]

[54] *Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'an-ı Kerim Meali,* c. 2, s. 1705

Kur'an'ın
En Büyük Ayeti

Bakara Sûresi, Ayet 255

اللهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْحَى الْقَيُّومُ لاَ تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلاَ نَوْمٌ لَّهُ مَا فِى السَّمَاوَاتِ وَمَا فِى الأَرْضِ مَن ذَا الَّذِى يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلاَّ بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلاَ يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلاَّ بِمَا شَاء وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ وَلاَ يَؤُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾

[Allahu lâ ilâhe illâ huve'l-hayyu'l-kayyûm, lâ te'huzühü sinetun ve lâ nevm, lehu mâ fi'ssemâvâti ve mâ fi'l-ard, men zelleziy yeşfeu indehu illâ bi-iznih, ya'lemu mâ beyne eydiyhim ve mâ halfehüm ve lâ yuhiytûne bi-şey'in min ilmihi illâ bimâ şâe, vesia kürsiyyuhü's-semâvâti ve'l-ard ve lâ yeûdühü hıfzuhüma ve hüve'l-aliyyü'l-aziym]

"Allah, O'ndan başka ilah yoktur; O, haydır, kayyumdur. Kendisine ne uyku gelir ne de uyuklama. Göklerde ve yerdekilerin hepsi O'nundur. İzni olmadan

O'nun katında kim şefaat edebilir? O, kullarının yaptıklarını ve yapacaklarını bilir (O'na hiçbir şey gizli kalmaz). O'nun bildirdiklerinin dışında insanlar O'nun ilminden hiçbir şeyi tam olarak bilemezler. O'nun kürsüsü gökleri ve yeri içine alır, onları koruyup gözetmek Kendisine zor gelmez. O, yücedir, büyüktür."

Bu ayet; içinde Allah'ın ilmi, gücü, kudreti ve egemenliği anlamlarına gelen *kürsî* kelimesi geçtiği için "Ayetü'l-Kürsî" diye anılır. Bu ayet; tevhid inancını en açık şekilde ortaya koymakta, Allah hakkında en derli-toplu bilgiyi vermektedir. Bir gün Peygamber Efendimiz (s.a.v.) güzel Kur'an okumasıyla ünlü sahabî Übey İbn Ka'b'a, "Allah'ın kitabında ezberinde bulunan ayetlerin en büyüğü hangisi biliyor musun?" diye sordu. Übey, "Allah ve Resûlü daha iyi bilir." dedi. Resûl-i Ekrem (s.a.v.) aynı soruyu tekrar sorunca, "Allahu lâ ilâhe illâ hüve'l-hayyu'l-kayyûm" diye cevap verdi. Allah'ın Elçisi onun göğsünü sıvazlayarak, "İlmin sana mübarek olsun." buyurdu ve yatağına girerken bu ayeti okuyan kimseyi Allah Teâlâ'nın sabaha kadar koruyacağını ve şeytanın ona yaklaşamayacağını bildirdi.[55]

---

[55] *Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'an-ı Kerim Meali,* c. 1, s. 143

Mağaradaki Müminlerin Duası

Kehf Sûresi, Ayet 10

إِذْ أَوَى الْفِتْيَةُ إِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا آتِنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا ﴿١٠﴾

[İz evel fityetü ile'l-kehfi fe-kâlû rabbenâ âtinâ milledünke rahmeten ve heyyi lenâ min emrinâ raşedâ]

"O (yiğit) gençler mağaraya sığınmışlar ve: 'Rabbimiz! Bize tarafından rahmet ver ve bize, (şu) durumumuzdan bir kurtuluş yolu hazırla!' demişlerdi."

Peygamberimiz (s.a.v.) bir duasında şöyle buyurmuştur:

اللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ الْخَيْرِ كُلِّهِ عَاجِلِهِ وَآجِلِهِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ الشَّرِّ كُلِّهِ عَاجِلِهِ وَآجِلِهِ، وَمَا قَضَيْتَ مِنْ قَضَاءٍ فَبَارِكْ لِي فِيهِ وَاجْعَلْ عَاقِبَتَهُ إِلَى خَيْرٍ

[Allahumme innî es'elüke minel hayri küllihi âcilihi ve âcilihi, ve eûzu bike mineş şerri küllihi âcilihi ve âcilihi, ve mâ kadayte min kadâin febârik lî fihi, vec'al âkibetehu ile'l hayr]

"Allah'ım! Hayrın er veya geç olan hepsini istiyorum, Şerlerin er veya geç olan hepsinden, bizim için verdiğin kararlardan Sana sığınıyorum. Bunları bizim için mübarek kıl, akıbetini hayreyle."

Bakara Sûresi, Ayet 32

قَالُواْ سُبْحَانَكَ لاَ عِلْمَ لَنَا إِلاَّ مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ
أَنتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٣٢﴾

[Kâlû subhâneke lâ ilmelenâ illâ mâ allemtenâ inneke ente'l-alîmu'l-hakîm]

"Ya Rab! Seni noksan sıfatlardan tenzih ederiz, Senin bize öğrettiklerinden başka bizim bilgimiz yoktur. Şüphesiz alîm ve hakîm olan ancak Sensin."

Allah Teâlâ, Alâk Sûresi 5. ayette de, "İnsana bilmediğini öğretti." buyurmuştur. Her türlü ilim O'na aittir.

رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَّحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ
لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ
الْجَحِيمِ ﴿٧﴾ رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّتِي
وَعَدتَّهُم وَمَن صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ
وَذُرِّيَّاتِهِمْ إِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٨﴾ وَقِهِمُ
السَّيِّئَاتِ وَمَن تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ
وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٩﴾

[Rabbenâ ve si'te külle şey'in rahmeten ve ilmen fağfir lilleziyne tâbû vet tebeu sebiyleke vekıhım azâbe'l-cehiym. Rabbenâ vedhılhum cennâti adninilletiy veadtehum ve men saleha min âbâihim ve ezvâcihim ve zürriyyâtihim, inneke ente'l-aziyzü'l-hakiym. Vekıhimu's-seyyiât ve men tekıs seyyiâti yevme izin fe-kad rahimteh ve zâlike huve'l-fevzu'l-aziym]

"Ey Rabbimiz! Senin rahmet ve ilmin her şeyi kuşatmıştır. O hâlde tevbe eden ve Senin yoluna gidenleri bağışla, onları cehennem azabından koru! Rabbimiz! Onları da onların atalarından, zevcelerinden, nesillerinden iyi olanları da kendilerine vaad ettiğin Adn cennetlerine

koy. Şüphesiz azîz ve hakîm olan Sensin! Bir de onları, her türlü kötülüklerden korursan muhakkak ki onu rahmetine mazhar etmiş olursun. Bu, en büyük kurtuluştur."

Kur'an ve hadis; meleklerin müminlere olan alaka ve muhabbetine dair parlak örneklerle doludur. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) bir hadislerinde şöyle buyurmuştur: "Bir Müslüman yanında bulunmayan bir din kardeşi için dua ederse mutlaka melek ona 'Âmin. Aynı şeyler sana da verilsin.' diye dua eder."[56]

[56] *Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'an-ı Kerim Meali,* c. 2, s. 1619

Münafıklara Tavsiye Edilen Dua

Tevbe Sûresi, Ayet 59

حَسْبُنَا اللّٰهُ سَيُؤْتِينَا اللّٰهُ مِن فَضْلِهِ وَرَسُولُهُ إِنَّا إِلَى اللّٰهِ رَاغِبُونَ ﴿٥٩﴾

[Hasbunallahü seyu'tiynallahu min fadlihi ve Resûlühü innâ ilallahi râğibûn]

"Allah bize yeter, yakında bize Allah da lütfundan verecek, Resûlü de. Biz yalnız Allah'a rağbet edenleriz."

Peygamber Efendimiz'in (s.a.v.) ganimet taksiminden hoşlanmayıp söylenen kişilerin, verilen paya râzı olup böyle söylemelerinin kendileri için daha hayırlı olacağı ifade edilmiştir.

Bakara Sûresi, Ayet 136

قُولُواْ آمَنَّا بِاللهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ
إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَقَ وَيَعْقُوبَ
وَالأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَى وَعِيسَى وَمَا أُوتِيَ
النَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لاَ نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ
لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٦﴾

[Amennâ billâhi ve mâ ünzile ileynâ ve mâ ünzile ilâ İbrâhiyme ve İsmâiyle ve İshâk'a ve Ya'kûb'e ve'l-esbâti ve mâ ûtiye Musâ ve İsâ ve mâ ûtiyen nebiyyûne mi'r-rabbihim, lâ nuferriku beyne ehadin minhum ve nahnu lehu müslimûn]

"Biz Allah'a ve bize indirilene, İbrahim, İsmail, İshak, Yakub ve asbata indirilene, Musa ve İsa'ya verilenlerle Rableri tarafından diğer peygamberlere verilenlere, onlardan hiçbiri arasında fark gözetmeksizin inandık ve biz sadece Allah'a teslim olduk, dediler."

Peygamber Efendimiz zamanında Yahudiler ve Hristiyanlar Tevrat'ı İbranice okur ve Müslümanlara Arapça olarak anlatırlardı. Bunun üzerine Resûl-i Ekrem (s.a.v.)

Müslümanlara, "Kendilerine kitap verilen Yahudi ve Hristiyanları ne doğrulayın ne de yalanlayın. Onlara şöyle deyin..." buyurarak bu ayeti okumuştur.[57]

Bakara Sûresi, Ayet 138

صِبْغَةَ اللّٰهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللّٰهِ صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُ عَابِدُونَ ﴿١٣٨﴾

[Sıbğatallahi ve men ahsenü minallahi sıbğaten ve nahnü lehu âbidûn]

"Allah'ın (verdiği) rengiyle boyandık. Allah'tan daha güzel rengi kim verebilir? Biz ancak O'na kulluk ederiz."

Bu ayet, "Allah'ın her insanın gönlüne koyduğu temiz fıtrata kendinizi bırakın ve O'nun gönderdiği dini benimseyip Müslüman olun." demektir.[58]

---

[57] *Peygamberimizin Kur'an'ı Tefsiri,* c. 1, s. 75

[58] *Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'an-ı Kerim Meali,* c. 1, s. 76

Âl-i İmran Sûresi, Ayet 173

حَسْبُنَا اللهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ﴿١٧٣﴾

[Hasbunallahu ve ni'me'l-vekiyl]

"Allah bize yeter. O ne güzel vekildir."

Bu duayı İbrahim (a.s.) ateşe atıldığı zaman söylemişti. Bu ayette belirtildiği üzere Uhud yenilgisinden sonra düşmanın tekrar saldırmaya hazırlandığı ileri sürüldüğü zaman Resûl-i Ekrem de (s.a.v.) aynı sözü söylemiştir.[59]

Âl-i İmran Sûresi, Ayet 191-194

الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذا بَاطِلاً سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّار ﴿١٩١﴾ رَبَّنَا إِنَّكَ مَن تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ ﴿١٩٢﴾ رَّبَّنَا إِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِيًا

---

[59] *Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'an-ı Kerim Meali,* c. 1, s. 235

يُنَادِي لِلإِيمَانِ أَنْ آمِنُواْ بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الأَبْرَارِ ﴿١٩٣﴾ رَبَّنَا وَآتِنَا مَا وَعَدتَّنَا عَلَى رُسُلِكَ وَلاَ تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لاَ تُخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴿١٩٤﴾

[Elleziyne yezkurûnallahe kıyâmen ve kuûden ve alâ cunûbihim ve yetefekkerûne fiy halkı's-semâvâti ve'l-ardı rabbenâ mâ halakte hâzâ bâtılen subhâneke fe-kınâ azâbe'n-nâr. Rabbenâ inneke men tudhili'n-nâre fe-kad ahzeyteh ve mâ li'z-zalimiyne min ensâr. Rabbenâ innenâ semi'nâ munâdiyen yunâdi li'l-iymâni en âminû bi-rabbikum fe-âmennâ, rabbenâ fağfirlenâ zunûbenâ ve keffir annâ seyyiâtinâ ve teveffenâ mea'l-ebrâr. Rabbenâ ve âtina mâ veattenâ alâ rusulike ve lâ tuhzinâ yevme'l-kıyâmeh, inneke lâ tuhlifu'l-miyâd]

"Onlar ayakta dururken, otururken, yanları üzerine yatarken (her vakit) Allah'ı anarlar, göklerin ve yerin yaratılışı hakkında derin derin düşünürler (ve şöyle derler): Rabbimiz! Sen bunları boşuna yaratmadın. Seni tesbih ederiz. Bizi cehennem azabından koru! Ey Rabbimiz! Doğrusu Sen, kimi cehenneme koyarsan, artık onu rüsvay etmişsindir. Zalimlerin hiç yardımcıları yoktur. Ey Rabbimiz! Gerçek şu ki biz, 'Rabbinize inanın!' diye imana çağıran bir davetçiyi [Peygamberi,

Kur'an'ı] işittik, hemen iman ettik. Artık bizim günahlarımızı bağışla, kötülüklerimizi ört, ruhumuzu iyilerle beraber al, ey Rabbimiz! Rabbimiz! Bize, peygamberlerin vasıtasıyla vaad ettiklerini de ikram et ve kıyamet gününde bizi rezil-rüsvay etme; şüphesiz Sen vaadinden caymazsın!"

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) ashabıyla birlikte yolculuk yaparken geceleyin uykudan uyandığında gökyüzüne bakarak 193. ayetin sonuna kadar okurdu.[60]

İsra Sûresi, Ayet 24

وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُل رَّبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا ﴿٢٤﴾

[Vahfid lehumâ cenahaz zülli mine'r-rahmeti ve kul rabbir hamhumâ kemâ rabbeyâniy sağiyra]

"Onları esirgeyerek alçak gönüllülükle üzerlerine kanat ger ve: 'Rabbim! Küçüklüğümde onlar beni nasıl yetiştirmişlerse, şimdi de Sen onlara (öyle) rahmet et!' diyerek dua et."

---

[60] *Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'an-ı Kerim Meali,* c. 1, s. 245

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmuştur: "Burnu sürtülsün. Burnu sürtülsün. Burnu sürtülsün. O adamın ki ebeveynine veya onlardan birine yaşlı hâllerinde yetiştiği hâlde cennete giremez."[61]

Kehf Sûresi, Ayet 1

الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِى أَنزَلَ عَلَى عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَل لَّهُ عِوَجَا ﴿١﴾

[Elhamdu lillâhilleziy enzele alâ abdihi'l-kitâbe ve lem yecal lehu ivecâ]

"Hamd olsun Allah'a ki O, kendisinde hiçbir (tezat ve) eğrilik bulunmayan dosdoğru Kitab'ı indirdi."

Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Kim Kehf Sûresi'nin ilk on ayetini bellerse Deccal'ın şerrinden korunur."[62]

Hamd ile başlayan üçüncü sûredir.

---

61 *Peygamberimizin Kur'an'ı Tefsiri,* c. 2, s. 94

62 *Peygamberimizin Kur'an'ı Tefsiri,* c. 2, s. 101

Ahkaf Sûresi, Ayet 15

40 Yaşına Gelen Mü'minlerin Duası

رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَى وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي إِنِّي تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٥﴾

[Rabbi evzi'niy en eşküre ni'metekelletiy en'amte aleyye ve alâ valideyye ve en a'mele salihan terdâhu ve aslih liy fiy zürriyyetiy, inniy tubtu ileyke ve inniy mine'l-müslimiyn]

"Rabbim! Bana ve ana-babama verdiğin nimete şükretmemi ve razı olacağın yararlı iş yapmamı temin et. Benim için de zürriyetim için de iyiliği devam ettir. Ben Sana döndüm. Ve elbette ki ben Müslümanlardanım."

Ayet-i kerimede kırk yaşına gelen kişinin artık olgunluk çağına gireceği, şehvanî arzuların baskılarından kurtularak akl-ı selîm ile düşüneceği, Rabbine şükretme ve salih amel işleme yollarını araştıracağı, yaptığı günahlardan tevbe edeceği dile getirilmektedir.[63]

---

[63] *Taberî Tefsiri*, c. 7, s. 405

رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ
وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِّلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا
إِنَّكَ رَؤُوف رَّحِيمٌ ﴿١٠﴾

[Rabbenağfir lenâ ve li-ihvâninelleziyne sebekûnâ bi'l-iymâni ve lâ tec'al fiy kulûbina ğillen lilleziyne âmenü rabbenâ inneke raûfu'r-rahiym]

"Rabbimiz! Bizi ve bizden önce gelip geçmiş imanlı kardeşlerimizi bağışla; kalplerimizde, iman edenlere karşı hiçbir kin bırakma! Rabbimiz! Şüphesiz ki Sen çok şefkatli, çok merhametlisin!"

Önceki ayette Muhacir ve Ensar'dan, birbirlerine olan güzel muamelelerinden bahsedilmiştir. Burada da kıyamete kadar gelmiş ve gelecek bütün müminlerin ashab-ı kiramı hayırla yâd etme, onlara dil uzatmama ve kin beslememe gereği ifade edilmiştir.

Bizi üzen, yıpratan olaylardaki kişiler için dua olarak okumak güzel olur.

رَّبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٤﴾
رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا وَاغْفِرْ لَنَا رَبَّنَا
إِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٥﴾

[Rabbenâ aleyke tevekkelnâ ve ileyke enebnâ ve ileyke'l-masiyr. Rabbenâ lâ tec'alnâ fitneten lilleziyne keferû vağfir lenâ rabbenâ, inneke ente'l-aziyzü'l-hakiym]

"Rabbimiz! Ancak Sana dayandık, Sana yöneldik. Dönüş de ancak Sanadır. Rabbimiz! Bizi, inkâr edenler için deneme konusu kılma, bizi bağışla! Ey Rabbimiz! Yegâne galip ve hikmet sahibi, ancak Sensin."

İbrahim (a.s.), ayetin öncesinde babası için mağfiret dileyeceğini söylemiş, imanı için mühlet vermişti. Ancak istiğfardan men edilmişti. Çünkü kâfirler için istiğfar caiz değildir. Bunun için de ayette olduğu gibi dua etmiştir.

Tahrim Sûresi, Ayet 8

رَبَّنَا أَتْمِمْ لَنَا نُورَنَا وَاغْفِرْ لَنَا إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٨﴾

[Rabbenâ etmim lenâ nûrenâ vağfir lenâ, inneke alâ külli şeyin kadiyr]

"Ey Rabbimiz! Nûrumuzu bizim için tamamla, bizi bağışla; çünkü Sen her şeye kadîrsin."

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Günahlara pişmanlık tevbedir."[64]

Müminûn Sûresi, Ayet 109

رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٠٩﴾

[Rabbenâ âmennâ fağfirlenâ ve'r-hamnâ ve ente hayrur-râhimiyn]

---

[64] *Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'an-ı Kerim Meali*, c. 2, s. 1927

"Rabbimiz! Biz iman ettik; öyle ise bizi affet; bize acı! Sen, merhametlilerin en iyisisin."

Cehennemliklerin duasından sonra da müminlerin duası zikredilmiştir.

Furkan Sûresi, Ayet 74

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ﴿٧٤﴾

[Veelezîne yekûlûne rabbenâ heb lenâ min ezvâcinâ ve zürriyyâtinâ kurrete a'yunin vec'alnâ li'l-muttekıyne imâmâ]

"Rabbimiz! Bize gözümüzü aydınlatacak eşler ve zürriyetler bağışla ve bizi takva sahiplerine önder kıl! derler."

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَنْهُ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثَةٍ، إِلَّا مِنْ صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ، أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ، أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ

[İzâ mâtel insânun kataa anhu amelehu illâ min selâsetin; illâ min sadakatin câriyetin, ev ilmin yüntefeu bihi, ev veledin sâlihin yedû lehu]

"İnsanoğlu öldüğü zaman bütün amellerinin sevabı da sona erer. Şu üç şey bundan müstesnadır: Sadaka-i câriye [sürekli sevap getiren iyilik], istifade edilen ilim, kendisine dua eden hayırlı evlat."[65]

A'raf Sûresi, Ayet 43

وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غِلٍّ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَٰذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ وَنُودُوا أَنْ تِلْكُمُ الْجَنَّةُ أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾

[Ve neza'nâ mâ fi sudûrihim min ğıllin tecrî min tahtihimül enhâr ve kâlül hamdü lillâhillezî hedânâ li hâzâ ve mâ künnâ li nehtediye lev lâ en hedânellâh. Lekad câet rusülü rabbinâ bil hakk ve nûdû en tilkümül cennetü uristümûhâ bimâ küntüm ta'melûn]

---

[65] *Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'an-ı Kerim Meali*, c. 2, s. 1267

"(Cennette) onların altlarından ırmaklar akarken kalplerinde kinden ne varsa hepsini çıkarıp atarız. Ve onlar derler ki: 'Hidayetiyle bizi (bu nimete) kavuşturan Allah'a hamd olsun! Allah bizi doğru yola iletmeseydi kendiliğimizden doğru yolu bulacak değildik. Hakikaten Rabbimizin elçileri gerçeği getirmişler.' Onlara: İşte size cennet; yapmış olduğunuz iyi amellere karşılık ona vâris kılındınız, diye seslenilir."

Resûl-i Ekrem'in buyurduğuna göre, Cennet'e giren herkese, daha çok sevinip şükretmesi için Cehennem'deki yeri gösterilecek ve kötü işler yapsaydı oraya gireceği kendisine hatırlatılacaktır. Cehennem'e giren herkese de, daha çok üzülüp pişman olması için Cennet'teki yeri gösterilecek ve iyi işler yapsaydı oraya gireceği söylenecektir.[66]

---

[66] www.kuranseferberligi.com

فَإِنْ آمَنُوا بِمِثْلِ مَا آمَنْتُمْ بِهِ فَقَدِ اهْتَدَوْا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٣٧﴾

[Fe in âmenû bi misli mâ âmentüm bihi fe kadihtedev, ve in tevellev feinnemâ hüm fi şikak, feseyekfikehümüllâh, ve hüves semîul alîm]

"Eğer onlar da sizin inandığınız gibi inanırlarsa doğru yolu bulmuş olurlar; dönerlerse mutlaka anlaşmazlık içine düşmüş olurlar. Onlara karşı Allah sana yeter. O işitendir, bilendir."

136. ayette sayılan peygamberlere ve onların gönderdiklerine iman etmeyen kimselerin aynlık içerisinde olduğu söylenmektedir.

Peygamberlerle Beraber Savaşanların Duası

Âl-i İmran Sûresi, Ayet 147

رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿١٤٧﴾

[Rabbenağfirlenâ zunûbenâ ve isrâfenâ fiy emrinâ ve sebbit akdâmenâ vensurnâ ale'l-kavmi'l-kâfiriyn]

"Ey Rabbimiz! Günahlarımızı ve işimizdeki taşkınlığımızı bağışla; ayaklarımızı (yolunda) sabit kıl; kâfirler topluluğuna karşı bizi muzaffer kıl!"

Bu ayet-i kerime Allah yolunda peygamberlerle birlikte savaşanları öven bir ayetten sonra gelmiş ve onların sözlerini bize örnek olması için rivayet etmiştir.

Sabah ve Akşam Okunması Tavsiye Edilen Ayetler

Haşr Sûresi, Ayet 21-24

لَوْ أَنزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾ هُوَ اللهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾ هُوَ اللهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾ هُوَ اللهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاء الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٤﴾

[Lev enzelnâ hâze'l-kurâne alâ cebelin leraeytehu hâşian mütesaddiyan min haşyetillah ve tilke'l-emsâlü nadribuhâ li'n-nâsi le'allehum yetefekkerûn. Huvallahulleziy lâ ilâhe illâ hüve âlimu'l-ğaybi ve'ş-şehâdeti huve'r-rahmânu'r-rahiym.

Huvallahulleziy lâ ilâhe illâ huve'l-meliyku'l-kuddüsü's-selâmü'l-mü'minu'l-muheyminu'l-aziyzü'l-cebbâru'l-mütekebbir. Subhânallahi ammâ yüşrikûn. Huvallahü'l-hâliku'l-bâriü'l-musavvirü lehü'l-esmâu'l-hüsnâ, yüsebbihü lehü mâ fi's-semâvâti ve'l-ardı ve hüve'l-aziyzü'l-hakiym]

"Eğer biz bu Kur'an'ı bir dağa indirseydik, muhakkak ki onu, Allah korkusundan baş eğerek, parça parça olmuş görürdün. Bu misalleri insanlara düşünsünler diye veriyoruz. O, öyle Allah'tır ki O'ndan başka ilah yoktur. Görülmeyeni ve görüleni bilendir. O, esirgeyendir, bağışlayandır. O, öyle Allah'tır ki kendisinden başka hiçbir ilah yoktur. O, mülkün sahibidir, eksiklikten münezzehtir, selamet verendir, emniyete kavuşturandır, gözetip koruyandır, üstündür, istediğini zorla yaptıran, büyüklükte eşi olmayandır. Allah, müşriklerin ortak koştukları şeylerden münezzehtir. O; yaratan, var eden, şekil veren Allah'tır. En güzel isimler O'nundur. Göklerde ve yerde olanlar O'nun şanını yüceltmektedirler. O, galiptir, hikmet sahibidir."

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Kim sabaha erdiğinde üç defa *Eûzu billâhi's-semîi'l-alimi mine'ş-şeytâni'r-racîm* [Kovulmuş şeytanın şerrinden her şeyi bilen Allah'a sığınırım] der ve ardından Haşr Sûresi'nin son üç ayetini okursa, Allah akşama kadar onun için rahmet duası etmek üzere 70.000 melek görevlendirir. Bu kimse eğer o gün ölürse şehit olarak ölür. Kim akşama erdiğinde bunu yaparsa sabaha kadar yine aynı durumdadır."[67]

---

[67] *Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'an-ı Kerim Meali*, c. 2, s. 1889

Yatmadan Önce Okunması Tavsiye Edilen Ayetler

Bakara Sûresi, Ayet 285-286

آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِن رَّبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ
كُلٌّ آمَنَ بِاللهِ وَمَلآئِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لاَ نُفَرِّقُ
بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِ وَقَالُواْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ
رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾ لاَ يُكَلِّفُ اللهُ نَفْسًا إِلاَّ
وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا
لاَ تُؤَاخِذْنَا إِن نَّسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلاَ تَحْمِلْ
عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِنَا رَبَّنَا
وَلاَ تُحَمِّلْنَا مَا لاَ طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاغْفِرْ
لَنَا وَارْحَمْنَآ أَنتَ مَوْلاَنَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ
الْكَافِرِينَ ﴿٢٨٦﴾

[Amene'r-rasûlu bimâ ünzile ileyhi mi'r-rabbihi ve'l-mü'minun küllün âmene billâhi ve melâiketihi ve kütübihi ve rusulih. Lâ nuferriku beyne ehadi'm-mi'r-rusulih ve kâlû semi'na ve eta'na ğufrâneke rabbenâ ve ileyke'l-masiyr. Lâ yükellifullâhu nefsen illâ vusehâ, lehâ mâ kesebet ve aleyhâ mektesebet, rabbenâ lâ tuâhiznâ innesiyna ev

ahta'nâ, rabbenâ ve lâ tahmil aleynâ isran kemâ hamelteh, alelleziyne min kablinâ, rabbenâ ve lâ tuhammilnâ mâ lâ tâ katelenâ bih, va'fu annâ, vağfir lenâ ve'r-hamnâ, ente mevlânâ fensurnâ ale'l-kavmi'l-kâfiriyn]

"Peygamber, Rabbi tarafından kendisine indirilene iman etti, müminler de (iman ettiler). Her biri Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine iman ettiler. 'Allah'ın peygamberlerinden hiçbiri arasında ayırım yapmayız. İşittik, itaat ettik. Ey Rabbimiz, affına sığındık! Dönüş Sanadır.' dediler. Allah her şahsı ancak gücünün yettiği ölçüde mükellef kılar. Herkesin kazandığı (hayır) kendine, yapacağı (şer) de kendinedir. Rabbimiz! Unutursak veya hataya düşersek bizi sorumlu tutma.

Ey Rabbimiz! Bizden öncekilere yüklediğin gibi bize de ağır bir yük yükleme.

Ey Rabbimiz! Bize gücümüzün yetmediği işler de yükleme! Bizi affet! Bizi bağışla! Bize acı! Sen bizim mevlâmızsın. Kâfirler topluluğuna karşı bize yardım et!"

Mîrâc'da Resûl-i Ekrem'e (s.a.v.) beş vakit namazla birlikte bu ayetler hediye edilmiş ve Allah'a şirk koşmayan ümmetinin büyük günahlarının bağışlanacağı müjdelenmiştir.

Yıldırımdan Korunmak İçin Dua

Ra'd Sûresi, Ayet 13

وَيُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ وَالْمَلاَئِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِ
وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا مَن يَشَاء وَهُمْ
يُجَادِلُونَ فِي اللهِ وَهُوَ شَدِيدُ الْمِحَالِ ﴿١٣﴾

[Ve yusebbihur ra'du bi hamdihi ve'l-melâiketu min hiyfetihi ve yursilu's-savâika feyusiybu bihâ men yeşâu ve hum yucâdilûne fillâhi ve hüve şediydu'l-mihâl]

"Gök gürültüsü Allah'ı hamd ile tesbih eder. Melekler de O'nun heybetinden dolayı tesbih ederler. Onlar, Allah hakkında mücadele edip dururken O, yıldırımlar gönderip onlarla dilediğini çarpar. Ve O, azabı pek şiddetli olandır."

Bütün mahlûkatın Allah'ı tesbih ettiğini ifade eden bir ayet-i kerime...

Bakara Sûresi, Ayet 256-257

لاَ إِكْرَاهَ فِى الدِّينِ قَد تَّبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِن بِاللهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى لاَ انفِصَامَ لَهَا وَاللهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥٦﴾ اللهُ وَلِىُّ الَّذِينَ آمَنُواْ يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ كَفَرُواْ أَوْلِيَآؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُوْلَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٥٧﴾

[Lâ ikrâhe fi'd-diyn, kad tebeyyene'r-rüşdü mine'l-ğayyi femey yekfür bi't-tâğûti ve yü'min billâhi fe-kadistemseke bi'l-urveti'l-vuskâ, lenfisâme lehâ vallahü semiyun aliym. Allahu veliyyulleziyne âmenû yuhricuhum mine'z-zulumâti ile'n-nûr, velleziyne keferû evliyâuhumu't-tâğutu yuhricûnehum mine'n-nûri ile'z-zulumât, ulâike ashabu'n-nâri hum fîhâ hâlidûn]

"Dinde zorlama yoktur. Artık doğrulukla eğrilik birbirinden ayrılmıştır. O hâlde kim tağutu reddedip Allah'a

inanırsa kopmayan sağlam kulpa yapışmıştır. Allah işitir ve bilir. Allah, inananların dostudur, onları karanlıklardan aydınlığa çıkarır. İnkâr edenlere gelince, onların dostları da tağuttur, onları aydınlıktan alıp karanlığa götürür. İşte bunlar cehennemliklerdir. Orada devamlı kalırlar."

Bu ayetlerin Cahiliye devrinde bazı Ensar kadınlarının, "Çocuğum yaşarsa onu Yahudi yapacağım." şeklinde adakta bulunarak çocuklarını Yahudilerin yanına vermeleri ve Nadîroğulları sürgün edilirken bazı çocuklarının onlarla beraber olmaları sebebiyle nâzil olduğu söylenmiştir.[68]

Enam Sûresi, Ayet 1

الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِى خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ
وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ ﴿١﴾

[Elhamdulillâhillezi halaka's-semâvâti ve'l-arda ve ce'ale'z-zulûmâti ve'n-nûr]

"Hamd, gökleri ve yeri yaratan, karanlıkları ve aydınlığı var eden Allah'a mahsustur."

Hamd ile başlayan beş sûreden ikincisidir. İlki Fatiha Sûresi'ydi. Tevrat'ın da böyle başladığı söylenmiştir.

---

68 *Fatiha'dan Nâs'a Esbâb-ı Nüzûl,* c. 1, s. 110

الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِى لَهُ مَا فِى السَّمَاوَاتِ وَمَا فِى الْأَرْضِ وَلَهُ الْحَمْدُ فِى الْآخِرَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿١﴾ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِى الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنزِلُ مِنَ السَّمَاء وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ الرَّحِيمُ الْغَفُورُ ﴿٢﴾

[Elhamdu lillahilleziy lehu mâ fi's-semâvâti ve mâ fi'l-ardı ve lehu'l-hamdu fi'l-âhirah ve huve'l-hakiymü'l-habiyr. Ya'lemu mâ yelicu fi'l-ardı ve mâ yahrucu minhâ ve mâ yenzilu mine's-semâi ve mâ ya'rucu fiyhâ ve huve'r-rahiymü'l-ğafûr]

"Hamd, göklerde ve yerde bulunanların hepsinin sahibi olan Allah'a mahsustur. Ahirette de hamd O'na mahsustur. O, hikmet sahibidir, (her şeyden) haberi olandır. Yerin içine gireni ve ondan çıkanı, gökten ineni, oraya çıkanı bilir. O, esirgeyendir, bağışlayandır."

Hamd ile başlayan dördüncü sûredir.

الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ
الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا أُولِي أَجْنِحَةٍ مَّثْنَى وَثُلَاثَ
وَرُبَاعَ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاء إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ مَا يَفْتَحِ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِن رَّحْمَةٍ
فَلَا مُمْسِكَ لَهَا وَمَا يُمْسِكْ فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِن
بَعْدِهِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢﴾

[Elhamdu lillahi fâtırı's-semâvâti ve'l-ardı câili'l-melâiketi rusulen uliy ecnihatin mesnâ ve sulâse ve rubâ, yeziydu fi'l-halkı mâ yeşâu, innellâhe alâ kulli şey'in kadiyr. Mâ yeftehillâhu li'n-nâsi min rahmetin felâ mumsike lehâ ve mâ yumsik felâ mursile lehu min ba'dih ve hüve'l-aziyzü'l-hakiym]

"Gökleri ve yeri yaratan, melekleri ikişer, üçer, dörder kanatlı elçiler yapan Allah'a hamd olsun. O, yaratmada dilediği artırmayı yapar. Şüphesiz Allah, her şeye gücü yetendir. Allah'ın insanlara açacağı herhangi bir rahmeti tutup hapseden olamaz. O'nun tuttuğunu O'ndan sonra salıverecek de yoktur. O, üstündür, hikmet sahibidir."

Hamd ile başlayan beşinci sûredir.

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) selam verip namazını bitirince şu duayı okurdu:

لا إِلَهَ إِلا اللهُ وَحْدَهُ لا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، اللّٰهُمَّ لا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ، وَلا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ

[Lâ ilâhe illallâhu vahdehu, lâ şerîke leh, lehul mülkü ve lehul hamdü, biyedihil hayr, ve huve alâ külli şey'in kadîr, Allahumme lâ mânia limâ a'teyte, velâ mu'tî limâ mena'te, velâ yenfeu ze'l ceddi minkel ceddu]

"Allah'tan başka ilâh yoktur, yalnız Allah vardır. O; tektir, ortağı yoktur. Mülk O'nundur, hamd O'na mahsustur. Hayır, O'nun elindedir. O, her şeye kadîrdir. Allah'ım! Senin verdiğine engel olacak, vermediğini de verecek kimse yoktur. Senin yardımın olmadan hiçbir zengine serveti fayda vermez."

Yasin Sûresi, Ayet 36

سُبْحَانَ الَّذِى خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾

[Subhânelleziy halaka'l-ezvâce küllehâ mimmâ tunbitu'l-ardu ve min enfusihim ve mimmâ lâ ya'lemun]

"Yerin bitirdiklerinden, insanların kendilerinden ve henüz mahiyetini bilmedikleri şeylerden bütün çiftleri yaratan Allah'ı tesbih ve takdis ederim."

Bugün maddenin madde-antimadde olarak çiftler hâlinde yaratıldığı ispatlanmıştır.

Maide Sûresi, Ayet 83

وَإِذَا سَمِعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَىٰ أَعْيُنَهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ﴿٨٣﴾

[Ve izâ semiû mâ ünzile iler rasûli terâ a'yünehüm tefîdu mined dem'i mimmâ araf'û minel hakk yekulûne rabbenâ âmenna fektübnâ meaş şâhidîn]

"Resûle indirileni duydukları zaman, tanış çıktıkları gerçekten dolayı gözlerinden yaşlar boşandığını görürsün. Derler ki: Rabbimiz! İman ettik, bizi (hakka) şahit olanlarla beraber yaz."

Kur'an'ı dinledikleri zaman da Hakk'a karşı kibirleri olmadığı ve kalplerinde incelik ve ihlas, o şevk ve bekleyiş mevcut olduğu için Hakk'ı tanırlar, tesirinin feyzini duyarlar. Gözlerine yaşlar dolar, o Hakk'ın Resûlü'nün gönderilmiş, gelmiş olduğunu anlarlar.

Enfal Sûresi, Ayet 45

يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً فَاثْبُتُوا
وَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٤٥﴾

[Yâ eyyühellezîne âmenû izâ lekıytüm fieten fesbütû vezkürullâhe kesîral lealleküm tüflihûn]

"Ey iman edenler! Herhangi bir topluluk ile karşılaştığınız zaman sebat edin ve Allah'ı çok anın ki başarıya erişesiniz."

Başarının altın kuralları, bütün müminlere hitap eden bu ayette ve ileride gelecek olan 60. ayette şöyle sıralanmaktadır: Harekette sebat ve istikrar, Allah'ı devamlı anmak ve asla unutmamak, Allah ve Resûlü'ne itaat, birlik ve beraberliği korumak, düşmana karşı caydırıcı güç edinmek, başarının gerektirdiği kadar hazırlıklı ve sabırlı olmak.

Rum Sûresi, Ayet 17-19

فَسُبْحَانَ اللّٰهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ ﴿١٧﴾ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ﴿١٨﴾ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذٰلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١٩﴾

[Fe sübhanellâhi hıyne tübsûne ve hıyne tusbihûn. Ve lehül hamdü fis semâvati vel erdi ve aşiyyev ve hıyne tuzhirûn. Yuhricül hayye minel meyyiti ve yuhricül meyyite minel hayyi ve yuhyil erda ba'de mevtihâ ve kezalike tuhracûn]

"Haydi siz, akşama ulaştığınızda (akşam ve yatsı vaktinde) sabaha kavuştuğunuzda, gündüzün sonunda

ve öğle vaktine eriştiğinizde Allah'ı tesbih edin (namaz kılın) ki göklerde ve yerde hamd O'na mahsustur. Ölüden diriyi, diriden de ölüyü O çıkarıyor; yeryüzünü ölümünün ardından O canlandırıyor. İşte siz de (kabirlerinizden) böyle çıkarılacaksınız."

Allah'ı tesbih etme talebine ilişkin vakitlerin genellikle insanların uyku ihtiyacının yoğunlaştığı gecenin orta zamanları dışında tutulması bir taraftan ibadetlerde ortalama insan gerçeğine uygun bir düzenlemenin hedeflendiğini, diğer taraftan da ibadetin, şuurun açık olduğu bir sırada yapılmasıyla değer taşıdığını, yani asıl amacın kulluk bilincinin canlı tutulması olduğunu göstermektedir. Müzzemmil Sûresi'ndeki (73/1) gece namazına kalkma hitabı ise ibadet şuuru hep açık olan Resûlullah'a yönelik olup bu ibadet müminlere farz kılınmamıştır. Yine de onların nâfile olarak bu ibadeti yapmaları, ibadet haz ve şuurunun beşerî ihtiyaçlara galip gelmesini sağlayacak; daha doğrusu kendilerini buna alıştırmış olacaklardır. Tefsirlerde yer alan bir rivayete göre Resûlullah ashabına, "Size yüce Allah'ın, dostu İbrahim peygamberi niçin 'vefakâr' olarak nitelediğini haber vereyim mi?" demiş, ardından "Çünkü o sabah akşam şu sözü tekrar ederdi." buyurmuş ve bu iki ayeti okumuştur.[69]

---

[69] *Kur'an Yolu Tefsîri*

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٨٠﴾
وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ﴿١٨١﴾ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿١٨٢﴾

[Sübhâne rabbike rabbil izzeti ammâ yesifûn. Ve selâmün alel murselîn. Vel hamdü lillâhi rabbil âlemîn]

"Senin izzet sahibi Rabbin, onların isnat etmekte oldukları vasıflardan yücedir, münezzehtir. Gönderilen bütün peygamberlere selam olsun! Âlemlerin Rabbi olan Allah'a da hamd olsun!"

Sûrenin bu son ayetlerinde yüce Allah, putperestlerin sûre boyunca üzerinde durulup eleştirilen tanrı telakkilerinden, O'na isnat ettikleri yanlış nitelemelerden zatını tenzih etmekte ve yukarıda işaret edilen peygamberlerini selamla anmaktadır. Bu ayetler, Allah'ı takdis ve tenzih ederek övgüyle anmanın ve peygamberleri yâd etmenin en güzel ifadeleri olduğu için, özellikle Kur'an'dan bir parça okunduktan ve dua edildikten sonra bu üç ayetin okunması Müslümanlar arasında gelenek hâlini almıştır.[70]

---

70 *Kur'an Yolu Tefsîri*

غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِى
الطَّوْلِ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ اِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿٣﴾

[Ğâfiriz zembi ve kâbilit tevbi şedîdil ıkâbi zit tavl, lâ ilâhe illâ hu, ileyhil mesîr]

"Günahı bağışlayan, tevbeyi kabul eden, azabı çetin, lütuf sahibi Allah tarafından indirilmiştir. O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur, dönüş ancak O'nadır."

Önceki ayetle birlikte bu ayette Allah Teâlâ'nın altı sıfatı zikredilmiştir. Bunlardan azîz, Allah'ın kudretinin üstünlüğünü ve şanının yüceliğini; alîm, ilminin genişliğini ifade eder. Zikredilen diğer sıfatları da günahları bağışlaması, tövbeleri kabul etmesi, cezalandırmasının şiddetli olması ve lütuf sahibi olmasıdır. Böylece bu iki ayetin, Cenab-ı Hakk'ın ulûhiyyet özelliklerini veciz bir ifadeyle özetlediği görülmektedir.

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ
وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ
وَمَثْوٰيكُمْ ﴿١٩﴾

[Fa'lem ennehu lâ ilâhe illellâhü vestağfir li zembike ve lil müminîne vel müminât, vallahü ya'lemü mütekallebeküm ve mesvâküm]

"Bil ki Allah'tan başka ilâh yoktur. (Habibim!) Hem kendinin hem de mümin erkeklerin ve mümin kadınların günahlarının bağışlanmasını dile! Allah, gezip dolaştığınız yeri de duracağınız yeri de bilir."

Hz. Peygamber'in şahsında insanlara dinin özü olan tevhid kelimesi bir daha hatırlatılmakta ve herkes, kıyamet gelip çatmadan günahlardan tövbe etmeye, Allah'tan af dilemeye davet edilmektedir. Bunu da geciktirmeden yapmak gerekir; çünkü biraz sonra ne yapacağını ve nerede olacağını hiç kimse bilemez.

ŞİFA AYETLERİ

İslâm inancında, olası sağlık problemlerinde, doktora başvurulduktan sonra Allah'a sığınılır. Kur'an-ı Kerim'in bizzat kendisi şifadır.

Kur'anda içinde "şifa" kelimesinin geçtiği ayetler okunarak Allah'tan yardım istenebilir. Bu ayetler, okunuşları ve manaları aşağıdadır.

Tevbe Sûresi, Ayet 14

قَاتِلُوهُمْ يُعَذِّبْهُمُ اللّٰهُ بِاَيْدِيكُمْ وَيُخْزِهِمْ وَيَنْصُرْكُمْ عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ ﴿١٤﴾

[Kâtilûhum yuazzibhumullâhu bieydîküm ve yuhricuhum ve yensurküm aleyhim ve yeşfi sudûra kavmim mü'minîn]

"Onlarla savaşın ki Allah sizin ellerinizle onları cezalandırsın; onları rezil etsin; sizi onlara galip kılsın ve mümin toplumun kalplerini ferahlatsın."

Yunus Sûresi, Ayet 57

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَتْكُمْ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَشِفَاءٌ
لِمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾

[Yâ eyyühannâsü, kad câetküm mevizetüm mir rabbiküm ve şifaul limâ fis sudur ve huden ve rahmetel lil mü'minîn]

"Ey insanlar! Size Rabbinizden bir öğüt, gönüllerdekine bir şifa, müminler için bir hidayet ve rahmet gelmiştir."

Nahl Sûresi, Ayet 69

ثُمَّ كُلِي مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ
ذُلُلًا يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ
شِفَاءٌ لِلنَّاسِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٦٩﴾

[Sümme külî min küllis semerâti feslukî sübüle rabbiki zülülâ, yahrucu min butûnihâ şarâbun muhtelifun elvânuhu, fihi şifaun lin nâs, inne fi zâlike leâyeten li kavmiy yetefekkerûn]

"Rabbin bal arısına: Dağlardan, ağaçlardan ve insanların yaptıkları çardaklardan kendine evler (kovanlar)

edin. Sonra meyvelerin her birinden ye ve Rabbinin sana kolaylaştırdığı yaylım yollarına gir, diye ilham etti. Onların karınlarından renkleri çeşitli bir şerbet (bal) çıkar ki onda insanlar için şifa vardır. Elbette bunda düşünen bir kavim için büyük bir ibret vardır."

İsra Sûresi, Ayet 82

وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْاٰنِ مَا هُوَ شِفَآءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ
وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ اِلَّا خَسَارًا ﴿٨٢﴾

[Ve nünezzilu minel Kur'ani mâ huve şifaun ve rahmetun lil mu'minîn. Velâ yezîduz zalimîne illâ hasâra]

"Biz, Kur'an'dan öyle bir şey indiriyoruz ki o, müminler için şifa ve rahmettir; zalimlerin ise yalnızca ziyanını artırır."

Şuara Sûresi, Ayet 80

وَاِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ﴿٨٠﴾

[Ve izâ maridtu fe huve yeşfîn.]

"Hastalandığım zaman bana şifa veren O'dur."

Fussilet Sûresi, Ayet 44

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْاٰنًا اَعْجَمِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ
اٰيَاتُهُ ءَاَعْجَمِيٌّ وَعَرَبِيٌّ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ اٰمَنُوا هُدًى
وَشِفَآءٌ وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ فِي اٰذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ
عَلَيْهِمْ عَمًى اُولٰٓئِكَ يُنَادَوْنَ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٤٤﴾

[Velev cealnâhu Kur'anen a'cemiyyen lekâlû levlâ fussilet âyâtuhu ea'cemiyyun ve arabiyy. Kul huve lillezîne âmenû hüden ve şifaun vellezîne lâ yü'minûne fî âzânihim vakrun ve hüve aleyhim amâ. Ulâike yünâdevne mim mekânib baîd]

"Eğer biz onu, yabancı dilden bir Kur'an kılsaydık, diyeceklerdi ki: 'Ayetleri tafsilatlı şekilde açıklanmalı değil miydi? Arab'a yabancı dilden (kitap) olur mu?' De ki: O, inananlar için doğru yolu gösteren bir kılavuzdur

ve şifadır. İnanmayanlara gelince, onların kulaklarında bir ağırlık vardır ve Kur'an onlara kapalıdır. (Sanki) onlara uzak bir yerden bağırılıyor (da Kur'an'da ne söylendiğini anlamıyorlar.)"

MÜNCİYAT
(KURTULUŞ) AYETLERİ

Yine şifa için ve her türlü musibetten korunmak için okunması adet edinilmiş 7 ayet vardır. İmam Şehabettin'in, Hz. Ali'den (r.a.) yaptığı bir rivayet şöyledir: "Her kim bu ayetleri sabah ve akşam okumaya devam ederse Allah o kimseyi zamanın hilelerinden, düşmanların ve hasetçilerin kurdukları tuzaklardan ve her çeşit şer ve beladan korur ve kendini himayesi altına alır."[71] Bu ayetler, okunuşları ve manaları aşağıdadır.

Tevbe Sûresi, Ayet 51

قُلْ لَنْ يُصِيبَنَآ اِلَّا مَا كَتَبَ اللّٰهُ لَنَا هُوَ مَوْلٰينَا
وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنونَ ﴿٥١﴾

[Kul len yusîbenâ illâ mâ kateb Allahu lenâ, huve mevlânâ, ve alâllâhi felyetevekkelil mu'minûn]

"De ki: Allah'ın bizim için yazdığından başkası bize asla erişmez. O bizim mevlâmızdır. Onun için müminler yalnız Allah'a dayanıp güvensinler."

---

71 *Mecmeatü'l-Ahzâb*

Yunus Sûresi, Ayet 107

وَاِنْ يَمْسَسْكَ اللّٰهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهٗٓ اِلَّا هُوَ وَاِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَآدَّ لِفَضْلِه يُصيبُ بِه مَنْ يَشَآءُ مِنْ عِبَادِه وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحيمُ ﴿١٠٧﴾

[Ve in yemseskallahu bidurrin fe lâ kâşife lehu illâ hu, ve iy yüridke bi hayrin fe lâ râdde li fadlih, yusîbu bihî mey yeşâu min ibâdihi, ve huvel gafûrur rahîm]

"Eğer Allah sana bir zarar dokundurursa, onu yine O'ndan başka giderecek yoktur. Eğer sana bir hayır dilerse, O'nun keremini geri çevirecek de yoktur. O, hayrını kullarından dilediğine eriştirir. Ve O bağışlayandır, esirgeyendir."

Hûd Sûresi, Ayet 6

وَمَا مِنْ دَآبَّةٍ فِي الْاَرْضِ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلٌّ في كِتَابٍ مُبينٍ ﴿٦﴾

[Ve mâ min dâbbetin fil ardı illâ alallahi rızkuhâ ve ya'lemu mustekarrahâ ve mustevdeahâ, küllün fî kitâbin mübîn]

"Yeryüzünde yürüyen her canlının rızkı, yalnızca Allah'ın üzerinedir. Allah o canlının durduğu yeri ve sonunda bırakılacağı mekânı bilir. (Bunların) hepsi açık bir kitapta (levh-i mahfuz'da)dır."

Hûd Sûresi, Ayet 56

اِنِّی تَوَكَّلْتُ عَلَى اللّٰهِ رَبِّی وَرَبِّكُمْ مَا مِنْ دَآبَّةٍ
اِلَّا هُوَ اٰخِذ بِنَاصِيَتِهَا اِنَّ رَبِّی عَلٰى صِرَاطٍ
مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٦﴾

[İnnî tevekkeltu alallahi rabbî ve rabbikum, mâ min dâbbetin illâ huve âhizun bi nâsiyetihâ, inne rabbî alâ sırâtın mustekîm]

"Ben, benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olan Allah'a dayandım. Çünkü yürüyen hiçbir varlık yoktur ki O, onun perçeminden tutmuş olmasın. Şüphesiz Rabbim dosdoğru yoldadır."

Ankebut Sûresi, Ayet 60

وَكَاَيِّنْ مِنْ دَآبَّةٍ لَا تَحْمِلُ رِزْقَهَا اَللّٰهُ يَرْزُقُهَا وَاِيَّاكُمْ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦٠﴾

[Ve keeyyim min dâbbetin lâ tahmilu rızkahallahu yerzukuhâ ve iyyâkum ve huves semîul alîm]

"Nice canlı var ki rızkını (yanında) taşımıyor. Onlara da size de rızık veren Allah'tır. O, her şeyi işitir ve bilir."

Fatır Sûresi, Ayet 2

مَا يَفْتَحِ اللّٰهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا وَمَا يُمْسِكْ فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِنْ بَعْدِه وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢﴾

[Mâ yeftehillâhu lin nâsi mir rahmetin fe lâ mumsike lehâ, ve mâ yumsik fe lâ mursile lehu min ba'dihî, ve huvel azîzul hakîm]

"Allah'ın insanlara açacağı herhangi bir rahmeti tutup hapseden olamaz. O'nun tuttuğunu O'ndan sonra salıverecek de yoktur. O, üstündür, hikmet sahibidir."

وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ
لَيَقُولُنَّ اللّٰهُ قُلْ اَفَرَاَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ
اِنْ اَرَادَنِيَ اللّٰهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهٖٓ اَوْ
اَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَاتُ رَحْمَتِهٖ قُلْ
حَسْبِيَ اللّٰهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٣٨﴾

[Ve le in seeltehum men halakas semâvâti vel arda le yekûlunnallah. Kul eferaeytum mâ ted'ûne min dûnillâhi, in erâdeniyallahu bi durrin hel hünne kâşifatu durrihi ev erâdenî bi rahmetin hel hünne mumsikâtu rahmetihi. Kul hasbiyallah, aleyhi yetevekkelul mutevekkilûn]

"Andolsun ki onlara: 'Gökleri ve yeri kim yarattı?' diye sorsan, elbette 'Allah'tır' derler. De ki: Öyleyse bana söyler misiniz? Allah bana bir zarar vermek isterse, Allah'ı bırakıp da taptıklarınız, O'nun verdiği zararı giderebilir mi? Yahut Allah, bana bir rahmet dilerse, onlar O'nun bu rahmetini önleyebilirler mi? De ki: Bana Allah yeter. Tevekkül edenler, ancak O'na güvenip dayanırlar."

صدق الله العظيم

Müracaat

1- *Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Açıklamalı Meali,* Diyanet İşleri Başkanlığı, Prof. Dr. Ali Özek, Prof. Dr. Hayreddin Karaman, Doç. Dr. Ali Turgut, Doç. Dr. Mustafa Çağrıcı, Doç. Dr. İbrahim Kâfi Dönmez, Doç. Dr. Sadreddin Gümüş.

2- *Ayet ve Hadislerle Açıklamalı Kur'an-ı Kerim Meali,* Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, Prof. Dr. Mehmet Yaşar Kandemir, Yrd. Doç. Dr. Halit Zavalsız, Ümit Şimşek, 1. Baskı, İstanbul, 2010.

3- *Peygamberimizin Kur'an'ı Tefsiri,* Akademi Yayınları, Prof. Dr. Suat Yıldırım, İzmir, 2009.

4- *Fatiha'dan Nâs'a Esbâb-ı Nüzûl,* Çağrı Yayınları, Prof. Dr. Bedreddin Çetiner, İstanbul, 2006.

5- *Taberî Tefsiri,* Ebû Cafer Muhammed b. Cerir et-Taberî, Hisar Yayınevi, İstanbul, 1996.

6- *İslâm Ansiklopedisi,* Türkiye Diyânet Vakfı.

7- *Keşşâf,* Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, İstanbul 2016.

8- *Kur'an Yolu Tefsîri,* Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.

9- islamweb.net internet sitesi

10- www.kuranseferberligi.com internet sitesi

Ayet Fihristi

Bakara Sûresi 186. Ayet 23
A'raf Sûresi 180. Ayet 24
Ta-Ha Sûresi 130. Ayet 25
Mümin Sûresi 60. Ayet 26
Kaf Sûresi 16. Ayet 27
Fatiha Sûresi 28
A'raf Sûresi, Ayet 23 30
Hûd Sûresi, Ayet 47 31
Müminûn Sûresi, Ayet 28-29 32
Kamer Sûresi, Ayet 10 32
Nûh Sûresi, Aye t 26-27 33
Nûh Sûresi, Ayet 28 34
Şuara Sûresi, Ayet 117-118 35
Hûd Sûresi, Ayet 45 36
Hûd Sûresi, Ayet 56 37
Bakara Sûresi, Ayet 126 38
Bakara Sûresi, Ayet 131 39
İbrahim Sûresi, Ayet 35 39
İbrahim Sûresi, Ayet 37-41 40
Şuara Sûresi, Ayet 78-87 42
Ankebut Sûresi, Ayet 26 44
Saffat Sûresi, Ayet 99 44
Zuhruf Sûresi, Ayet 26-27 45
Saffat Sûresi, Ayet 100 45
Bakara Sûresi, Ayet 127 46
Bakara Sûresi, Ayet 128 46
Bakara Sûresi, Ayet 129 47
Şuara Sûresi, Ayet 88-89 48
Enam Sûresi, Ayet 79 49
İbrahim Sûresi, Ayet 36 50
Şuara Sûresi, Ayet 169 51
Ankebut Sûresi, Ayet 30 51
Yusuf Sûresi, Ayet 64 52
Yusuf Sûresi, Ayet 67 52
Yusuf Sûresi, Ayet 86 54
Yusuf Sûresi, Ayet 98 55
Yusuf Sûresi, Ayet 33 56
Yusuf Sûresi, Ayet 100-101 57
Enbiya Sûresi, Ayet 83 60
A'raf Sûresi, Ayet 89 61
Hûd Sûresi, Ayet 88 62
Bakara Sûresi, Ayet 67 64
A'raf Sûresi, Ayet 143 64
A'raf Sûresi, Ayet 151 65

A'raf Sûresi, Ayet 155-156 65
Ta-Ha Sûresi, Ayet 29-35 67
Kasas Sûresi, Ayet 16-17 68
Kasas Sûresi, Ayet 21 69
Kasas Sûresi, Ayet 22 69
Kasas Sûresi, Ayet 24 70
Mümin Sûresi, Ayet 27 70
Ta-Ha Sûresi, Ayet 25-28 71
Yunus Sûresi, Ayet 88 72
Maide Sûresi, Ayet 25 73
Neml Sûresi, Ayet 15 75
Neml Sûresi, Ayet 19 76
Neml Sûresi, Ayet 40 77
Sad Sûresi, Ayet 35 78
Enbiya Sûresi, Ayet 87 79
Meryem Sûresi, Ayet 4 80
Enbiya Sûresi, Ayet 89 81
Âl-i İmran Sûresi, Ayet 38 81
Meryem Sûresi, Ayet 5-6 82
Maide Sûresi, Ayet 114-118 84
Zuhruf Sûresi, Ayet 82 87
Âl-i İmran Sûresi, Ayet 26-27 88
Enbiya Sûresi, Ayet 112 89
Enam Sûresi, Ayet 161-163 90
İsra Sûresi, Ayet 80 91
İsra Sûresi, Ayet 111 95
Müminûn Sûresi, Ayet 93-94 96
Müminûn Sûresi, Ayet 118 96
Ra'd Sûresi, Ayet 30 97
Ta-Ha Sûresi, Ayet 114 98
Tevbe Sûresi, Ayet 129 98
Sad Sûresi, Ayet 65-66 99
Yusuf Sûresi, Ayet 108 99
Zümer Sûresi, Ayet 46 100
İhlas Sûresi 102
Felak Sûresi 103
Nas Sûresi 104
Müminûn Sûresi Ayet 97-98 105
Zuhruf Sûresi, Ayet 13-14 106
Neml Sûresi, Ayet 59 108
Âl-i İmran Sûresi, Ayet 8-9 110
İsra Sûresi, Ayet 108 111
A'raf Sûresi, Ayet 47 112
Bakara Sûresi, Ayet 250 113
Kehf Sûresi, Ayet 39 114
Bakara Sûresi, Ayet 156 115
Neml Sûresi, Ayet 44 116
Kasas Sûresi, Ayet 55 117
Yunus Sûresi, Ayet 10 118
A'raf Sûresi, Ayet 43 119
Fatır Sûresi, Ayet 34-35 120
Âl-i İmran Sûresi, Ayet 16 121
Müminûn Sûresi, Ayet 106-107 122
Âl-i İmran Sûresi, Ayet 36 123
A'raf Sûresi, Ayet 125-126 124
Mümin Sûresi, Ayet 44 125
Tahrim Sûresi, Ayet 11 126
Bakara Sûresi, Ayet 201 127
Âl-i İmran Sûresi, Ayet 35 128
Furkan Sûresi, Ayet 65-66 129
Maide Sûresi, Ayet 83 130
Âl-i İmran Sûresi, Ayet 53 131
Maide Sûresi, Ayet 111 132
Yunus Sûresi, Ayet 85-86 133

Duhan Sûresi, Ayet 12 134
Bakara Sûresi, Ayet 255 135
Kehf Sûresi, Ayet 10 137
Bakara Sûresi, Ayet 32 138
Mümin Sûresi, Ayet 7-9 139
Tevbe Sûresi, Ayet 59 141
Bakara Sûresi, Ayet 136 142
Bakara Sûresi, Ayet 138 143
Âl-i İmran Sûresi, Ayet 191-194 144
İsra Sûresi, Ayet 24 146
Kehf Sûresi, Ayet 1 147
Ahkaf Sûresi, Ayet 15 148
Haşr Sûresi, Ayet 10 149
Mümtehine Sûresi, Ayet 4-5 150
Tahrim Sûresi, Ayet 8 151
Müminûn Sûresi, Ayet 109 151
Furkan Sûresi, Ayet 74 152
A'raf Sûresi, Ayet 43 153
Bakara Sûresi, Ayet 137 155
Âl-i İmran Sûresi, Ayet 147 156
Haşr Sûresi, Ayet 21-24 157
Bakara Sûresi, Ayet 285-286 159
Ra'd Sûresi, Ayet 13 161
Bakara Sûresi, Ayet 256-257 162
Enam Sûresi, Ayet 1 163
Sebe Sûresi, Ayet 1-2 164
Fatır Sûresi, Ayet 1-2 165
Yasin Sûresi, Ayet 36 167
Maide Sûresi, Ayet 83 167
Enfal Sûresi, Ayet 45 168
Rum Sûresi, Ayet 17-19 169
Saffat Sûresi, Ayet 180-182 171
Mümin Sûresi, Ayet 3 172
Muhammed Sûresi, Ayet 19 173
Tevbe Sûresi, Ayet 14 174
Yunus Sûresi, Ayet 57 175
Nahl Sûresi, Ayet 69 175
İsra Sûresi, Ayet 82 176
Şuara Sûresi, Ayet 80 177
Fussilet Sûresi, Ayet 44 177
Tevbe Sûresi, Ayet 51 179
Yunus Sûresi, Ayet 107 180
Hûd Sûresi, Ayet 6 180
Hûd Sûresi, Ayet 56 181
Ankebut Sûresi, Ayet 60 182
Fatır Sûresi, Ayet 2 182
Zümer Sûresi, Ayet 38 183

Kur'an-ı Kerim'deki

BÜTÜN DUA AYETLERİ

FATMA SERAP KARAMOLLAOĞLU

Fatma Serap Karamollaoğlu, bu kitabı yazma amacını şu şekilde ifade ediyor: "Arapça öğrenip Kur'an'ı anlayarak okumaya başladığım zamanlarda ilk düşüncem Kur'an'daki dua ayetlerinin neler olduğu idi. Allah'ın bizden nasıl dua etmemizi istediğini görmek istedim ve bu amaçla Kur'an-ı Kerim'i baştan sona dua ayetlerini listeleyerek okudum. Gücüm yettiğince Kur'an-ı Kerim'de geçen dua veya dua manasındaki ayetlerin tamamını topladım. Bunları konularına göre sınıflandırdım. Yanında ayetle ilgili kısa notlar paylaştım. Bazen benzeri manadaki bir hadis, bazen nüzul sebebi, bazen manasıyla ilgili açıklama yazdım. Zaman içinde Kur'an okudukça fark ettiğim yeni ayetleri de ilave ettim. Böylece ayetlerle dua etmek istediğimizde bir oturuşta okuyabileceğimiz bir dua mecmuası ortaya çıktı.

Bir Müslüman ve mümin olarak her ihtiyacımız için Allah'a dua ediyoruz elbette. Ama bu dualarımız Allah'ın rızasına ne kadar uygun? Bu kitaptaki duaların bize bu konuda da yol göstereceğini ve bizi eğiteceğini ümit ediyorum."

ISBN 978-605-4137-52-7

alBaraka Yayınları
albarakakultur.com